№ 148 (2648) ■ Субота, 18 серпня 2001 року ■ Ціна договірна

Голос України

Газета Верховної Ради України

Фотомайстри доби незалежності

У столиці нагороджували переможців Всеукраїнського фотоконкурсу «Україна: 10 років незалежності», який організувало агентство «Укрінформ».

(Закінчення на 3-й стор.).

Фото Валерія СОЛОВЙОВА.

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1649 р. Зборівський мирний договір. Укладено між керівниками визвольної війни українського народу та польським урядом. ■ 1836 р. На Чернігівщині народився майбутній письменник та громадський діяч Олександр Кониський. Написав, зокрема, біографію Т. Шевченка. ■ 1871 р. Помер видатний український письменник Анатолій Свидницький (головний твір — роман «Люборацькі»). ■ 1917 р. Народився відомий скульптор Василь Бородай. ■ 1931 р. Народився визначний український спортсмен-ковзаняр Олег Гончаренко.

Дороги вестимуть до парламенту

«Вперше в історії України, — сказав журналістам на прес-конференції заступник Голови Верховної Ради Степан Гавриш, — 22 серпня народні депутати трьох попередніх скликань парламенту візьмуть участь у спільному урочистому засіданні з нагоди ювілею держави».

Перед засіданням вони покладуть квіти до пам'ятників Тарасу Шевченку і Михайлу Грушевському. На фасаді будинку Верховної Ради буде відкрито меморіальну дошку, на якій відтворено текст Акту проголошення незалежності України.

(Закінчення на 2-й стор.).

У комітетах Верховної Ради

Земля піде під заставу,

якщо парламент на черговій сесії прийме закон «Про іпотеку»

Проект цього та ще 44 інших документів підготував Комітет Верховної Ради з питань фінансів та банківської діяльності. Планується, що депутати розглянуть у другому читанні проект Податкового кодексу України, визначений Президентом як невідкладний.

Також до наступної сесії комітет підготує законопроекти «Про внесення змін до Закону України «Про легалізацію доходів фізичних осіб, з яких не сплачено податки, збори (обов'язкові платежі) до бюджетів та державних цільових фондів», «Про цінні папери та фондовий ринок», «Про внесення змін до деяких законів України з питань оподаткування».

Сіно косять — солома горить

6

Звукова безпека життя

9

Кіносценарії можливого майбутнього

13

Висока готовність — перепустка до складу...

15

КРИЛАТІ МОТОЦИКЛИ БУКОВИНИ

Двадцятиліття з часу свого заснування відзначає Чернівецький мотоклуб «Буковина».

(Закінчення на 8-й стор.).

Фото Василя БАБУХА.

Перспективи

Спагеті зі шкварками

Послу Італії в Україні пані Іоланді Брунетті-Гетц ознайомлювальна поїздка до Криму навіяла асоціації зі станом справ на її батьківщині по закінченні другої світової війни. «У нас так само, як і у вас, була «тіньова», прихована економіка, котра не вписувалася в законодавчий контекст», — зазначила вона під час розмови із заступником голови кримської Ради міністрів Володимиром Тутеровим. Свого часу, за словами пані посла, італійці зуміли дістати користь від такого становища: «Завдяки гнучкості прихованої економіки ми змогли швидко розвиватися і потім усіх легалізували». З її точки зору, «це був дуже мудрий маневр, що сприяв економічному розвиткові».

Думка, безперечно, обнадійлива, але, на жаль, мало хто із наших співвітчизників у змозі п'ятдесят років чекати досягнення нашою економікою італійського рівня.

До Дня незалежності

Литовці заговорили українською

В Ужгороді відкривсь III міжнародний фестиваль телевізійних і радіопрограм для національних меншин «Мій рідний край».

— На огляд міжнародного журі представлено понад 100 телерадіопрограм із одинадцяти держав Європи, — каже генеральний директор Закарпатської обласної державної телерадіомовної компанії Петро Петрик. — Литовське й Молдавське телебачення і Румунське радіо представили програми українською мовою.

Організаторами фестивалю виступили також Закарпатська обласна держадміністрація та обласна рада.

А завершується фестиваль завтра, повідомляє **наш власний кореспондент Іван ГУДЗОВАТИЙ.**

Напишу вам і я

Поверніть лазні!

Останнім часом чимало суперечок про культуру. А яка може бути культура у брудних, немитих людей? Адже у нас немає лазень. У нашому місті Ананьєві була одна старенька лазня, та й ту закрили. Місцева влада жодних заходів щодо відновлення не вживає, а людям немає де митися.

Федір СОКОЛЮК.

Ананьїв Одеської області.

P. S. Рада директорів МВФ розгляне 20 вересня питання про поновлення кредитування України

Офіційно

Дороги вестимуть до парламенту

(Початок на 1-й стор.).

Урочисте засідання почнеться із внесення історичного державного прапора, що був розгорнутий у сесійній залі 24 серпня 1991 року після схвалення Акта проголошення незалежності. Парламентарії внесуть також ексклюзивний примірник Конституції України. Він має вагу 15 кілограмів, шкіряну обкладинку, оздоблену дорогоцінним камінням. На кожній його сторінці видрукована окрема стаття Конституції. Цей примірник у Верховній Раді зберігатиметься завжди.

Доповідь та привітання на урочистому засіданні проголосять Голова ВР Іван Плющ, Прем'єр-міністр Анатолій Кінах, голови Верховного та Конституційного судів В. Бойко і В. Скомороха.

Верховна Рада ухвалить звернення до парламентаріїв усіх країн світу. В урочистому засіданні передбачається участь Президента України Леоніда Кучми.

Журналісти запитали, що буде із законом про вибори, на який Президент наклав вето. На думку Степана Гавриша, з початком роботи парламенту необхідно створити комісію і дійти компромісу з двох принципових положень: залишити співвідношення за партійними списками і округами на виборах 50 на 50 та скоротити проведення виборчої кампанії з шести місяців до трьох. На цьому жорстко наполягає Президент. Іншого варіанту немає, оскільки подолати вето Президента парламент не зможе.

Щодо заяви Генпрокурора про те, що замовник резонансних убивств Вадима Гетьмана і Євгена Щербаня — серед народних депутатів, то Степан Гавриш висловив занепокоєння ставленням до такого права, як презумпція невинуватості. І вважає, що після такої заяви Генпрокурор зобов'язаний якнайшвидше надіслати відповідне подання до ВР, щоб парламентарії не запитували один одного, кого має на увазі прокуратура.

Анатолій КАРАСЬ.

Заява лідерів Партії регіонів, Народно-демократичної партії та політичної партії «Трудова Україна»

Народ України відзначає десяту річницю незалежності. За 10 років Україна необоротно утвердилась як сучасна демократична держава — активний учасник світового співтовариства.

На часі нові масштабні завдання: підвищення добробуту громадян України, підсилення економічного зростання, консолідація громадянського суспільства, формування ефективної законодавчої влади.

Партії мають не лише виборювати владу, а й нести відповідальність перед народом України за зміст та результати своєї політики.

Наша відповідь на виклики часу — ініціатива лідерів трьох демократичних партій до об'єднання в єдину потужну партію, здатну стати центром тяжіння для всіх демократичних сил суспільства, реалізувати наш базовий принцип: «Заможна людина, міцні регіони — єдина Україна».

Ми переконані: нова партія стане надійною платформою національного єднання і сприятиме подальшому утвердженню в Україні свободи і демократії.

Ми впевнені у власних силах.

М. АЗАРОВ,
голова Партії регіонів;
В. ПУСТОВОЙТЕНКО,
голова Народно-демократичної партії;
С. ТІГІПКО,
голова політичної партії «Трудова Україна.

Акції

Учора в Києві «Комітет захисту остарбайтерів» здійснював пікетування будинку «Градобанку» з вимогою повернення «німецьких марок українським остарбайтерам». Акція, судячи з усього, пов'язана з початком судового процесу над колишнім керівником «Градобанку», народним депутатом України Віктором Жердицьким. За словами адвоката обвинуваченого, його підопічний «не збирається визнавати свою вину, хоча деякі факти обвинувачення і можуть відповідати дійсності». Деякі пункти обвинувачення було знято в процесі слідства, і поки що Віктору Жердицькому загрожує 5 років тюремного ув'язнення. Проте якщо «в суді випливуть обтяжливі обставини, то він може отримати й усі 10 років», повідомляє газета «Зюддойче цайтунг». На думку експертів, процес триватиме до кінця року.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Конкурс

Учасники конкурсу на кращий проект пам'ятного знака В'ячеславу Чорноволу представлять свої роботи в столичному Будинку архітектора. Експозиція відкриється 20 серпня.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Краще раз побачити...

До 10-річчя незалежності України

На Харківщині видобувають 7 мільярдів кубів газу на рік. Проте діють лише 25 родовищ із 33 наявних у регіоні. Тому Харківська облдержадміністрація розробила регіональну програму розвитку газовидобувної промисловості. Про це повідомив перший заступник голови Харківської облдержадміністрації Олександр Колесников на презентації Харківщини. Саме харків'яни виробляють парові труби, трактори тільки з українських комплектувальних, літаки Ан-140, Ан-74, двигуни тепловозів, лічильники газу, води, бортову космічну апаратуру, телевізори п'ятого покоління тощо. Лише за сім місяців цього року приріст виробництва у регіоні становив 16,8 відсотка.

Харків'яни планують зібрати 2,2 мільйона тонн зернових, що дасть змогу зменшити ціни на хліб. Водночас заборгованість із зарплат, у тому числі й селянам, за словами Олександра Колесникова, становить 234 мільйони гривень.

Заступник голови Хмельницької облдержадміністрації Олександр Ступарик повідомив, що протягом року промислове виробництво зросло на 17,4 відсотка. 289 промислових підприємств виробляють продукції на суму 2 мільярди гривень на рік. А вироби хмельницької кондитерської фабрики «Кондфіл», маслосирбази, макаронної фабрики та Кам'янець-Подільського м'ясокомбінату мають попит в Україні та Росії. За роки незалежності в області склалися тісні економічні контакти з Німеччиною, Індією та Молдовою. Торік зовнішньоторговельний оборот товарів Хмельниччини збільшився на 0,4 відсотка, а послуг — на 30 відсотків.

З урахуванням величезних запасів лікувальних мінеральних вод, природно-кліматичних умов, історико-культурних пам'яток розроблена і втілюється у життя програма розвитку туризму до 2005 року. На базі відкритих останніми роками збручанських родовищ мінеральної води типу «Нафтуся» та «Збручанська» працюють 12 санаторіїв та будинків відпочинку.

Однак є і серйозні проблеми. По-перше, внаслідок сильних злив, градобоїв на Хмельниччині загинула третина посівів зернових, тому цього року зібрано поки що 1,2 мільйона тонн зерна. По-друге, області потрібно внести до Пенсійного фонду 32 мільйони гривень боргу, розрахуватися із заборгованістю із зарплат, виплатити освітянам відпускні до початку навчального року.

За словами голови Івано-Франківської облдержадміністрації Михайла Вишиванюка, область за 10 років незалежності збільшила виробництво нафти, газу, дизпалива, топкового мазуту, мінеральних добрив, шиферу, пиломатеріалів, випуск продукції легкої промисловості. Мабуть, багатьом модницям відомі ексклюзивні моделі хутряних виробів хутрофірми «Тисмениця», адже понад 60 відсотків вітчизняного хутра та хутряних виробів надходять у магазини саме з Івано-Франківщини.

А чисте гірське повітря, мальовничі краєвиди, цілющі джерела мінеральних вод створюють сприятливі умови для розвитку санаторно-курортного лікування та туризму, зимових видів спорту. Лише за минулий рік область відвідали 218,4 тисячі туристів.

Важливим досягненням за останні роки, на думку Михайла Вишиванюка, є оновлення міст регіону відповідно до програми реконструкції малих міст. «Ми не просто відновили такі міста, як славний Галич, а відродили людські душі», — зазначив голова Івано-Франківської облдержадміністрації.

Усім відомо: краще один раз побачити, ніж десять — почути, тому представники Харківщини, Хмельниччини та Івано-Франківщини щиро запрошували киян до себе в гості.

Юлія ШЕЙКО.

ЗАКОНоДАВець

Хочеш працювати у раді, вивчи мову, склади присягу

НОВА НОРМА: Верховна Рада ухвалила Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування».

ЦЕ ОЗНАЧАЄ, що на законодавчому рівні врегульовано основні питання проходження служби в органах місцевого самоврядування: визначено загальні засади діяльності посадових осіб місцевого самоврядування, їх правовий статус, порядок та правові гарантії перебування на службі в зазначених органах.

Цей закон поширюється на посадових осіб місцевого самоврядування, що ними є особи, які працюють в органах місцевого самоврядування, мають відповідні повноваження щодо здійснення організаційно-розпорядчих та консультативно-дорадчих функцій і отримують заробітну плату за рахунок місцевого бюджету.

Закон передбачає три види посад в органах місцевого самоврядування:

1) виборні посади, на які особи обираються територіальною громадою;

2) виборні посади, на які особи обираються або затверджуються відповідною радою;

3) посади, на які особи призначаються відповідним головою на конкурсній основі.

Серед обов'язкових вимог до осіб, які претендують на вказані посади, — наявність відповідної освіти і професійної підготовки, володіння державною мовою в обсягах, достатніх для виконання службових обов'язків.

На посадових осіб місцевого самоврядування поширюється дія законодавства про працю з урахуванням особливостей, визначених цим законом. Посади в органах місцевого самоврядування класифікуються на категорії (від першої — посада Київського міського голови, голів обласних рад, Севастопольського міського голови до сьомої — посади консультантів, спеціалістів районних у містах рад, виконавчих органів сільських, селищних рад). Посадовим особам місцевого самоврядування відповідними радою або головою надаються ранги — від 1 до 15. За посадовими особами місцевого самоврядування, посади яких на момент набрання чинності цим законом було віднесено до відповідних категорій та яким надано ранг відповідно до чинного раніше законодавства, зберігається та сама категорія та надається той самий ранг.

Посадові особи місцевого самоврядування складають присягу, і на них поширюються певні обмеження та вимоги, пов'язані з проходженням служби. Зокрема, це стосується необхідності декларувати свої доходи та майно. Таким особам також заборонено бути організаторами або учасниками страйків та інших дій, які перешкоджають виконанню органами влади чи органами самоврядування передбачених законом повноважень.

Законом установлено граничний вік перебування на службі в органах місцевого самоврядування: для чоловіків він становить 60 років, для жінок — 55. При цьому термін перебування на такій службі може бути продовжено, але не більше як на п'ять років. Рішення про продовження зазначеного терміну приймають відповідний голова чи рада. До набрання чинності цим законом таке рішення приймала Головдержслужба України.

Закон передбачає підвищений соціальний захист посадових осіб місцевого самоврядування — це, зокрема, стосується оплати праці, встановлення додаткової оплачуваної відпустки, пенсійного забезпечення.

Громадяни мають знати, що відповідно до цього закону посадові особи місцевого самоврядування, крім іншого, зобов'язані: сумлінно ставитись до виконання службових обов'язків; шанобливо ставитися до громадян та їх звернень до органів місцевого самоврядування, дбати про високий рівень спілкування і поведінки, авторитет органів та посадових осіб місцевого самоврядування; не допускати дій чи бездіяльності, які можуть зашкодити інтересам місцевого самоврядування.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ, що, крім загальних, закон передбачає особливі підстави припинення служби в органах місцевого самоврядування. Зокрема, такими підставами є: відмова посадової особи скласти присягу; порушення нею умов реалізації права на службу в органах місцевого самоврядування (відсутність належної освіти чи професійної підготовки, а також неволодіння державною мовою в зазначених вище обсягах); неподання відомостей або подання неправдивих відомостей про доходи в установлений термін; порушення обмеження займати посади, які підпорядковані родичам чи своякам.

ДЛЯ ДОВІДКИ: закон прийнято 7 червня 2001 р., він набрав чинності з 4 липня ц. р. З повним його текстом можна ознайомитися у «Голосі України» за 10 липня 2001 р.

Ведучі рубрики нагадують норму ст. 68 Конституції України:

«Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності»

Микола МЕЛЬНИК,
кандидат юридичних наук.

Анатолій БЕНЬ,
оглядач «Голосу України».

Партійні рядки

Логічний крок

Перемога на майбутніх парламентських виборах блоку «Наша Україна» на чолі з Віктором Ющенком — мета об'єднання полтавських осередків НРУ і УНР. Народні депутати України Микола Кульчинський та Олександр Кулик стверджують, що це — логічний крок, який випливає з Декларації про об'єднання Руху, а тому таким шляхом мають піти всі низові організації.

Полтавський рух — досить авторитетна в регіоні сила, здатна зібрати під свої знамена численну армію прихильників. Доречно нагадати, що на минулих парламентських виборах рухівці здобули на Полтавщині 7,33 відсотка голосів — третій показник після комуністів та соціалістів із селянами.

Григорій ГРИНЬ.
Полтавська область.

Фотомайстри доби незалежності

(Початок на 1-й стор.).

Мета конкурсу — не лише визначити кращі фотороботи, що ілюструють життя нашої держави та її поступ на шляху незалежності, а й створити фотолітопис молодої держави.

Генеральний директор Укрінформу Віктор Чамара, якому, зокрема, і належить ініціатива організації конкурсу, зазначив, що приємно вражає участь у ньому аматорів із села.

Журі конкурсу розглянуло більш як 500 знімків від 44 авторів з різних регіонів країни. Переможцем став киянин Валерій Соловйов (знімок «Президенти України і Росії Л. Кучма і В. Путін»). Два другі місця виборол Володимир Очеретний з смт Тиврів Вінницької області (серія знімків «Мальовнича Україна») та київський фотокор Укрінформу Володимир Репік (серія знімків «Сідней-2000. Замальовка з Параолімпійських ігор»). Три треті місця посіли фотокореспонденти Укрінформу Олександр Гордієвич, Олексій Шибанов, а також Володимир Ковтун із Лубен.

Приз глядацьких симпатій завоював фотознімок Олександра Бобровського «Депутатські бої державного значення». Почесні грамоти отримали ще 20 учасників конкурсу.

Подібні конкурси, за словами Віктора Чамари, агентство проводитиме в Інтернеті.

Наталя ЯРЕМЕНКО.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

На знімку: директор Укрінформу Віктор Чамара вручає приз лауреату конкурсу Володимиру Ковтуну.

Фотофакт

На кінному заводі, що в Міловському районі Луганської області, на розмальованій бричці не тільки катають дітей, а й їздять до райцентру.

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

Універсіада

Нехай доріжки будуть щасливими! І в басейні, і на стадіоні

Ці та чимало інших теплих напутніх слів говорили у Міністерстві освіти та науки під час проводів групи спортсменів-студентів до Пекіна. У столиці Китаю 21 серпня стартує XXI Всесвітня Універсіада. Наша делегація буде найчисленнішою — 147 атлетів змагатимуться у 12 видах спорту. Але, варто сподіватися, наша команда братиме не лише кількістю, а й якістю. До Пекіна їдуть такі всесвітньо відомі спортсмени, як плавці Яна Клочкова та Олег Лісогор, легкоатлети Юрій Білоног, гімнасти Олександр Береш, Вікторія Карпенко та Роман Зозуля, стрибуни у воду Олена Жупіна та Ганна Сорокіна. Великі надії покладають і на представників ігрових видів спорту — футбольну збірну, укомплектовану кращими спортсменами вищої та першої ліги.

Іван ЛАЗНЮК.

Реалії

Відпочивай сміло — як не жде діло

Цього року дирекція Рівненської організації профспілки працівників поштового зв'язку виділила з прибутків сім тисяч гривень на оздоровлення.

— Цих коштів вистачило, щоб покрити 71 відсоток вартості путівок для 26 поштовиків, — розповідає голова профспілки Галина Давидюк. — Бажаючі оздоровитися доплачували лише до ста гривень. Залежно від тову, яку базу відпочинку для себе вибрали: «Сонечко», поблизу Севастополя, чи «Зв'язківець» у Бердянську.

А дітей поштовиків оздоровлено вдвічі більше, ніж торік.

Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

Трагедії

Браконьєри відстрілюють один одного

Смертю обернулося браконьєрське полювання неподалік села Берестяни Ківерцівського району на Волині для 70-річного Володимира Ш.

На мисливську стежку троє браконьєрів, серед них і єгер тутешнього лісництва, вийшли глупої ночі. Як годиться, стали «за номерами» і почали чекати на кабана. А коли 40-річний Валерій Я. зі своєї засідки почув шарудіння, то вистрілив. Але замість звіра горе-мисливці знайшли свого товариша.

Трагічний випадок на Волині не єдиний. Торік під час браконьєрського полювання підстрелили трьох любителів дичини. Водночас почастішали збройні напади браконьєрів на єгерів. Двоє з них загинули, переслідуючи злочинців.

Роман ЖИЖАРА.

Луцьк.

Захворювання нагадало про себе

Механізатор із села Новоохтирка Новоайдарського району захворів на туляремію (одна з ознак хвороби — сильне запалення лімфатичних вузлів). Медики занепокоєні: останній випадок цієї рідкісної і досить небезпечної хвороби було виявлено 35 років тому. Може, через це остаточний діагноз механізаторові поставили лише на 23-й день хвороби.

Переносниками туляремії, вважають медики, могли бути гризуни та кровососні комахи, бо від людини до людини хвороба не передається. В районі розпочато імунізацію населення.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

У номер

Хмельницьк

Закохалася в Кам'янець «Оболонь»

На цілий компакт-диск та аудіокасету назбиралося пісень, створених про перлину Поділля — Кам'янець-Подільський.

Петро Ситник, директор міського Будинку культури, лауреат багатьох всеукраїнських конкурсів, уже має сигнальний примірник. Він — автор аранжування та музичного супроводу, один із виконавців. Одою Кам'янцю на вірші художника Володимира Лашка завершується «Вінок», який уперше піднесуть рідному місту в день 10-ї річниці незалежності. Його «не сплели» б без спеціальної апаратури: колективу Будинку культури її подарували міська влада та спонсори — місцеве ВАТ «Адамс» і столична «Оболонь», *повідомляє наш кореспондент Віра ШПИЛЬОВА.*

Луганськ

Молодь позирає в бік... держслужби

На Луганщині дійшли висновку про потребу активніше залучати молодь до державної служби в органах виконавчої влади і самоврядування. Для цього вже нинішнього року заплановано створити обласне представництво Спілки молодих держслужбовців України, а для учнів шкіл 10—11-х класів ввести факультативний курс «Основи держуправління». На базі Луганського центру підвищення кваліфікації планується організувати курси, семінари для школярів і студентів, які виявили бажання працювати у держустановах. Вестимуть заняття керівники і фахівці обласної і районної адміністрації, *повідомляє наш власний кореспондент Алла АНТИПОВА.*

Одним абзацом

■ П'ять—сім разів на рік серед новонароджених пологового відділення Херсонської обласної клінічної лікарні випадає двійня.

■ Понад 30 пожеж та загорянь сталося у 22 районах Дніпропетровської області, де господарства палять стерню.

■ У найбільших «спальних» мікрорайонах Луцька відключили ліфти. Лише підприємству МЖК, що обслуговує густонаселений район, городяни заборгували понад 760 тисяч гривень. Майже 120 тисяч з них — борг за користування ліфтами.

■ Двоє мешканців села Малинівка Гощанського району Рівненської області під час обмолоту викрали 1400 кілограмів збіжжя, а їх земляк із Горбакова — тонну зерна ячменю, що належить господарству «Прогрес».

■ На в'їзді в Запоріжжя, поруч із трасою Харків—Сімферополь, до Дня незалежності України замість старої символіки встановлять шестиметрову стелу, на якій зображено новий герб області. Тепер усіх, хто в'їжджатиме в місто з півдня, зустрічатиме козак часів Запорозької Січі.

■ Дніпропетровські правоохоронці затримали організовану групу злочинців, котра розшукувала і скуповувала втрачені паспорти. За чужими документами відкривалися липові фірми. Затримано також злочинців, які вербували і продавали жінок для сексуальної експлуатації у Туреччині.

■ У Кіровограді мають знизитися до 12 відсотків роздрібні ціни на хлібобулочні вироби. Це стало можливим завдяки доброму врожаю ранніх зернових. Їх на Кіровоградщині зібрано вже більш як 2,4 мільйона тонн, що вдвічі перевищує торішній здобуток.

■ У Миколаєві відкрилася установа, що турбуватиметься про підготовку, ведення і завершення будівництва. Досі замовники і будівельники обходили десятки організацій, аби домогтися виділення землі та дозволу на будівництво.

За повідомленнями власних кореспондентів.

Фотофакт

На Полтавщині у селищі Опішня пройшло Всеукраїнське свято зміцнення гончарських традицій.

Фото Павла ЗДОРОВИЛА (Укрінформ).

Почастішали збройні напади браконьєрів на єгерів

Хочемо іншої України

(До 10-ї річниці незалежності)

Після дощу стерня пахне хлібом — тим особливим, ні з чим не зрівнянним духом, який пливе над безкраїми просторами України і є її найхарактернішою ознакою. Пішли з поля люди, і земля — ніби в задумі про недавнє минуле і близьку осінь. Що судилося тобі, земле України? Що тобі судилося, Україно? Чи дата у власному житті, чи заснування заводу або відкриття інституту, яким віддано багато років, — усе спонукає до пошуку відповідей самому собі: а чи так живеш, чи добром продовжиться твоя справа? Коли ж йдеться про Батьківщину, та в її перше десятиліття, то мало яка людина не оглянеться на цю дату і якась підсумкова оцінка спливе у її свідомості. І, можливо, саме в таку пору нас єднає у суспільство одна дума, одне свято і одна тривога. На моєму столі сотні цифр, висновки системних аналізів. Залишившись у Києві у відпускний сезон, маю змогу спокійніше розібратися в них, підтвердити все, що «карта каже». Тільки навіщо? Те мало хто почує. В офіційних урочистостях на всіх усюдах прозвучать підготовлені досвідченими фахівцями струнрі аргументи про те, що «немає альтернативи вибраному курсу», що зростання виробництва (отже, і добробуту) не лише розпочалося, а й набуло ознак тенденції, і коли що й не вдалося, то є на те передусім суб'єктивні причини, себто люди, переважно — мої однодумці. Давайте і ми поговоримо про ці причини. Можливо, дещо інакше, аніж офіційна влада. Бо переможним реляціям ціну люди складають самі. У них для того найточніший еталон — власне життя.

Хто за що боровся...

Якщо відшукати провідну течію суспільного процесу впродовж останнього українського десятиліття, то нею буде коли очевидна, коли прихована боротьба двох протилежних тенденцій: до демократії чи до диктатури. Спадкоємці тоталітарної системи вдалися до цієї боротьби так завзято, що згодом важко стало зрозуміти, хто ж її діти, а хто пасинки.

Вчорашні переслідувані, дисиденти, «національно свідомі» та ті, що під таких грали, швидко вдовольнилися посадами, званнями, зовнішньою атрибутикою, можливістю сказати тут і за кордоном про Україну (а ще більш про себе) проникливо і слізно. Тепер вони згадують, що не довели справу до кінця, не взяли як слід владу, не оперлися на відповідні кадри. Не оперлися, бо кадрів не було, бо й ті, які були, виявилися дрібними. Придивіться до деяких, вони й тепер при посадах і так само запопадливо заглядають у очі тим, хто сидить вище.

Подібно і вихідці з попередньої номенклатури, змінивши червоне на блакитно-жовте, залишилися попередніми, ніякими. І хоч вищі управлінські кадри вже з сучасної, а не радянської генерації, вони успадкували тоталітаризм як систему суспільного життя. Не зустрічаючи противаг, характерних для радянських часів, ця система на новому грунті (відносинах власності, непрозорості державної влади, принципах взаємин) дедалі більше викидає зразків сваволі і самодурства. Раб не рветься на свободу, а намагається стати рабовласником. Віддаляється держава від суспільства, влада від людини.

А час минає. Він вирізняє чи не першу ваду нашого суспільства — дефіцит політичної еліти. Звідки їй було б узятися у провінції? — скаже вдумливий читач. На перший погляд, нізвідки. Але ж... десять років. Чому вона не з'явилася у власній державі? Чому не з'явилося багато речей: впливових політичних партій, а не сотнями обрахованого пустоцвіту? Кадрової багатоступеневої школи? Класу середніх підприємців, середнього класу взагалі? Вільної політичної дискусії, наслідком якої ставали б помітні зміни на краще?

Та все тому ж. Бо щодалі від референдуму 1 грудня і виборів першого Президента, то далі ми від демократії, яка є живильним середовищем для всього названого. Згадаймо перші роки незалежності, зіткнення різних позицій, пошук нових форм. Знахідки і помилки. Ми були невдоволені, як завжди, станом речей, однак зміни відчувалися. Прослідковувалася дія суспільства, влади, її складових. Тут і неконституційна заборона Компартії, і її відновлення. І введення інституту намісників, і законом схвалена ліквідація двовладдя. І шоковий розвал економічного механізму, і зупинення розвалу в середині 94-го. Йшов складний, суперечливий пошук ефективної системи влади. До цього пошуку небайдужим було суспільство. Врешті цей пошук зафіксувався у першій Конституції України, її варіант міг бути кращим, прийнятнішим для молодої держави. Але почався реакційний зсув, вдалося вихопити з його потоку те, що дозволяло утримати державу на демократичному шляху. Можливо, то був єдиний в історії людства випадок, коли в країні приймали Конституцію, якої не хотіла найвища влада.

Вона хотіла іншого. Її прагнення були прозорими: вертикаль влади, влади одноосібної, але безвідповідальної. Призначати голів адміністрацій, до того обраних за законом, підпорядковувати суди, призначаючи голів судів заднім числом, коли Конституція того вже не дозволяла, зробити силові служби непідконтрольними громадськості, а інформаційний простір кишеньковим... Кілька років всупереч Конституції і нормальному глузду блокується закон про місцеві адміністрації, про Кабінет Міністрів, про статус столиці і статус Севастополя, про комунальну власність, про референдум, про статус депутатів... Усе це робиться під приплескування тих, хто нібито боровся за свободу, бо новітня влада вчасно зрозуміла, що антиліва риторика спрацьовує. Згадаймо, як протягувався реакційний закон про владу, як з ідеї покійного Леоніда Юхькова про проміжний варіант Основного Закону вихолостили суть і у вигляді Конституційного договору надали главі держави монарших повноважень. Знали, що зібрання 240 підписів без схвалення договору Верховною Радою призведе до її незаконного розпуску. Знали, але годили, бо за інерцією «боролися»... ні, не за державу, а проти її партійного минулого. Так думали одні, вдавали другі, а треті тим часом ділили пристойні місця при владі і у бізнесі. Точно, як за Б. Олійником.

Те саме повторилося у новій ситуації, після введення Конституції України. Вже показав зуби адмінресурс — злочинне порушення виконавчою владою виборчого закону, і до парламенту прийшло більше півтори сотні «призначених», залежних. Вони навперейми подалися за настановами до благодійників(ка), за ними ж і штатні «демократи». Два місяці ганебної торгівлі у храмі права, завершеної взимку 2000 року, коли під його купол іще «підвісили сокиру» над зігнаною шантажем «більшістю». Затим нав'язаний «брехерендум», препаровані результати якого знову і знову зринають у риториці про імплементацію. Добре, що вони відкинуті парламентом, але й те сталося завдяки тому, що парламент на власні очі побачив: його гвалтують пройдисвіти.

Чому не йдуть реформи

Ми все дивуємось, чому не йдуть реформи. Та йдуть, тільки не ті, що слід. Не здійснюється державно-правова реформа з її складовими: адміністративною, муніципальною, парламентською, судовою. В 98-му створили комісію з адмінреформи, її очолив перший Президент Л. Кравчук. Відверто кажучи, не вірилося, що комісія зробить щось путнє, вже склалася така традиція. А вона зробила. В підготовленій концепції реформи (яка як офіційний документ так і не побачила світ) можна не погоджуватися з окремими деталями, але цей серйозний проект має право на втілення.

Чому ж він «не пішов»? Єдина, на мій погляд, причина — автори повірили, що від них насправді вимагається концепція демократичної влади. Вони оперлися на принципові засади функціонування виконавчої влади: її легітимність — тобто дія на основі Конституції і законів, прозорість та підзвітність — і на цих принципах виписали концепцію. А влада ж то хотіла іншого, ту маячню навіть обговорювали на раді регіонів (див. відгук на неї в «ГУ» від 20.02.2000 р.). І як вона могла прагнути іншого, коли нелегітимний стан влади тривалий час підтримувався керівництвом держави через блокування підготовлених потрібних законів, найперше — закону про Кабінет Міністрів?

Не зовсім легітимні владі вправлятися в нормотворчості зручно. Тому то й перелік нормативно-правових актів з адмінреформи станом на 01.01.2001 р. становить чотири закони і одну постанову Верховної Ради, 24 Укази Президента і близько 80 постанов уряду. Напівлегітимна влада сама себе регламентує. Повинен же бути протилежний порядок цифр і протилежний порядок здійснення владних правовідносин.

Про прозорість і підзвітність влади говорити, здається, не варто. Тут усе зрозуміло.

Отже, державно-правова, в т. ч. адміністративна, реформа не йде не тому, що її нема кому запрограмувати, узаконити і провести, а тому, що вона передбачає відповідність Конституції. Тому що вона потрібна суспільству і державі, а владі потрібна... влада. Вона береться за неї, боячись втратити нагріті місця. Переступаючи Конституцію, право і мораль, намагаючись перелицювати Основний Закон під себе.

Узурпація влади — це причина непроведення реформ. Такий стан — антипод демократії. Мені про те начебто і не варто говорити, бо соціалісти політичний ідеал бачать у народовладді. Однак демократія — засіб і шлях досягнення народовладдя. Вона цікавить сьогодні нас найперше як форма правління. Точніше, як спосіб, бо формально у нас демократія є: виборна система, розподіл функцій влади, проголошення різних свобод, право створювати партії і громадські організації.

Формально є. А фактично? Хіба без причин люди не вірять у чесність виборів і референдумів? Хіба всі партії зрівняно в правах? Чи є в Україні правдива інформація? Адже те, що подається на ТБ і радіо, — правда про неважливі, непринципові речі. А замовчування речей справді важливих за відволікання людей на другорядності і є найгіршим варіантом брехні.

Отже, немає у нас демократії і близько. Демократія —це така організація суспільного життя, коли всі громадяни мають гарантоване право брати участь у прийнятті політичних рішень при рівних індивідуальних своїх правах. Вдумаймося в цю формулу і знайдімо їй підтвердження в Україні. Не знайдемо. В реальному житті не знайдемо. Адже багато важать умови, за яких здійснюються проголошені демократичні права і свободи. Не всім вистачає мужності відстоювати свої переконання, наприклад, шляхом голосування. Як може, скажімо, вчитель, отримуючи платню менше прожиткового мінімуму і бачачи приклад тисячів безробітних, не зважити на «пораду» свого керівництва (такого ж, до речі, безправного) і не проголосувати на виборах або референдумі так, як велено?

Владі узурпаторів для зміцнення свого стану потрібне затуркане і знедолене, залякане населення. Вона його таким і робить. Треба визнати, робить успішно. І влада в Україні сильна. Сильна для самої себе, своєю вертикаллю. Потрібна ж не «вертикаль», а демократична система з наявністю стримувань і залежностей владних місць. Система і «вертикаль» — принципово різні, протилежного змісту конструкції.

Гадаю, чимало читачів зауважить, що це він про демократію теоретизує? Та ні, я про приземлені, найпрактичніші речі веду мову. Недемократична країна не має майбутнього — ось у чому проблема.

Візьмімо лише два аспекти впливу недемократичної системи: на економіку і на політику. Відсутність умов для демократичного прийняття рішень означає, що при їх прийнятті вузьке коло людей керується не стільки суспільними, як власними інтересами. В недемократичній державі бізнес, влада і кримінал зрощуються. Ми це бачимо. В економіці це провокує створення штучних монополій, які діють в особливо прибуткових сферах: енергетиці, нафті, газі, металі, спиртних напоях, інформатиці. Все це — сировинні або напівсировинні сфери, найзручніші для ведення подвійної бухгалтерії і відмивання надприбутків.

Штучні монополії диктують правила гри. Будучи власне владою, вони не терплять конкуренції ні з боку вітчизняних, ні з боку зарубіжних суб'єктів. Задані монополістами умови глушать ініціативу підприємців, середнього бізнесу, спотворюють ринок, блокують іноземні інвестиції. Механізм діяльності монополій обертається до суспільства найгіршою стороною (цінами, тарифами, вартістю життя). Поглиблення технології виробництва стає неможливим. Машинобудування, інші галузі занепадають, зникають високі технології, скорочуються робочі місця, структура економіки деформується на користь сировинних галузей. Вона дедалі більше підлаштовується під інтереси зарубіжних виробництв. Відбувається своєрідна інтеграція, але в найгіршому варіанті — в стані сировинного придатку і споживача чужих товарів. (Чи хто порахував, наприклад, як Україна впродовж останнього десятиліття профінансувала автомобілебудування Німеччини або електроніку США?) Створюється система господарства, яка віддзеркалює колоніальний тип економіки, колоніальну суть країни.

Звичайно, при тому і політична країна стає залежною. Не лише через класичний зв'язок політики й економіки, а й через суб'єктивне начало недемократичної політики. Якщо важливі політичні рішення приймаються вузьким колом людей, нерідко — одноосібне, якщо альтернативну думку почути не можна, тоді суб'єктивне бажання людей при владі починає домінувати над об'єктивними потребами суспільства. Коли ж це бажання іще сформоване страхом з якихось причин втратити владу, або нести відповідальність за скоєне зло, тоді вона братиме зарубіжні політичні кредити під заставу державного суверенітету. Сказати простіше? Проаналізуймо, хто і на яких умовах та з яких причин привласнив обленерго, виробництво алюмінію і цементу, прибирає до рук транзитні мережі, зазіхає на землю...

Без демократії не може бути ефективної економіки. Без демократії не існує гарантій незалежності держави. Такий один з висновків, що варто зробити, аналізуючи підсумки першого десятиліття української держави. Звідси ж і соціальні наслідки, сконцентровано виражені приблизно трьома мільйонами скорочення населення за рахунок мертвих і ненароджених та ще за рахунок нової небувалої хвилі еміграції.

У Європу, гей!

Найлегше писатимуться розділи доповідей на урочистостях про зовнішню політику держави. А чого б і ні? Визнали, підтримали, прийняли, кордони погодили (або майже погодили), представництва відкрили, візитами обмінюємося, торгівля розвивається... Все так. Щоб не псувати картину, про структуру експорту-імпорту промовчимо, як і про багато інших «визнань».

Не визнали нас ще поважною державою, в тому біда. І не Головатий з Морозом тому причиною. Україну знають як державне утворення третього сорту. Це можуть підтвердити мільйони наших з доброї чи з лихої волі туристів, що перетинають кордони інших держав. Гірко про те казати, але нас не поважають.

І не поважатимуть до тих пір, поки самі себе не будемо поважати. Поки приклад такої поваги не даватиме найвище керівництво. Не тільки через свою безгрішність стосовно корупції та інших справ, а й достойною поведінкою, умінням тримати при собі емоції, особливо якщо вони невисокого гатунку. Вже скільки в Україні побувало представників світової політичної еліти, а чи чули ми хоч раз(!) про їхні внутрішньодержавні суперечки, чи посмів хто офіційно хоч слово криве сказати, наприклад, про власний парламент? Та його б удома вважали несповна розуму. А якщо ми дозволяємо так робити за кордоном, то серед своїх вже можна весь інтелект на це витрачати. Послідовне, параноїдальне шельмування парламенту держави — ознака убогості владців та їх рупорів у ЗМІ, одна із причин неповаги до України. Про це мені говорив колега-депутат з Португалії. Під час українських «одкровень» з трибуни парламенту у Лісабоні про позицію Ради Європи щодо України та наші внутрішні проблеми він почувався пригніченим, навіть приголомшеним. Будучи керівником однієї з структур Парламентської Асамблеї Ради Європи, він розумів, що з трибуни звучить, м'яко кажучи, неправдива інформація. Тактовність і дипломатичний етикет не дозволяли йому протестувати. Але навіщо так випробовувати нерви зарубіжних політиків?

Ми пропустили шанс утвердити свою роль у Європі і світі. В час всебічної глобалізації — процесу об'єктивного, але й неоднозначного — надзвичайно загострилася проблема безпеки і співробітництва народів. В односторонньому порядку, нехай не в усьому виправдано і продумано, але ми відмовилися від ядерної зброї. Це зробила третя в світі за ядерним арсеналом держава. Тим багато втрачено, але й надбано було немало. Довіра, надійність, партнерство — то більше риторика, світом править інтерес. Нашим надбанням було право на ініціативу, моральне право. Ми повинні були, відстоюючи це право, наполягати на створенні нової універсальної системи безпеки, за якої всі держави (найперше європейського континенту) погодили б зобов'язуючі для себе умови мирного співробітництва. Такого співробітництва, за якого громадяни будь-якої держави, незалежно від її розміру і стану оборонних сил, був би однаково гарантованим щодо власної безпеки, щодо найсвятішого і у всіх однакового права на життя.

Це був інший шлях, ніж поширення НАТО чи відновлення програми СОІ, ніж силове «умиротворення» на Балканах. З тим погоджувалися провідні політики Європи. За період мого головування у Верховній Раді про те були проведені дискусії практично з усіма керівниками держав і парламентів Європи, з трьома (почергово) президентами ПАРЄ. Робилося те, як розуміє читач, не втаємничено від інших гілок влади в Україні. Нарешті, восени 1997 року Бюро ПАРЄ приймає рішення про проведення першого, підготовчого етапу конференції з питань безпеки 18 березня 1998 року в Києві(!).

Конференції не було. Чому? Того домоглося вище керівництво України, до того зусилля доклало вірнопіддане МЗС, переконавши ПАРЄ, що в Києві конференцію проводити не варто. Бо в нас, бачте, через два тижні вибори, і якабудь сила на конференції заробить додаткові дивіденди. Скажете, абсурдна логіка? Так, абсурдна. Для нормальної влади —абсурдна.

За що ж нас поважати? За найдешевшу в Європі кваліфіковану робочу силу? За майже сто тисяч нелегалізованих в згаданій Португалії чорноробів? За наповнені нашими красунями борделі в Стамбулі та інших європейських столицях? За покоївок, прибиральниць і хатніх робітниць з вищою освітою у Лондоні і Тель-Авіві? Чи за те, що на всіх перехрестях ми теревенимо про свій європейський вибір, інтеграцію, європейський дім?

Нам Європу слід будувати тут, у себе. Бо ми і є Європа. Але вона — не НАТО і ЄС, не безвізове переміщення людей і спільна валюта. Європа — це стандарти життя, серед яких на першому місці —конституційність, демократія і права людини. У розмові зі мною (а перед тим з керівником уряду А. Кінахом) Прем'єр-міністр Швеції Йоран Перссон, водночас Президент ЄС, підкреслив, що без гарантій демократії і прав людини Україні закритий буде вхід до Європи, навіть якщо вона й демонструватиме економічне зростання.

Напевне, через таку позицію

(Закінчення на 10-й стор.).

Хочемо іншої України

(До 10-ї річниці незалежності)

(Початок на 4-й стор.).

високого гостя з надзвичайно авторитетної у світі держави про його візит наше «об'єктивне» ТБ розповідало менше, ніж про коня, подарованого в приблизно той самий час нашому главі держави главою іншої, теж авторитетної, держави.

Іще раз про землю

Втрачено багато за 10 років. Під виглядом приватизації відбувся перерозподіл державної власності. Вона за безцінь стекла до рук кількох процентів людей, значна її частина — до рук негромадян України. Всі в один день «розбагатіли», — так, як і навчали реформатори. Принагідно зруйновано соціальні фонди. Декретом Кабінету Міністрів у 1993 році розвалено пенсійну систему. До, як запевняли урядовці, припинення економічного спаду. А підйом, звісно, мав статися незабаром. Не стався, хоч курс «безальтернативний».

Залишилася земля. Впродовж останніх восьми років у кілька заходів виконавча влада разом з великою групою депутатів намагається перетворити землю на товар. Зробити з нею те, що зроблено з фабриками і заводами, іншим народним надбанням. У статті «Слово про землю» («Товариш», «Сільські вісті» за червень 2000 р.) мені, здається, на конкретних прикладах і розрахунках вдалося довести, що приватизація землі, перетворення її на товар не дасть нічого корисного ні селянинові, ні керівникові господарства, ні міському мешканцю, ні суспільству, ні державі. Вигода тільки десятку олігархів та зарубіжним наставникам.

Що характерно, на цю статтю не пролунало жодного критичного слова від прибічників приватизації, жоден не побажав узяти участь у пропонованій мною публічній дискусії з цього приводу. Бо яка може бути дискусія, коли йдеться про речі очевидні? Адже зло чиниться крадькома, під улесливі коментарі ЗМІ. Вони сьогодні захоплено повідомляють про високі збори врожаю... завдяки президентським реформам. Побійтеся Бога, тріумфатори! Рік на рік же не схожий. Непоганий урожай збирається не завдяки, а всупереч реформам. Там, де вони «пішли», де з поля зігнали сучасну технологію, там і хліба немає, земля порожніє. А з нею і людські долі.

Кілька днів тому мій товариш Володимир Черепков зумів про це сказати скупо і неймовірно точно:

Три двора, и ни света, ни связи.
Не услышат — кричи не кричи.
Листья кружат и падают наземь,
Да в округе полынью горчит.
Три старухи, как скифские бабы.
Пальцы-грабли, а лица — что медь...
Тихо молится каждая, дабы
Не последней в селе умереть.

Це ж і ваші матері, землепродавці! Ми усі з однієї землі, безліч разів перебраної руками тих жінок. Що їм запропонуємо —плату за пай? Продаж незаконного сертифіката, знову ж таки за безцінь? Нездоланну дорогу до районної платної лікарні? Чи безплатну дорогу на цвинтар за умови, що встигнуть до того «правильно» проголосувати (так агітували на президентських виборах нові «ефективні» господарі землі на Донеччині)?

Не треба бути соціалістом, щоб зрозуміти — Україні потрібна не земля-товар, а якісні і в достатньому обсязі продукти харчування. І щоб людям, зайнятим їх виробництвом, почиваючи з землі, вигідно було тим займатися. Що не форма власності забезпечує ефективність господарювання, а організація виробництва, сприяння і допомога йому з боку держави.

Для апологетів ідеї продажу землі варто було б замислитися, а чому приватна власність на землю є в більш як сотні країн, проте ефективно вона використовується приблизно лише в 20 країнах. В тих країнах, де держава підтримує селянина дотацією (в США більше 60 млрд. дол. на рік), контролем за цінами, пільговим кредитуванням, компенсацією частини вартості ресурсів для села, пільговим оподаткуванням.

Чим тягне до себе право власності на землю? Бажанням на ній самостійно працювати, бути господарем? Та більшість фермерів у тих же Штатах уже не власники, а орендарі. Власник на землі не працює. Його тягне можливість присвоїти земельну ренту — природою створену властивість землі давати дохід. Не зароблений власником дохід. Але ця властивість, як і повітря, вода, частотний простір для комунікацій, як і багато іншого, належить усім, себто суспільству, а не його окремим членам.

Суспільством вона і має присвоюватися з подальшим справедливим перерозподілом через бюджет. Вся продукція, що створена не природою, а працею і капіталом, повинна не оподатковуватися і бути власністю аграріїв та їхніх партнерів.

Кооперація, оренда, право довічного, успадкованого володіння і користування товарною землею — ось три опори для того, щоб заможним було суспільство і міцною держава, щоб збереглася і розквітла на новому рівні її основа — село.

Про цю проблему доводиться говорити в ювілейні дні, бо вона — одна з визначальних у минулому десятилітті і ключова взагалі для перспективи України. Загострилася ж вона саме як проблема з тієї ж, що і в інших випадках, причини, — з нехтування владою Конституції. В нашій країні стосовно землі (і не лише землі) створилася ненормальна конкуренція двох систем права: конституційного і указного (незаконного). Доти, доки така конкуренція існуватиме, влада не буде легітимно діяти, а, значить, ладу в суспільстві годі й чекати.

Опозиція. Чого вона домагається?

Зміщення влади і утвердження себе при владі — так довірливому обивателю пояснюють тлумачі, що вже 10 років, як приватизували екран телевізора і радіо, більшість газет. Прості пояснення зручні в полеміці, але вони нічого не пояснюють, по-перше, а, по-друге, полеміки ж цивілізовано вести неможливо. Йде гра в одні ворота. Так завжди буває в країні з управлінням феодального типу.

З попередніх міркувань видно, що в Україні влада організована неправильно, неконституційно і від того більшість бід на собі відчувають люди. Свою незаконну суть вона хоче утвердити, то змінюючи принципово Конституцію, то діючи всупереч законам. Це невідворотно веде до збочень, які межують зі злочинністю або і є такими. Все це не лишається поза увагою людей, тим паче організованих в політичні партії. Коли йдеться про розростання корупції, розграбування держави, то партії, що підтримували владу, її формували, закривають очі на небезпечні тенденції, намагаються виправдати їх, мовляв, у час перемін без того не обійтися. Подібно поводять себе і маловпливові партії, хоч їх актив часто добре розуміє природу небезпечних тенденцій. Мало партій виступають проти такого розвитку ситуації з принципових позицій. Соціалістична партія в цьому відношенні діє послідовно, заявивши про свою опозиційність здійснюваному курсу ще влітку 1993 року.

Проте коли влада починає відверто нехтувати права людей, чинить над ними наругу, на те не можуть закривати очі різні партії. Врешті-решт, удавання ніби нічого не відбувається може привести до повної втрати авторитету партії в суспільстві, авторитету лідерів партій в їхньому ж політичному середовищі. Не дивно тому, що так гостро реагують партії на порушення прав людини, засад демократії. За приклад можна брати партії, їх засоби інформації в західному світі. Цей досвід ще не зовсім характерний для України, проте він уже є. Протестуючи проти конкретних порушень, аналітики партій докопуються до їх причин і тоді протестні дії набирають ознак принципового політичного протистояння.

Так трапилося в Україні після обнародування записів щодо причетності вищих посадовців держави, включаючи Президента, до зникнення (фактично — до вбивства) журналіста Георгія Гонгадзе. Сам по собі факт доконаний. Імітація розслідування, яку ведуть правоохоронні органи, котрі або самі причетні до злочину, або намагаються його прикрити, виконуючи відповідні вказівки, нікого в оману вже не введе. Навіть якщо це слідство завершиться нічим, буде це слідство справедливе, законне. Люди знатимуть всю правду, вони мають на те право. Злочинці зазнають кари.

Факт злочину став тією краплиною води, в якій відобразилося море неподобств внаслідок узурпації влади. Звернувшись до всіх партій із закликом стати на захист Конституції, демократії і прав людини, ми одержали відгук від майже півсотні політичних партій і громадських об'єднань та рухів. Створилася нова для України ситуація, коли в опозиції до влади разом виступили ліві, центристи і праві. Вододіл у позиції політичних сил, який визначився на кінець 2000 року, виявився простим: ви за демократію, збереження перспективи держави чи за кримінальні клани (що почасти і є владою), за продовження розграбування держави?

Треба сказати, що мало які партії — на боці владного режиму. Ті, що демонструють до нього свою лояльність, розраховують на адмінресурс під час наступних виборів. І хтозна, за умови вдалої кампанії чи не першими вони захочуть змити із себе бруд підтримки скомпрометованих та займуться процедурою імпічменту. Тим часом їх лідери придивляються до ситуації, інколи кидаючи репліки: «Коли вже ви з ними розберетеся?» В них порівну і незадоволення, і злобтихи, і щирого бажання. І свідчення кишенькового характеру таких партій.

З самого початку опозиція проголосила своєю метою зміну системи влади — причину нещасть України. Гаслом став заклик «За Україну без Кучми!», оскільки всі чудово розуміли (і розуміють), що йдеться не про конкретну персону, а про усоблення нею всього режиму і що без його зміщення немає правових шляхів зміни системи влади.

Так, опозиція різнолика. Що її об'єднує — вже згадано. Роз'єднує, і це природно, ідеологія. В цьому її недолік і в такій або більшій мірі — перевага. Бо в Україні тепер особливий період. Той період, коли загальнолюдські цінності вище класових, вище партійних. Коли треба уміти знаходити політичний компроміс задля захисту інтересів суспільства, окремої людини, залишивши на пізніше ідеологічні розбіжності.

Прикро, але того не зрозуміли окремі політичні сили, які за означенням мали бути активною складовою опозиції. Одних відзначала чистоплюйська правильність: ви, мовляв, спочатку правовим шляхом доведіть усе, а потім ставте вимоги. За цією «правильністю» легко прочитується лизоблюдство, адже всім зрозуміло, що правовий шлях (імпічмент, закон про слідчі комісії тощо) блокується підозрюваними у злочинствах. Вони бояться правових процедур, знаючи, за що доведеться відповідати.

Інші свою пасивність пояснювали неповнотою вимог та ідеологічною невизначеністю опозиції, їхні ідеологи зі справжніми, не купленими науковими ступенями дозволяють собі «ухіхікуватися» над діями опозиції, проводячи не зовсім доречні паралелі між акціями 90-го та 2001 років, роблячи брудні натяки про «американський слід», з симпатією аналізуючи наступні дії влади, хоч одночасно повністю визнають злочинний характер та істинність розмов у найвищому кабінеті. То про який позитив після того можна говорити? І що дало гасло «За Україну без Кучми і Ющенка!», якого дотримувалися окремі партії і на яке фактично не відгукнулося суспільство? Ну, нема вже прем'єра Ющенка. Що далі? Що змінилося?

Поява опозиції на десятому році державності, її дії —нова сторінка в розвитку українського суспільства. Воно змінилося протягом останніх десяти місяців настільки, що цих змін можуть «не бачити» тільки ті, хто їх боїться. Суспільство струсило із себе заціпеніння страху і зневіри. У людей з'явилася надія на краще, і ця надія справдиться обов'язково. Дії опозиції не дали знищити Конституцію, незаконним шляхом розпустити парламент, ліквідували в ньому підступно «збиту» більшість, допомогли відправити у відставку найодіозніших посадовців. Те, що керівництво держави імітує свою силу і непорушність, суті справи не змінює. Влада розуміє, що вона вже в минулому, що вона сама — минуле. Вона вдає, що нічого не відбулося, а одночасно в своєму середовищі зводить порахунки на підставі зафіксованих «під диваном» розмов. Чи випадково це?

І чи випадковим стало прослуховування головного кабінету влади? Ні. Це закономірно. Прослуховування, стеження, нашіптування, переслідування за погляди, зведення рахунків з використанням державних силових інституцій... — це інструменти тоталітарного режиму. Це страшна зброя за своїми наслідками для суспільства. Але ця зброя не могла не спрацювати і проти тих, хто почав її застосовувати. Це розплата за неповагу до Конституції і законів, за впевненість в безкарності, за зверхнє ставлення до людей взагалі і окремої людини зокрема. Це початок розплати за зневіру і безнадію багатьох, за сирітство і материнські сльози окремих.

Замість висновку

Ми хочемо іншої України. Так може сказати переважна більшість наших співгромадян. Інша, краща країна, справедлива до своїх громадян держава — наслідок роботи добре згуртованого суспільства. Як забезпечити новий стан держави і народу — про те можна вести тривалу дискусію. Однак обов'язковою умовою позитивних змін та дискусія назве зміну системи влади, яка забезпечить демократію в обсязі, необхідному тепер для України. Кожна людина повинна відчути, що її думка, позиція, щось важать, що майбутнє своє і своєї родини вона може забезпечити тут, на своїй Батьківщині. Що всі ми разом відповідальні за нашу уже новітню історію, не минаючи в ній «ні титли, ні коми». Що продовження цієї історії — наша спільна справа. Знаю, так буде. Віру таку утверджують тисячі тисяч небайдужих людей, що в дні ювілею країни замислюються над її перспективою.

Олександр МОРОЗ.

Спитай: хто ми?

Непарадні нотатки напередодні свята

Точка зору

(Початок на 5-й стор.).

Ще страшніше знівечив цю святу для українців пісню, здається, один ще естрадник — такий собі стрижений та набурмосений, не співає, а ніби погрожує всіх убити, знівечити або хоч скалічити. З таким виразом обличчя та мімікою, з таким лютим поглядом ходять не на співи, а на розбій або на гвалтування. Пригнувшись до самої підлоги та засунувши мікрофона до рота, горе-співак конвульсійно вигинається, випручується з невидимих ліан і хрипить передсмертно: «... і другого полю-била-била-била. Гах!» Раптово випростується і сам собі плеще в долоні, захочуючи до оплесків зал. Що теж корчиться в конвульсіях, здіймаючи, ніби в летаргійному сні, руки над головами або в наркотичний маячні сіпаючися від болю.

Як можна телесуватися і корчитися, отак дружно й сомнамбулічно хитатися в такт, немов на отих горезвісних сеансах Кашпіровського?!

Мимоволі спадає на думку: хто ми? Дивлячись на оцих біснуватих — чортів, чортиць і чортенят, на оце знущання з національної культури, з народних святинь, починаєш вірити в нашу неповноцінність. Бо яка нація дозволила б привселюдно з головного державного каналу отак паплюжити свою тисячолітню культуру? А ще додайте збиткування над Шевченком якихось психічно неврівноважених зайд —гомосексуалістів чи наркоманів. Лишається або заплакати, або визвіритись:

— Панове керманичі! Ви там за що-небудь відповідаєте? Чи дарма проїдаєте державний і народний хліб на високих та відповідальних посадах? Чи й справді, як твердять народні депутати Єрмак та Омельченко, на пні вже продано й державні телеканали, і ви не маєте жодних прав і впливів навіть на формування телевізійних програм? Якщо це неправда, спростуйте її у пресі чи з телеекрана.

Від початку незалежності не чуємо з чиєїсь ласки ні Бетховена, ні Моцарта, ні Бортнянського, ні Березовського (не бізнесмена) та Веделя, ні Лисенка і Гулака-Артемовського, ні Леонтовича та Косенка, ні Аркаса та Лятошинського, ні братів Георгія та Платона Майбород, Ні Олександра Білаша з його піснями на вірші Малишка, Олійника, Павличка та Михайла Ткача.

Натомість ефір нав'язує «геніїв» з брутальними й немічними претензіями на біблійність, з отими завиваннями: «Блудний син, блудний син, блудний син...» Ну й блудь і блукай собі — світ великий! Аж ні-і-і! Вони лізуть на державний телеекран, пнуться у порадники до Президента й прем'єра при живих наших класиках — Ліні Костенко, Борисові Олійникові, Миколі Вінграновському та Іванові Драчеві. Хто?! Господи, хто?!

А українських книжок не видають, газети й журнали перманентно закривають то через безгрошів'я, то прикривають з політичних мотивів, як закривали «Правду Украины» чи гальмували «Сільські вісті» зовсім недавно. Художні колективи, письменники, режисери, актори, композитори ледь животіють, чесних журналістів б'ють і вбивають, а по всій Україні —навколо столиці, обласних та районних центрів, у прибережних курортних зонах будують новітні вілли, кількаповерхові дачі з саунами та відкритими плавальними басейнами, і ніхто не спитає: «Откуда дровишки?»

За яку державну чи депутатську зарплату, за який фінансовий, юридичний чи будівельний «бізнес» зводиться отака розкіш, коли поряд умирає знедолений, безробітний, окрадений народ?!

А кого їм боятися? Нікому ні до чого діла немає, хоч у нас є СБУ, МВС, Генеральна прокуратура, податкова інспекція... Погони, лампаси, картузи з височенними тулями. Як у дешевій оперетці. Їм, певно, разом з «бізнесменами» ні до чого Бетховен, Лисенко, Гмиря.

А що оце на очах ошелешеного «цивілізованого» світу чинять з банком «Україна»? Єдиний банк, який обслуговував сільське господарство, розікрали. А тепер парламентській комісії Нацбанк, який за все це відповідає або мав би відповідати, не показує банківських документів?! Таємниця, мовляв. Які можуть бути таємниці у збанкрутілого чи розграбованого банку? Серед так званої еліти панує або кланова кругова порука, або розбрат і відчуження. Наклепи, плітки, політична зашореність, перебільшене уявлення про власну персону, гіпертрофоване самолюбство, самозакоханість.

Не може, зрозумійте, не може і не має права один відсоток народу, хижий, бездуховний, самозакоханий, диктувати життя (точніше, животіння) 99 відсоткам. Друге таке десятиліття народ не переживе. Або це вже буде не народ. Інші висновки є?

То спитай: хто ми?

Олександр СИЗОНЕНКО,
письменник.

Кожна людина повинна відчути, що її думка, позиція, інтереси щось важать

Жаринка для сімейного вогнища

Близько тридцяти років професор Львівського національного університету ім. І. Франка, доктор юридичних наук, нині — народний депутат України Зорислава РОМОВСЬКА працює над проблемами сімейного права. Нещодавно Верховна Рада ухвалила у другому читанні поданий нею проект Сімейного Кодексу України. Саме життя із його драматичними колізіями спонукало Зориславу Ромовську запропонувати радикальні зміни у сфері регулювання сімейних відносин, щоб додати кожній родині гармонії у взаєминах, а отже — щастя.

— Зориславо Василівно, думаю, що немає в Україні родини, яку б не зачіпала проблема поліпшення якості сімейних взаємин, а тому Сімейний кодекс зорієнтований на найширші кола. Які житейські проблеми спонукали вас внести цілком нові норми у проект Сімейного кодексу?

— Таких норм багато. В одній із статей проекту кодексу написано, що жінка має право на материнство, а позбавлення жінки репродуктивної функції є підставою для відшкодування їй моральної шкоди. Така ж норма стосується і чоловіка. Ось конкретний приклад із життя: прийшов молодий хлопець з армії, де він служив на радарній установці, і лікарі встановили діагноз —некроз сперми. Правда, він про це дізнався тільки тоді, коли одружився. Медичні обстеження показали, що хвороба збігається із строками військової служби. І хто відшкодує це каліцтво? Воно більш серйозне, аніж, наприклад, перелом руки, але у нас це не вважається каліцтвом з правової точки зору, і ніхто жодної відповідальності не несе. І тому навіть якби хтось звертався до Міністерства оборони, воно не визнало б свою вину, бо не було такого законодавства. Цей приклад, який запав у пам»ять, змусив замислитися: а хто ж відповідає за те, що дуже багато людей потерпає від такого діагнозу? Не відповідає ніхто. І ось через 15 років, вже маючи безпосередній доступ до законотворчості, я написала цю норму. І таким чином будуть охоронятися інтереси тих людей.

Інструкція передбачає, що на час ремонту радарну установку треба відключати. Але військове начальство вважає, що її не можна відключити ні на хвилину, бо, може, в цей час пролітатиме якийсь іноземний шпигун. Тому норма — одне, а реальність — друге. Ясна річ, тут треба буде довести причиновий зв`язок, але це вже проблема доказу, процесуальна проблема. А ось матеріально-правова проблема — записати в законі таку норму.

— Яку компенсацію можна отримати в такому випадку?

— Якщо в нас за захист честі і гідності вимагають 50 тисяч гривень, чи 100 і більше, то тут уже справа факту — скільки потерпілий вимагатиме і чи погодиться з ним суд.

— Це, очевидно, має коштувати дуже дорого...

— І так буде. Коли появиться хоч одна така справа, Міністерство оборони одразу задумається, бо зараз армія не несе жодної відповідальності за каліцтво чоловіків. Я знаю, що робиться і на хімічних комбінатах, де працюють жінки. Можливо, там має бути якийсь віковий ценз? Наприклад, приймати на роботу людей віком понад 40 років. Нова норма закону — це правовий стимул, щоб замислитися, як уникнути компенсації цієї шкоди.

У проекті Сімейного кодексу є спеціальна норма про заручини. Зарученими є особи, які подали заяву на реєстрацію шлюбу. Ця норма діє у законах інших країн. Заручини не передбачають обов'язку одружитися. Але якщо хтось відмовляється від шлюбу, то друга сторона має право вимагати відшкодування матеріальних збитків, пов'язаних із приготуванням до весілля.

Був цікавий випадок, коли в місті Косові жінка виставила біля своєї хати величезні столи з їжею на продаж. Їжа була приготована на весілля, а воно не відбулося. Що можна було продати, продали, а що зіпсувалося — потребувало відшкодування матеріальних збитків. Про відшкодування моральних збитків не йдеться.

Проект кодексу передбачає випадки, коли таке відшкодування не може бути здійснене. Наприклад, коли одна із сторін відмовилася від шлюбу у зв'язку з протиправною поведінкою другої, або у зв'язку з тим, що наречений приховав тяжку хворобу, або вже має дітей, або був судимий за якийсь ганебний злочин. Тобто суд має зробити висновок: підлягає ця матеріальна шкода відшкодуванню чи ні? Такі конкретні випадки траплялися. Судді приходили до університету на кафедру і консультувалися. Ми знаходили вихід. Але це були не прямі норми, а на базі застосування правила про аналогію закону.

— Яким чином новий Сімейний кодекс трактує відмову батьків (чи матері) від дитини?

— Батьки можуть не забирати дитину за певних обставин. Наприклад, якщо дитина народилася з серйозними вадами. Закон передбачає не відмову від дитини, а те, що дитину не забирають, передають її дитячим закладам або органу опіки. Одинока мати це право має віддавна. Але це не є відмовою від дитини. А ось заява «ми відмовляємося від дитини» неприпустима. Тобто ці особи записуються батьками дитини, якщо їхні імена відомі. Часто жінка народжує без документів. Ніхто ж не відправить її по паспорт, коли розпочалися пологи. Трапляється, що жінка записується не своїм прізвищем. Потім втікає. Це вже інша ситуація. Згадаймо Маркса: «Право не тільки може, але і зобов'язане піднімати рівень моральності суспільства». Це обов'язок закону — піднімати. І ось, власне кажучи, з цієї точки зору нам треба робити все для того, щоб моральність суспільства не падала. Якщо не підіймати її, то хоча б залишити на тому рівні, на якому вона є. Тому в проекті записано: «Відмова батьків від своєї дитини є актом неправочинним». Не може виховувати дитину? Що ж, держава візьме на себе цей обов'язок. Але ж не відмовляються від дитини так, як від якоїсь речі, яку викидаємо, мов непотріб. Мені видається, що така норма нашому суспільству дуже потрібна.

— Дуже багато конфліктних ситуацій виникає довкола визнання батьківства щодо позашлюбної дитини і так званих матерів-одиначок, як їх принизливо називають...

—Сьогодні Україна залишилась єдиною у Європі державою, яка зберегла в законі перелік підстав, які суд бере до уваги при розгляді спору про визнання батьківства. В інших державах однієї щасливої ночі достатньо, щоб чоловік був визнаний батьком дитини. Така норма запроваджується в проекті Сімейного кодексу. Вона буде, звичайно, своєрідним правовим шоком для багатьох чоловіків, які не звикли відповідати за результати свого сексуального життя.

Запровадження цієї норми зменшить кількість абортів, оскільки визнання батьківства пов'язуватиметься лише з однією обставиною: фактом біологічного походження дитини. В сучасних умовах довести це нескладно.

Отже, передбачаються нові «правила гри», які спрямовані на захист насамперед інтересів дитини.

— Як визначено в проекті розмір аліментів неповнолітнім дітям?

— Від 1936 року діє така норма: на одну дитину — 25 відсотків, на двох — 30 , на трьох і більше — 50 відсотків усіх видів доходів платника аліментів, батька чи матері. Ця стала частка скасовується. У кожній конкретній ситуації визначати розмір аліментів буде суд, враховуючи різні обставини, які мають значення: це і вік дитини, і стан її здоров`я, і матеріальне становище, а також стан здоров`я і матеріальне становище платника аліментів. Тобто не може бути такого, щоб батько їздив на «Мерседесі», а дитині платив 8,5 гривні. Це сьогодні мінімальний розмір аліментів —половина неоподатковуваного мінімуму. Таких випадків дуже багато, коли людина числиться як безробітна або фіксує мінімальну заробітну плату — 118 гривень, а матеріальний рівень життя високий. Врешті проста справа про аліменти перетворить на дуже серйозну. І вона вже не буде вирішуватися за п`five хвилин, як це робиться сьогодні.

— Приховані прибутки — це водночас і приховані податки.

— Це так. Але я не можу сказати, яка в цьому випадку буде взаємодія суду і податкової інспекції. Але у кожнім разі за допомогою адвоката будуть збиратися різні докази, які засвідчать дійсне матеріальне становище платника аліментів.

— Я знаю, що є батьки, які хотіли б «відкупитися» від аліментів будинком чи іншим майном. Чи береться це до уваги?

— Питання про те, чи можна замість сплати аліментів передати дитині за договором у власність будинок, квартиру, інше майно або одноразово сплатити велику суму грошей? У судовій практиці вважалося, що такі договори є абсолютно недійсними. Траплялося таке: сьогодні батько подарував дитині будинок, домовившись, що мати не подаватиме позову про аліменти. Мати погоджувалася на укладення цього договору, але минав місяць і... вона подавала позов про стягнення аліментів. І всі казали, що цей договір дарування залишається дійсним, але аліменти все одно треба платити. Проект передбачає своєрідну угоду про припинення права на аліменти в обмін на право власності на квартиру чи будинок. За згодою органу опіки та піклування, який вирішуватиме, наскільки ця угода відповідатиме інтересам дитини. Якщо десятирічній дитині, наприклад, дарують будинок, який коштує 50 тисяч доларів, це, можливо, відповідає її інтересам.

— А батько (поімпровізуймо на цю тему) їде за кордон.

— Якщо батько їде за кордон, то така угода не звільнятиме його від участі у вихованні дитини.

— Чи стосується можливість укладення такої угоди і інших ситуацій?

— Таке передбачено не тільки стосовно сплати аліментів для дитини, а й усіх видів аліментних зобов'язань.

— Ми з вами не можемо обминути увагою болючу і вічну тему: коли розлучаються двоє...

— Суди до справ про розірвання шлюбу ставляться приблизно так само, як до справ про аліменти. Кажуть так: спір про повернення 50 гривень може розглядатися півдня, а спір про розірвання шлюбу — 5 хвилин. Чим менш конфліктно здійснюється розірвання шлюбу, тим більше шансів на те, що ми збережемо батька для дітей. Більше шансів на те, що ці особи можуть помиритися. Конфлікти на етапі розірвання шлюбу призводять до того, що батько переносить своє негативне ставлення до жінки і на дитину, яка з нею залишилася.

Новим у регулюванні процедури розірвання шлюбу є запровадження спрощеної процедури щодо осіб, які мають неповнолітніх дітей. Якщо подружжя разом із заявою про розірвання шлюбу подадуть суду договір про те, з ким проживатиме дитина, який розмір аліментів вона буде одержувати, у якій формі один з батьків буде брати участь у вихованні дитини, суд через місяць винесе рішення про розірвання шлюбу. Тихо, спокійно, без свідків та взаємних звинувачень.

Тільки тоді, коли є конфлікт, коли один бажає розірвання шлюбу, а другий протестує проти цього, захищає свою сім`ю усіма дозволеними засобами, вступає в дію механізм «повного» цивільного процесу: судовий розгляд, свідки, докази, примирення...

— Як визначатиметься право на аліменти після розірвання шлюбу?

— Чинний Кодекс про шлюб та сім'ю передбачає, що право на аліменти має той з колишнього подружжя, хто став непрацездатним упродовж не більше одного року з моменту розірвання шлюбу. Наприклад, якщо шлюб розірвано в 1999 році, а жінка стала непрацездатною тільки сьогодні, права на аліменти вона вже не має. Чи ж це справедливо? Зішлюся на одну конкретну справу. Чоловік дуже знущався з жінки. На третій рік після розірвання шлюбу вона була визнана недієздатною, у неї почалася серйозна психічна хвороба. Мати пред`явила позов до колишнього чоловіка своєї дочки про стягнення аліментів. Суд зробив висновок: вона стала непрацездатною аж на третій рік після розірвання шлюбу — отже, права на аліменти не має. На основі цієї справи у проекті зроблено таке уточнення: якщо буде встановлено, що між протиправною поведінкою чоловіка стосовно дружини під час шлюбу і недієздатністю, яка настала пізніше, ніж через рік після розірвання шлюбу, є причиновий зв'язок, може виникнути право на аліменти. Я думаю, що ця норма справедлива.

— Які новації передбачає кодекс у справі всиновлення? Проблема актуальна, згадаймо хоча б гучну «справу дітей», як її називали...

— Змоделюймо нестандартну ситуацію — усиновлення повнолітнього. В дитячому будинку ріс хлопчик, який рідних не мав. Була жінка, працівниця дитячого будинку, яка брала його до себе на вихідні. Тобто вона фактично була йому матір`ю. Хлопець повертається з армії. До кого він іде? До цієї жінки. Питання про всиновлення вже не може виникнути: хлопцеві — двадцять років. Але фактично він для неї син, а вона для нього — мати. Однак узаконити ці стосунки «прибраного» материнства вона нині не може. Проект дозволяє усиновлення повнолітнього. У Львові років 15 тому була справа, коли прокурор пред`явив до суду позов про визнання недійсним усиновлення у зв'язку з підробкою документів. Батьки втратили дитину. Потім випадково зустріли на вулиці хлопчика-сироту, схожого на їхнього сина, але цей хлопець був повнолітнім. Вони роздобули новий, сфальсифікований, документ про народження, за котрим хлопцеві було 17 років і 10 місяців. Це усиновлення було скасоване, хоча кому воно шкодило? Але формально тут справді відбулося порушення закону. Я чула й скептичні відгуки про цю норму. Кажуть: уявіть собі, що усиновителю — 60, а тому, кого він хоче усиновити, 40 років. Знаєте, кожну ситуацію можна примітизувати, зробити предметом кепкування чи насмішки.

На основі конкретної житейської ситуації було встановлено правило про так звані «неповне всиновлення». Не як загальне правило, а як виняток з норми. Повне усиновлення означає, що з моменту всиновлення припиняються прямі зв'язки між дитиною і її родичами за походженням: батьками, братом, сестрою, дідом, бабою — всіма. Тобто цей правовий зв'язок обривається і натомість усиновлена дитина, так би мовити, імплантується у нову сім`ю, де усиновитель є батьком і (або) матір`ю, а їхні батьки — дідом і бабою.

Пригадую конкретний випадок: жінка втратила дочку, яка померла від серйозного захворювання головного мозку. Це сталося через десять днів після народження нею дитини. Залишилися трирічна дитина і це немовля. І ось змоделюймо ситуацію. Що буде, коли зять одружиться вдруге? І коли його нова дружина захоче всиновити цих дітей? Тоді жінка, яка втратила дочку, втратить і онуків.

— Які ж права має дитина в разі неповного всиновлення?

— Неповне всиновлення означає, що ця дитина має свого батька, нову матір, залишається правовий зв'язок із сестрою, дідом і бабою по крові, але вона має ще й діда і бабу по лінії батька. І вона одержує, з правової точки зору, діда й бабу — батьків її всиновительки. Тобто втрата матері буде компенсуватися тим, що дитина отримує додаткову пару діда й баби.

— Кожна велика робота виконується під якимось визначальним гаслом. Чи було таке гасло у вас?

— Академік Сахаров свого часу виступив з ідеєю: кожна людина має право на щастя. І от мені хотілося б допомогти Сімейним кодексом кожній людині стати щасливою. Ну, хоча б трошечки.

— Дякую за розмову і запрошую вас, Зориславо Василівно, стати постійним коментатором у редакційній сторінці «Сім'я». Спробуємо разом попрацювати на ідею щастя.

Розмову вела Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Точка зору

Спитай: хто ми?

«Смерть кожної людини здрібнює й мене, бо я єдин з усім людством, а тому не питай, за ким б'є Дзвін: він дзвонить за Тобою»

(Джон Донн).

«Ти, котрий пізніше явиш тут своє лице!
Спитай: хто ми?
Спитай вітер. Спитай хвилю. Спитай зорю. Спитай бурю. Спитай Землю — Землю страждання, Землю прощання і Землю улюблену — хто ми?
Ми — Земля»

(Напис на вівтарі храму майя).

«Аще хто рече, що любить Бога, а не любить брата свого, лжа єсть»

(Святе Письмо).

Населення України щороку зменшується на 400 тисяч чоловік.

Умираємо тихо і смиренно — куди там тому древньому народові майя! Він боровся проти своїх поневолювачів і гинув у боротьбі, захищаючи свої храми й бібліотеки, безсмертні написи на вівтарях і стелах. А ми конаємо мовчки, покірно, мов українські сиві й муругі воли.

Хто заступиться за отих забутих трударів, викинутих на смітники й звалища, де вони риються у покидищах, порпаються в контейнерах, визбируючи недоїдки із столів ситих і розгодованих своїх грабіжників, котрі й згадують їх тільки перед і під час виборів як електорат, скуповують їхні голоси за продуктові подачки та за гроші, вкрадені у них же!

Не можу дивитися на оті базари, що починаються від самих наших порогів і тягнуться всіма вулицями і провулками. Тисячі робітників, інженерів, майстрів, конструкторів, учених на страшенному осонні, у зливу і град, у морози й хурделиці гибіють у базарних рядах, розстелених на землі, на тротуарах та сходах, як у війну! Як в окупацію! Хоч ми ніби ніким і не завойовані... Тоді теж і в містах, і у селах усі виживали з торгівлі та обміну. Тож чи треба когось завойовувати? Чи досить того, щоб з громадян зробити дрібних лихварів, торгівців «мілочовкою», — і нація загине? Бо втрати, які прийнято вважати й називати «неповерненими», невдовзі перевищать найстрашніші втрати тотальної Другої світової війни.

Ось що таке «ринок», «ринкові стосунки», віртуальна панацея від усіх економічних «лих» адміністративно-командної системи...

На торгашів «мілочовкою» перетворено гордих майстрів і вчених — усю нашу роботящу націю. А селянам он землю роздали «у вічне користування». Та обробляти її нічим. Значить, залазь у борги. А потім за ці борги землю в тебе заберуть чорти нетрудежні, ті самі твої грабіжники, і ціну назначать самі.

Чесних журналістів убивають серед білого дня. І жодного замовника вбивств не встановлено. Чи замовляють і беруть «під контроль» одні й ті самі?!

Нікому зупинити вакханалію.

А тут мучить і не перестає ще одне: швидше за український народ умирає його культура! Дивує й обурює відсутність у радіоефірі та особливо та телеекрані української народної пісні, наче вона оголошена поза законом. Чому за всі десять років незалежності не звучить геніальна сюїта Давидовського на слова Шевченка «Б'ють пороги», заборонена як націоналістична ще Луначарським? Понад десятиліття не чути не менш геніальної «Закувала та сива зозуля» вчителя Ніщинського, що вмер з голоду 1919 року в Одесі, забутий і покинутий усіма...

Не чути з часів проголошення суверенітету хорів «Гомін, гомін по діброві...», «Забіліли сніги», «Ой, гук, мати, гук, де козаки йдуть». Не звучать пісні «Засвіт встали козаченьки» та «Їхав козак за Дунай», оброблені великими Бетховеном, зачарованим їхньою красою. Живемо, як за фашистської окупації, коли нас глушили отими «всепереможними» марш-лідами. Отак тепер глушать попсою, роком, шлягерами і шоу.

Слухаючи какофонію, що звучить з ефіру, дивлячися на корчі та конвульсії так званих поп-зірок, хочеться гукнути: «Пане Долганов! Хто ви? Український голова телерадіокомпанії чи гауляйтер, наставлений міжнародною українофобією? А інші ким поставлені? Радіоефір і телеекран забито бездарними й жорстокими бойовиками, «мильними» й ницими чужинськими телесеріалами та доморощеними «Елками і корешами», «Вєрками Сердючками» та «Джентльмен-шоу». Начисто витіснено національний театр, кінематограф, найкращу в світі українську народну пісню...

Це наші урядовці чи спостерігачі роз'їжджають на «Мерседесах», «Ауді», БМВ, понаїдавши, пробачте, «лиця», як писав Коцюбинський? Чи то вони — мало не натхненники українофобського процесу знищення національної культури?

Уже десять років, якщо не більше, не чути народних пісень та романсів у виконанні Бориса Гмирі — неперевершеного баса, Михайла Гришка з його баритоном унікального тембру, а оксамитового сопрано Зої Гайдай, як і дует незабутніх Литвиненко-Вольгемут і Паторжинського, не замінять ніякі заїжджі «знаменитості».

А де чарівний голос Івана Семеновича Козловського? А де наша славетна й неповторна капела бандуристів? Не видно і не чутно! Де вишукана й благородна «Думка»? Де хор Верьовки—Авдієвського — пристановище національного духу, окраса його та оберіг? А Микола Кондратюк, Євгенія Мірошниченко, Бела Руденко? Якщо багатьох з них і не стало, а інші постаріли, то є записи їхніх неперевершених голосів!

Та й нинішніх наших геніальних співачок у розквіті таланту і вроди — Ольги Басистюк та Марії Стеф'юк — не видно й не чутно. Чого б то?

Замість усіх рідкісних талантів телебачення демонструє не класику, а паплюження наших святинь. Наприклад, шедевру Руданського «Повій, вітре, на Вкраїну» в блюзнірському аранжуванні та конвульсивних корчах Ель Кравчука та його команди. Хай би собі біснувався, якщо так подобається, на «шедеврах» Рибчинського. Де завгодно, тільки не на державному УТ-1.

(Закінчення на 10-й стор.).

Населення України щороку зменшується на 400 тисяч чоловік

Сіно косять — солома горить

Урожай-2001

На фронті з заготівлі кормів на Буковині затишшя. Перший укіс багаторічних трав виявився мізерним. У заготівельну справу втрутився навіть голова облдержадміністрації Теофіл Бауер.

На апаратній нараді багатьом районним керівникам добряче перепало. І критика, схоже, спрацювала, бо кормовий конвеєр набрав обертів. Чергове статистичне зведення запістрявіло втішнішими цифрами. Сінажу в області заготовлено понад 40 тисяч тонн, силосу — 22 тисячі тонн, грубих кормів — 14 тисяч тонн. Це більше, ніж було торік.

Гірше — з соломою. У господарствах її заскирдовано лише 8 тисяч тонн, що становить 47 процентів від заготовленого торік. У багатьох агроформуваннях нею нехтують, спалюють на стерні. Такі ватри можна побачити в Хотинському, Кельменецькому та Сокирянському районах.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

У сільгоспкооперативі «Агрофірма «Матюші» (Білоцерківський район Київської області) утримують 1890 голів великої рогатої худоби, тож солому поважають.

Фото Валерія ДРУЖЕНКА.

Розпаювали... пожежне депо

Актуально

Досить незвичне майно отримала під час розпаювання ЗАТ «Мир», що в селі Червоне Гайворонського району Кіровоградщини, одна з колишніх робітниць підприємства. У спадок їй дісталося... пожежне депо.

Хоча це суперечить низці державних і місцевих офіційних документів, в яких обумовлено, що пожежні міжгосподарські формування не підлягають розпаюванню. Вочевидь, скориставшись нечіткістю нової законодавчої бази, «незручної» власності просто поспішили спекатися.

Навряд чи, отримавши такий щедрий пай, нова власниця з суто альтруїстичних міркувань утримуватиме за власний кошт пожежну команду. Задоволення — не з дешевих. Утримання однієї команди обходиться щороку в більш як 15 тисяч гривень.

А першим у недолугості такого рішення на своєму власному сумному досвіді переконався один з її односельчан. Під час пожежі на його подвір'ї згоріла господарська будівля. Пожежні підрозділи, які приїхали на гасіння з Гайворона і Завалля (за 25—30 км від місця події) робили все можливе, та збитки у господаря чималі. Та й виїзд на пожежу вогнеборцям обійшовся у 2200 гривень.

До слова, в депо була і пожежна машина. Але в той нещасливий день водій, який чергував, випадково забрав ключі і пішов додому. Хоча нині автомобіль — у борговій заставі. І користуються ним вогнеборці «під розписку».

У червні минулого року на загальних зборах акціонери (тоді ще ЗАТ «Мир») вирішили вилучити цей пай у жінки та передати його до комунальної власності Червоненської сільради. Проте власниця оскаржила це рішення в райсуді, і її позовна заява була задоволена. Отож і нині депо залишається у приватній власності, і як нею розпоряджатиметься господарка — невідомо. Принаймні до тих пір, поки громада не оскаржить рішення районного суду в обласній інстанції і не доб'ється рішення на свою користь. Але в такому разі власниця вимагатиме відповідної компенсації втраченого паю — не її ж вина, що «на тобі, небоже, що нам не гоже» обернулося судовою тяганиною, яка ще не завершена?

Шкода лише мешканців навколишніх сіл, які мали б сподіватися на допомогу власної пожежної команди. Та й засвідчувати право власності на вже згаданий пожежний автомобіль жодне з реформованих господарств не поспішає. Отож і беруть за потреби машину під розписку.

А тим часом до сільських міжгосподарських пожежних команд, що діють уже більш як 15 років (у Рівному Новоукраїнського, Аджамці Кіровоградського, Липняжці та Піщаному Броді Добровеличківського районів), за останні роки додалося ще чотири сільські міжгосподарські пожежні команди. Також планowано згідно з розпорядженням голови облдержадміністрації в нинішньому році створити ще сім таких команд. Та, незважаючи на всі розпорядження і благі наміри, реформовані господарства не дуже прагнуть брати на своє утримання пожежні команди, що поступово опиняються в становищі чемодана без ручки, який важко нести і шкода покинути. І гайворонський прецедент — перший тривожний симптом.

Таміла ВОРОНІНА,
ЦГЗ УДПО УМВС
в Кіровоградській області.

Анекдот до теми

Якось один п'янaчка, не маючи грошей на горілку, взяв удома мішок жита і поніс на базар продавати. Дружина наздогнала його і галасує на весь базар:

— Ось візьми гривню і віддай зерно!

— Дивіться, люди добрі! — гукає чоловік. — Яка дурна баба! Хоче за гривню мішок жита купити.

Льонарі шукають інвестора

Перспектива

Водночас із зерновими на Житомирщині розгортаються льонарські жнива. То які надії на «поліський шовк»?

Якщо в двохсотграмову склянку налити сто грамів води, оптиміст скаже, що вона напівповна, а скептик — напівпорожня. Так от, з точки зору напівповної склянки площі під льоном збільшилися цього року на 27 відсотків. І погода, принаймні до спеки, вперше за останні кілька років сприяла росту довгунця: стебла в більшості господарств встигли сформуватися гарні. Якщо торік підняли 4 тисячі тонн трести, то цього року може бути навіть 9 тисяч. А коли згадати, що ціна на тресту зростає (торік в області вона сягнула 652 гривні за тонну проти 540 в 1999 році), можна зрозуміти, що старанні льонарі в програші не зостануться.

Інакше виглядає все, якщо бачити склянку напівпорожньою. Бо перше порівняння багато про що каже. Нинішні 6050 гектарів під льоном — це в 6,4 разу менше, ніж було в 1990 році. Потужності ВАТ «Льонотекс» (колишній Житомирський льонокомбінат) використовуються тепер на 6 відсотків, а від цьогорічного врожаю текстильницям роботи не дуже й додасться. В Асоціацію льонарів Житомирщини входить 10 льонозаводів, які переробляють тресту на волокно. Чотири з них і цієї зими не працюватимуть. Справді, на що їм сподіватися, якщо в Олевському районі під довгунцем усього 10 гектарів? У сусідньому Лугинському — 37...

Але таки схоже на те, що ті, хто не посіяв цього року льон, жалкуватимуть. Бо держава нарешті повернулася обличчям до цієї галузі. Щоправда, льонарі надто пізно, коли «поїзд пішов», довідалися, що за кожен гектар зібраного довгунця господарства матимуть 262 гривні безповоротної допомоги. 40 відсотків авансу — ті, що засіяли не менше 25 гектарів і уклали угоди з «Льоноконоплепромом», вже одержали, в основному засобами захисту. Решта 60 відсотків — після того, як урожай буде зібрано. Такий механізм підтримки льонарства — за гектар, який давно практикується в Європі, в нас застосовано вперше. Хоча льонарі просили трохи більше — 400 гривень за гектар. Та найголовніше, крига скресла.

Передусім виграє від такої підтримки Малинський район, де посіяли більше тисячі гектарів. Великою мірою посприяла позиція голови райдержадміністрації Миколи Дідківського, який усіх переконує: без льону на Поліссі не вижити. Так само налаштований керівник Ємільчинського району Петро Лісовий.

А ось іще приклади нового підходу до справи. Станіслав Путь, керівник Радомишльського льонозаводу, водночас очолив і сільгосппідприємство, тож сам дбає про те, щоб узимку було що переробляти. Таким самим шляхом пішов і Чоповицький льонозавод. От і виходить: одні переробники трести тільки нарікають, інші про перспективу думають.

Перший заступник генерального директора асоціації льонарів Житомирщини Олександр Овсієнко найбільшу надію покладає на інвесторів — на 40 відсотках площ льон виріс саме завдяки коштам, що їх вони дали господарствам. Одна з таких фірм, на півдні України, виклала 350 тисяч гривень. Аби не вийшло, що ті кошти просто заорані в землю, детально все прорахували. Зокрема, без добрив, передусім калійних, волокна не чекай, чимало треба витратити й на засоби захисту. І навіть у фразу «льон родить двічі» вникали з калькулятором у руках. Бо вдруге він родить на стелищі, а щоб підняти й відсортувати вилежану тресту, потрібні робочі руки. Люди не вірять уже обіцянкам, що з ними колись розрахуються. А якщо платити одразу, відбою від бажаючих не буде. Навіть тому, що дітей до школи треба виряджати...

Та закінчувати все-таки доведеться через призму напівпорожньої склянки. Бо керівники льонарської асоціації області добре знають ситуацію в Білорусі та Росії. Генеральний директор Володимир Семченко, перебуваючи у Вологді, міг тільки позаздрити тутешнім льонарям, коли почув, які суми вони одержують за федеральною програмою «Русский лен».

За ринкової економіки відставати небезпечно...

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

Хліба багато не буває

Підсумки

Торік Херсонщина зерна ледве нашкребла мільйон тонн. Балакали, що й той — «липовий». У пресі навіть з'явилися закиди: обласне начальство замилює очі Президенту. Нині на жнивній вулиці свято.

— Програму «Зерно-2001» дещо перевиконано, — зазначає начальник головного управління сільського господарства й продовольства облдержадміністрації Володимир Авраменко. — Зібрали понад 2 мільйони 100 тисяч тонн збіжжя. А ще ж просо, гречка, рис, кукурудза — гарантовано додасться тисяч 150.

Середня врожайність становить 28,1 центнера з гектара, найвища ж — на полях Каховського агроколеджу: 63 центнери. Серед комбайнерів особливо відзначився Володимир Куприянов з господарства «Чонгар» —намолотив 40,5 тисячі центнерів зерна. Андрій Іванов на землях Великолепетиського елеватора зібрав 18,6 тисячі центнерів, Петро Юфим'юк з Новотроїцького господарства «Сиваш» — 18,1 тисячі центнерів.

— Рясний урожай обернувся великою проблемою: насіяли, як за радянської влади, а чим збирати? Нині автошляхами області «відступає» орендована техніка. Але ж плата за «гостьові» комбайни — це суттєвий відсоток врожаю, який міг би залишитися в області?

— Так, дві третини площ зібрали залученою технікою. Плата — 12—14 відсотків від зібраного. Інакше жнива затяглися б на тривалий час і втратили б більше. Безперечно, найкраще мати свою техніку, але вона надто дорога: комбайн «Славутич» коштує півмільйона гривень.

Уряд дозволив завозити з-за кордону техніку, що була у вжитку. Враховуючи, що там на неї гектарне навантаження набагато менше, ніж у нас, то це оптимальний вихід. Такий комбайн обходиться у 30—40 тисяч доларів. Для прикладу можна взяти ситуацію з «беушними» легковиками — наше населення масово осідлало доступні за ціною іномарки.

— Але ж це — відверта зрада наших комбайнобудівників? Хто ж купуватиме херсонські «Славутичі»?

— «Славутичі» теж братимемо, підтримуватимемо вітчизняного товаровиробника.

— Все ж і вал, і врожайність, якими нині пишаємося, далекі від показників часів Союзу...

— Звісно, могли б мати і кращий результат. Але не було своєчасно проведено захисту рослин від бур'янів, шкідників та хвороб, не оброблялася належним чином насіннєвий матеріал. Хоча, запевняю, зібрали достатню кількість якісного зерна, близько 40 відсотків пшениці — продовольчого класу. У селян з'явилася можливість розрахуватися за минулі борги, закласти запас насіння, забезпечити господарства кормами. І впевнено працювати на майбутній урожай.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсонська область.

На знімку: Володимир Авраменко, начальник головного управління сільського господарства й продовольства облдержадміністрації.

Фото Ігоря АЛЬПЕРТА.

Дві війни гвардії сержанта

Реалії

У дорогу, як колись писали газети, покликав лист. До редакції звернувся Василь Сиротенко, мешканець села Вільховець Звенигородського району Черкаської області. Написав не про себе, а про «заслужену людину, учасника першого Параду Перемоги на Красній площі в Москві Данила Грищенка. Ветеран самовіддано воював за Перемогу, за що був нагороджений орденом Слави, орденом Великої Вітчизняної війни, орденом Червоної Зірки, медаллю «За відвагу», медаллю Жукова. А за роботу в колгоспі — у 1983 році від імені Президії ВР СРСР — медаллю «За багаторічну і сумлінну працю». А тепер його не запросили навіть на «вогник» ветеранів війни, який проводили керівники села і ПСП «Вільховецьке». Чи не тому це, що Данило Петрович поспішив віддати свій земельний сертифікат фермерові? А ще Данила Грищенка понизили в званні — зачитали біля сільського монумента, що він молодший сержант, хоча в роки війни було присвоєно звання гвардії сержант».

— Дід — один на село в нас учасник першого Параду Перемоги на Красній площі, — розповідала згодом у Вільховці тамтешня мешканка Галина Мудра. — Хіба не вистачило для нього шматка хліба? Може, він чекав цього Дня Перемоги цілий рік. Виділіть раз на рік каністру бензину, звезіть дідів, хай посидять-побалакають.

...Орден Червоної Зірки боєць Данило Грищенко отримав навесні 43-го: підбив танк. Було це, пригадує ветеран, під Керчю. Його батарея вже стояла на вогневому рубежі, інші лише підтягувалися. Залізна махіна зі свастикою з'явилася з-за пагорба. Данило взяв її на приціл. Упіймав у тому місці, де гусениця починається. «Цілюся, — пригадує орденоносець, — і вираховую: поки долетить, відхилення снаряда праворуч — ляже, куди треба. І точно. Тоді відразу з'ясували, що наша батарея стріляла. Там зв'язок добре працював — не так, як у нас у селі. Напарнику Марченку дали медаль «За відвагу», а мені — орден. Щоправда, урочисто не вручали, та й «обмивати» тоді ніколи було. Прийшов командир частини, дав записочку: нагороджений за те-то таким-то орденом. І сам орден дали. А далі — вперед».

На подвір'ї своєї хатини в розмові з нами гвардії сержант розповів і інші епізоди нелегкої своєї біографії.

— Народився тут, у Вільховці. І в школу тут ходив. Сестри були — Надя і Ганя. Померли з голоду у 1933-му. А батькові я допоміг на той світ відправитися. Літо починалося, дозрівало все, недовго до хліба залишалося чекати. На колгоспному полі вкрав жменьку гороху, сам не з'їв — приніс йому, бо батько в хаті лежить голодний. Більше він і не встав — горох, пізніше з'ясувалося, саме протравили від кузочок. А я не знав...

На фронт пішов у вісімнадцять. Не добровольцем — забрали. Від Харкова до Кавказьких гір пройшов. Потім були Крим, Севастополь, Білорусія. Закінчив війну біля Кенігсберга.

— До двох поранень, — веде далі Данило Грищенко, — був піхотинцем. Там так — або в землю, або в госпіталь. Під Харковом розривна куля влучила в плече. Очухався. А згодом снаряд розірвався неподалік ніг — осколки досі виходять. Хлопці відтягли в очерет, потім поклали на повозку... У госпіталі в Махачкалі пролежав півроку. Далі — знову передова... Впритул німців стріляти не доводилося. Але їхніх солдатів як людей не було шкода. Я не вб'ю — мене вб'ють. Те, що пережив, не забудеш.

З ким не розмовляли в селі, про Данила Петровича розповідали лише добре: «Грищенко все життя в колгоспі. А коли перед виходом на пенсію сантехніком був — днював і ночував на водокачці. Поки Данило Петрович працював — і вода в нас була».

Факт, що ветерана не запросили на святковий «вогник», він пов'язує з тим, що не віддніс свого сертифіката до колишнього колгоспу, а віддав фермеру.

— Причому тут сертифікат до мого свята? — не може зрозуміти Данило Петрович. — Землю ж мені наділили. А віддав, бо побачив, що в підприємстві, хоч воно і приватне тепер, не ті, що треба, хазяї. За весь вік такого безладу не бачив — а скоро мені вісімдесят. На ферми дивитися боляче. А колись на другій бригаді троянди квітли, алеї були розбиті, в телятниках — букети бузку — краса. Усе позахаращували. Одна вежа вціліла. І ту, якби

могли, — розібрали б (сіносховище метрів 45 заввишки. — **Авт.**). Та й чому я маю питати дозволу, кому мою землю в оренду давати. А на організацію «вогника» й фермери тоді гроші здавали.

Під час нашої розмови ветеран не раз висловлював своє бажання зустрітися з Леонідом Кучмою. Навіть потрібні слова приготував: «Сказав би так: «Доки оцих дітей можна мордувати, що воно йде в школу, то хоч би копійку йому дать. Он у Валентини — недалеко живе. Сама і четверо діток — більше голодні сидять, як наїдені. Вона не працює, бо діти малі. Їй сто гривень у місяць кинуть — багато за них накупишся? А йде зима — треба і дітей одягнути, і чимось топити. Тонна вугілля до двохсот гривень з привозом буде. Торік сім'я обігрівалася від електроенергії, то їм відрізали світло. Діти — наше майбутнє. Вони не винні, що народилися...».

А ще гвардії сержант у розмові з Президентом обов'язково згадав би про олігархів: «Їх купка, а народу скільки! Треба ж і з нами рахуватися, бо тільки затуляєтесь народом, а самі робите, що хочете. Одному вже аж зайве, а другому геть нічого нема!».

Галина КВІТКА.

На знімку: гвардії сержант Данило Грищенко.

Фото Валерія ДРУЖЕНКА.

Гірка пігулка для цукроварів

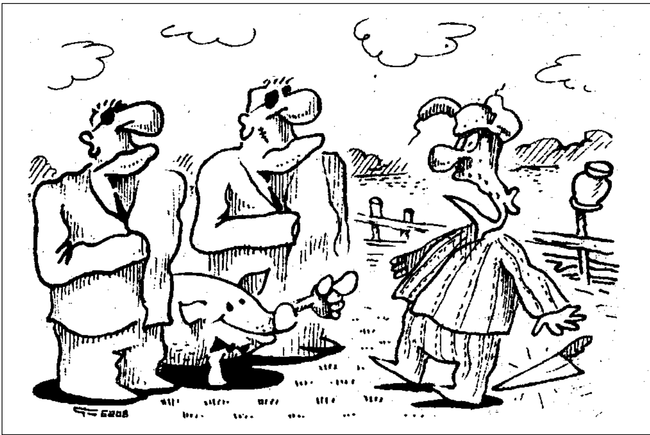
Коментар

Новий сезон цукроваріння можна й не розпочинати — ринок цукру ще ніколи не був так щедро засипаний солодким «піском», як нині.

Відміна мита на ввезення готового цукру з країн СНД, а також запровадження пільгової схеми імпорту цукру-сирцю тростинного додали ще більше гіркоти вітчизняним цукроварам перед початком нового виробничого сезону. За таких умов ніхто не береться прогнозувати, якою складеться ціна на цукор з нового врожаю. Одне очевидно: вітчизняному солодкому продукту важко буде конкурувати з цукром, завезеним із-за меж держави.

Саме про це з тривогою говорили на останньому засіданні члени правління асоціації цукроварів Вінниччини. Названа асоціація, уточню, самоврядний орган, створений новими власниками цукроварень — 33 підприємства із 38 перейшли до рук нових власників. На думку виконавчого директора асоціації Леоніда Козодоя, цукроварам нав'язують неприйнятні для них правила гри. Пільгове ввезення тростинного сирцю, хоч як гірко про це казати, підмочило репутацію внутрішнього ринку цукру. Уже декілька років поспіль накопичуються його запаси. Нам твердять одне, веде далі Л. Козодой, цукор з тростини дешевший. Але підіть на ринок і переконаєтесь у зворотньому: хоч кристалики з буряку, хоч з тростини — ціна на них одна й та сама. Хто має з того зиск, не важко здогадатися. Зате нашим цукроварам від того — одні лише збитки. А тут іще держава дозволила вільну торгівлю стратегічним товаром з близькими й далекими сусідами. Це за умови, що цукру й без того достатньо: протягом останніх років саме ним розраховувалися з буряківниками й робітниками цукроварень. Кажуть, лише на Вінниччині у населення білих кристалів накопичилося приблизно стільки, скільки виробляється протягом одного сезону усіма цукроварнями разом взятими(!).

Нові власники цукрозаводів не збираються сидіти склавши руки. На чиновників чекають гарячі дискусії. На модернізацію, підготовку до виробничого сезону цукроварень підприємці витратили чималі кошти. Для багатьох такі витрати виправдалися: врожай цукрових буряків обіцяє бути значно кращий, ніж торік. В окремих господарствах очікують, без перебільшення, на рекордні показники. На полях Городківського цукрозаводу, що в Крижопільському районі, до речі,

біологічна врожайність коренів на середину серпня становила 800(!) центнерів з гектара. Ряд інвесторів, а вони, до слова сказати, крім столиці, представляють донецький, одеський, львівський, деякі інші регіони, крім затрат на розвиток виробництва та вирощування сировини виплатили роками заборговану платню. Повернути витрачені кошти, зрозуміло, можна, лише вдало реалізувавши отриману продукцію. Але як це зробити за умов, що склалися?...

Вінничани, за словами згаданого вище виконавчого директора асоціації цукроварів, вимагатимуть від уряду захисту власного ринку від цукрової інтервенції. В цьому нічого особливого: кожна бурякосіюча країна захищає свій цукровий ринок. Ідеться, врешті-решт, про продовольчу безпеку держави — цукор є товар стратегічний. Тим паче, що після недавнього скорочення площ під цукристі, зокрема на Вінничині, знову взялися за їх розширення. Так, гектари у нинішньому році під коренями збільшилися на 10 відсотків, у порівнянні з минулим роком. З них плановано додатково отримати приблизно один мільйон тонн сировини. Звісно, й цукру буде більше. Ось би ще ним з розумом розпорядитися. Але здебільшого виходить навпаки: зиск від білих кристалів має будь-хто, лише не виробники солодкої продукції.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

З пошти

Куди поділися гектари?

Президенту України Л. Кучмі

Ми, мешканці сіл Бзів та Морозівка Баришівського району Київської області, які працювали в радгоспі ім. Тимірязєва, а також потерпілі внаслідок аварії на ЧАЕС, переселені на постійне місце проживання до села Бзів у 1992 році, звертаємось до вас по допомогу.

Керівник колишнього КСП ім. Тимірязєва чи то халатно поставився до виконання указів № 720/95 від 8 серпня 1995 року та № 1529/99 від 3 грудня 1999 року, або навмисно розділив і землю, і майно без урахування інтересів значної кількості селян.

У результаті такого «розпаювання» належної частки позбавились більш ніж 120 працівників господарства і пенсіонерів та більше ніж 40 переселенців з Чорнобильської зони. Щоправда, після втручання заступника голови Київської облдержадміністрації комісія швиденько включила до списку майнових пайовиків ще більш як 160 громадян, але ще не всіх, хто має право на майновий пай.

Постає також запитання, які паї отримають люди? З 1994 року основні фонди значно зменшилися:

поголів'я ВРХ — з 1760 до 120 голів;

основні засоби із залишкової вартості без рішення загальних зборів КСП розпродано або вивезено за готівку в брухт;

урожайність зернових досягла торік аж 9 центнерів з гектара (насправді?). Не дивно, що оплата за оренду більш як семигектарного земельного паю була мізерна (100 кг зерна, 5 кг риби, 10 кг борошна, декілька кілограмів пшона, перлової крупи — всього на 240 грн.);

із капітальних споруд на фермі майже весь метал вирізаний автогеном і зданий в брухт.

На наше звернення керівник сміється, у відповідь каже: «це такі закони», «землі вам нема», залякує людей. А закони нормальні, їх треба тільки сумлінно виконувати. Фондом держмайна у 1994 році для розпаювання 475 членам КСП визначено 3888 га, з них 15 % — резервний фонд. Нині на 408 осіб розпайовано 2967 га, і кажуть: «Землі нема!..»

То куди вона поділася? Збори пайовиків проводять без належної кількості присутніх, зате протоколи пишуть справно. І все діється з мовчазної згоди присутніх на зборах представників районних служб.

Пане Президенте! Ми підтримуємо видані вами укази про перебудову аграрного сектору. Допоможіть розв'язати проблеми і в нашому селі, бо це ж не дуже далеко, всього 57 кілометрів від столиці.

Людмила КАЗІМІРОВА, Катерина ГУРИН, Галина ЛИСЕНКО, Микола СОВА, всього 37 підписів.

Рішення ухвалили, а землі не дали

Уже звертався до попереднього депутата, але марно. Нинішнього бачу тільки по телевізору. Одна надія, що надрукуєте мого листа, може, прочитає і Президент, і шановні наші обранці, до кого дохазяйнувалися.

Я — простий селянин. Маю освіту всього чотири класи. Пробачте мене, пане Президенте, може я і неправильно міркую, але, на мою думку, не з того кінця у нас почали аграрну реформу. Треба було передусім зробити ревізію наявної у господарствах техніки, провести облік орних земель, лугів, лісів. Прийняти закон про землю. Тільки тоді паювати її людям, які живуть на ній. За оренду гектарів щоб була відповідна плата, а не один відсоток вартості паю. І що то за фермер, який сам не трудиться, а найма робочу силу. Це той самий голова колгоспу, тільки меншого масштабу. Тут теж треба відповідний закон. І не на папері, а на ділі.

А що зробили з присадибними ділянками наші рідні пани з місцевої ради?! Приватизацію почали в 1994 році. У кого були долари, той де схотів — «прихватизував». Біля моєї хати забрали і віддали сусіду, а мене, 70-річного, мучили до 1998 року і дали на полі. Ще й попередили: той наділ не приватизується. Просив, щоб мені виділили ділянку з земель запасу для ведення хазяйства, спасибі, рішення ухвалили — тільки землі не дали.

Біля батьківської садиби було 64 сотки. Я звернувся до ради, попросив ту землю. Знаючи, що всі документи лежать тут-таки, в архіві, послали мене за 10 кілометрів у Майнівку. Щоб я привіз довідку — скільки в батька було землі. Скажіть, будь ласка, як це можна назвати?! Тож не ображайтеся, шановні обранці, коли до вас приходять з гранатами. Що посіяли, те й жніть.

Іван БУЛАХ.

Макарівка Бобровицького району Чернігівської області.

Ведуча сторінки Галина КВІТКА (тел. у Києві 441-85-76).

Крилаті мотоцикли Буковини

(Початок на 1-й стор.).

Народився мотоклуб при заводі «Гравітон» і досить швидко здобув міжнародне визнання. Яскраву чемпіонську плеяду виховав головний тренер і фундатор клубу Михайло Ротар. У сезоні 1990 —91 років його вихованці двічі ставали переможцями першості колишнього СРСР серед професійних команд вищої ліги. В особистому заліку на найвищий щабель п'єдесталу пошани теж піднявся чернівецький мотокросмен майстер спорту міжнародного класу Олександр Морозов. Кілька років тому в Чернівцях відкрито сучасну змагальну трасу «Суперкрос», де проходять чемпіонати світу. А захопливі гонки часто відвідує виходець з буковинського краю перший космонавт незалежної України Леонід Каденюк (на одному із знімків камера зафіксувала його з братами).

Василь БАБУХ.
Фото автора.

Звукова безпека життя

Вибір — пити чи не пити, палити чи не палити — нам залишено. А ось музику, нерідко зовсім для нас нестерпну, доводиться слухати, хочемо ми цього чи ні. І вона по-різному діє на організм людини. Вчені встановили, що є сучасні музичні твори, які діють на людину, мов важкі наркотики, і формують нездорову потребу слухати музику, що руйнує організм.

Природні звуки необхідні людині, вони оздоровлюють її. Багато хто відчуває і прагне проводити на природі якомога більше часу. Так само, як звуки природи, потрібна людині тиша. Але виникло і таке явище нашої цивілізації, як страх тиші. Дехто не може обходитися без шумового фону, що став уже звичним. З ранку до вечора ввімкнено радіоприймач (хоча ніхто не слухає передачі) і телевізор (який ніхто не дивиться). Весь час звучить музика в багатьох робочих приміщеннях. Постійний звуковий допінг спричинює в організмі людини фізико-хімічні зміни, створює залежність від звукових подразників.

Адже людина чує звук не лише вухами, а й кожною клітиною свого тіла. Постійно «підстьобувані» протиприродними для людини звуками, у тому числі й деякими музичними творами, клітини тіла швидко зношуються, старіють.

Музика може бути надихаючою та вітальною. (Вітал — сплетіння людських бажань, мотивів, спонукань, емоцій. Вищий вітал спрямовує людину до чистоти і самовдосконалення, нижчий — до низьких бажань і тваринних інстинктів).

Надихаюча музика миттєво піднімає нашу свідомість до Найвищого. Але звичайна, вітальна, може опустити нашу свідомість. На одну секунду чи на кілька годин ми отримуємо якесь задоволення, але потім це задоволення веде нас до свідомості нижчого віталу. Музика вищого віталу отупляє людину, руйнує нервову систему, викликає неконтрольовані емоції.

«Подобається — не подобається, сприймається — не сприймається» — критерій суб'єктивний. Здатність слухати, сприймати і розуміти музику залежить від виховання, а головне — від рівня індивідуальної свідомості та духовної культури, які далеко не завжди пов'язані з рівнем освіти. Потрібні критерії об'єктивної оцінки впливу музики на людину і довкілля.

Треба надавати людям об'єктивну інформацію і створювати у суспільстві умови для підвищення індивідуального рівня духовної, психологічної та екологічної культури. Тоді ми навчимося робити правильний вибір. І у музиці також. Ми вибиратимемо музику, що просвітлює нас, наповнює спокоєм і встановить єдність і взаєморозуміння у світі. А ось закон, що захищає наш звуковий простір і право людини на тишу, потрібний уже сьогодні.

Марина ГЕЛЕВА.

Коментар фахівця

Психолог-аналітик Всеукраїнського товариства охорони природи Ігор Гринчак:

— Можна виокремити кілька аспектів дії звуку, у тому числі звуків музики, на організм людини. Сила звуку більш як 120 децибелів — пряма шкода, що становить і небезпеку розриву барабанних перетинок. Любителям і організаторам шумних концертів і фестивалів потрібно про це пам'ятати.

Звук — інформація. У випадку інформаційного перевантаження свідомість людини відключається. Вона може заснути чи впасти у транс. Транс — нормальний стан. Це розслаблення, відпочинок організму. Але у трансі людина особливо сприятлива до зовнішнього впливу. Тому зміст інформації, яку отримують у стані трансу, дуже важливий — він програмує свідомість людини.

Рівень шуму на більшості сучасних концертів такий високий, що багато хто з слухачів упадає в транс. Це їхня природна захисна реакція. І у такому стані вони нерідко чують слова пісень, що діють на підсвідомому рівні та викликають страх, депресію, песимізм, надмірне сексуальне збудження, агресію і навіть провокують убивство. Авторам творів і організаторам концертів потрібно консультуватися з психологами. А для цього необхідне відповідне законодавство. Внутрішній стан поетів і композиторів, у якому вони перебувають у процесі творчості, передається слухачам. Деякі поети і музиканти «підстьобують» свою уяву наркотиками. У стані наркотичного сп'яніння, наркотичних галюцинацій вони пишуть пісні. Інколи і співаки виконують пісні в такому стані. Змінена наркотиками свідомість несе елементи деструктивності, негативно діє на нервову систему і психіку слухачів. Коли слухачі, перебуваючи у стані колективного трансу, підспівують своїм кумирам, копіюють їхні жести, танцюють з ними одночасно, може мати місце ефект підлаштування свідомості під свідомість виконавців. І якщо свідомість виконавців одурманена наркотиками, у слухачів може виникнути стан, схожий з наркотичним сп'янінням, навіть якщо вони самі не вживали наркотиків.

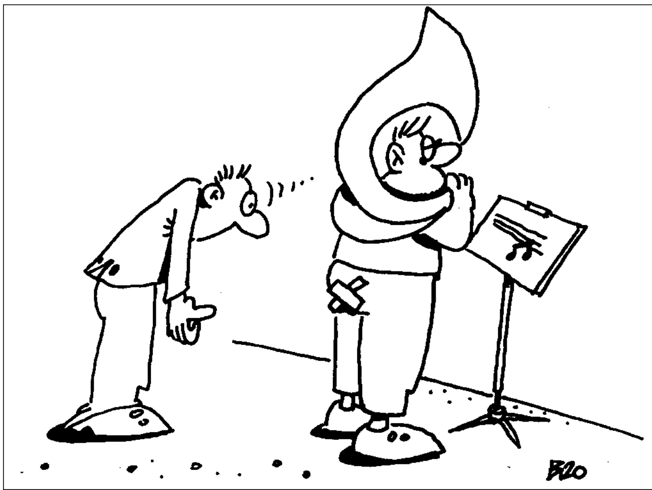
У багатьох з'явилася звичка жити в постійному шумі. Вмиваються під музику, працюють під музику. Деякі навіть сплять у навушниках. Але постійний подразнювач, у тому числі звуковий, спричинює звикання. Так влаштований наш мозок. Як наслідок, можливі негативні зміни у стані здоров'я, в тому числі психіки.

Є ще, на перший погляд, суто технічні проблеми, але вони також впливають на психіку слухачів. Кількість нелінійних перекручувань, рівень затримки звукового сигналу, шуми, що виникають через неякісні записи чи неякісні відтворення, формують підсвідомі реакції, не завжди для людини корисні.

Все це, разом узяте, спонукало громадськість низки розвинених країн почати роботу із запровадження психогігієнічної експертизи і психогігієнічних сертифікатів аудіо- і відеопродукції, ретельно контролювати якість апаратури.

Існує поняття психологічного щита. Знання людини і спокійне (це дуже важливо) ставлення до того, що відбувається, створюють такий щит. Знання виводять не усвідомлений людиною процес на свідомий рівень і дають можливість використовувати те, що відбувається, з користю для себе чи свідомо протистояти негативній психологічній дії. Знання людини про негативні для нього явища формують на підсвідомому рівні захисні реакції.

В Україні, якщо ми хочемо бути психічно здоровою нацією, необхідно сформувати структури, які можуть забезпечити психологічний захист населення, масову психогігієну. Психологічна культура населення, учасників шоу-бізнесу, відчуття відповідальності за націю у працівників культури — найважливіша складова такої роботи.

Мал. Віктора ПОПОВА.

Знання руйнують кордони

Напишу вам і я

Дехто вважає, що молодь повноцінно живе й розвивається лише у великих містах. Та приклад молодіжної громадської організації «Спілкування без кордонів» із невеличкого міста Люботин Харківської області спростовує цей стереотип.

Люботинська організація здійснює цікаві проекти і програми: молодіжні ініціативи «У громадянській освіті», «Англійська для молодих лідерів», діє літня школа в рамках Європейського року мов. Разом із Харківською правозахисною групою дитячо-молодіжне об'єднання «Спілкування без кордонів» брало участь у моніторингу з дотримання прав людини в школах країни. Завдяки контактам з громадськими організаціями в галузі громадянської освіти їхня діяльність регулярно висвітлюється в газеті та Інтернеті. Кілька років молодь вчить іноземні мови за новими методиками. Навчальну й технічну допомогу надає Харківський центр громадських ініціатив Британської ради.

Підійшов до завершення 10-місячний проект «Активізація молоді в громадянській журналістиці». Кожне заняття відбувалося в цікавій ігровій формі із застосуванням новітніх тренінгових методик викладання. Значною мірою активізувалась участь молоді у громадянській журналістиці, а одна з активісток організації вийшла у фінал конкурсу і незабаром вирушить на навчання до США.

Спитаєте, як колективу ентузіастів із невеликого міста вдалося знайти взаєморозуміння серед такого широкого загалу молоді, підтримку різних фондів? На думку лідера організації, вчительки англійської мови Ольги Цимбал, головне — це небайдужість.

Леонід ГАПЄЄВ.

Харківська область.

Читачі про незалежність

Головне — дотягти до ста

Можна зрозуміти багатіїв, які вкладають свої гроші у закордонні банки. Якби їхні капітали зберігалися в наших, сталося б те саме, що й з нашими грошима. Уже на початку незалежності наші заощадження наче ковтнув якийсь ненажера.

Днями держава відзначатиме своє десятиріччя, та багато кому не до свята. Втрачено те, що зароблено чесною працею. Правда, декому «щастить». Якщо вкладникові за вісімдесят, йому повертають по сто гривень на рік. Якщо дотягне до ста років — отримає аж тисячу гривень. Яка «щедрість»!..

Мине ще десять років. В Україні, можливо, не залишиться жодного ветерана Великої Вітчизняної. Певно, влада полегшено зітхне. Адже проблема повернення вкладів ветеранам піде на цвинтар разом з останнім солдатом.

В'ячеслав ВАСИЛЕВСЬКИЙ.

З'їли мінімум мінімуму

Десять років тому мінімум харчових продуктів для людського організму становив 648 рублів на рік (або 54 рублі на місяць). А нині за шаленого зростання цін цей мінімум — 324 гривні на місяць. Кабміном затверджено місячний прожитковий мінімум — 311 гривень. Тільки входять до цього мінімуму ще й витрати на квартплату, побутові послуги, одяг, взуття, ліки. А пенсія втричі нижча від мінімальної біологічної норми харчування. У результаті недоїдання здоров'я руйнується, організм виснажується. Що це означає — пояснювати не треба...

Петро КИР'ЯКОВ,
учасник Великої Вітчизняної війни.

Київ.

Змушені скаржитися

Поясніть, будь ласка, чому держава не виконує Закон «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною»? Чи чиновникам закони не указ? Ще в березні цього року я здав усі необхідні документи в районний соцзабез. Минуло півроку, в соцзабезі розводять руками, мовляв, усі документи підписані, відправлені в Київ, а звідти — нічого. Хоч відповідна комісія при Кабінеті Міністрів повинна розглянути моє питання протягом місяця і дати відповідь. Мені сімдесят років, та невелика надбавка дуже згодилася б, але в Кабміні на таких, як я, очевидно, вирішили зекономити.

Володимир ЛЕВИЦЬКИЙ.

Харків.

Бібліотекар, він же — волонтер

На сьогодні престиж професії бібліотекаря так упав, що в цій галузі молоді зовсім немає, працюють лише люди похилого віку. За родом діяльності ми стали не бібліотекарями, а волонтерами. Березневе підвищення зарплати на 25% радості не принесло, податок забрав усю надбавку. Зате ціни на проїзд, продукти, товари та різні послуги миттю зросли. Жодних пільг не маємо, одначе нам не належать, додатковий заробіток знайти важко. Ось і живи як хочеш. Чому вже тут радіти?

Працівники центральної бібліотеки.

Артемівськ Донецької області.

Фото з архіву «ГУ».

«Чітко сформульованої національної політики ми в Росії не відчуваємо»

Сьогодні в Києві відкривається III Всесвітній форум українців. З нагоди цієї події — інтерв'ю з головою Об'єднання українців Росії і Федеральної національно-культурної автономії українців Росії Олександром РУДЕНКОМ-ДЕСНЯКОМ.

— Олександре Олексійовичу, які проблеми ви маєте намір обговорювати на нинішньому конгресі?

— Передусім хотів би зазначити, що багато питань, які порушувалися на перших двох форумах, залишилися без відповіді. Одне з них, що постало внаслідок настання нового етапу існування українського державного етносу, або «світового українства», розкиданого по всьому світові, — що є українці у своїй сукупності? Сьогодні вони — в системі умовного трикутника. Одна його сторона — українська діаспора в Росії, найбільша діаспора за межами України, яка налічує майже 4 мільйони 300 тисяч осіб. Друга сторона — материкова Україна і третя — західна діаспора.

На форумі важливо буде обговорити, по-перше, досвід західної діаспори — так би мовити «вростання» національної громади в демократичне суспільство. Це дуже складна, зокрема й особиста, проблема: як людина, не бажаючи цілком асимілюватися, може зберегти свою національну ідентичність і не почуватися в національному гетто. Нещодавно відзначалося сторіччя найбільших українських поселень за кордоном — у Канаді, США, Аргентині, Бразилії. Західний досвід нам потрібен у справі створення необхідних суспільних інституцій, освітніх, конфесійних структур. Наприклад, при Гарвардському університеті є Український дослідний інститут («The Ukrainian Research Institute»). Є також аналогічний інститут при університеті провінції Альберта в Канаді. В Торонто сьогодні 16 українських церков православного та греко-католицького віросповідання.

По-друге, потребують обговорення проблеми взаємовідносин нашої діаспори з материковою Україною. Ностальгійний зв'язок з історичною батьківщиною має набути організаційно-політичних форм, бо, крім ностальгії, є ще відносини держави з діаспорами за кордоном. Треба, щоб вони були цивілізовані, постійні, активні і не спричиняли політичних конфліктів, оскільки перетворення будь-якої діаспори на п'яту колону небезпечно і для самої діаспори, і для держави, в якій вона живе. Контакти мають відбуватися за двома основними напрямами — інформаційним і просвітительським. А поки що наші відносини з материковою Україною не мають стабільного і добре організованого характеру. Урядову програму «Українська діаспора до 2000 р.» не виконано. Є сподівання, що форум стане поштовхом до уточнення, доопрацювання державної політики і це знайде відображення в аналогічній програмі, яка розглядається сьогодні в Україні й розрахована на період до 2005 року.

Третій пропонований аспект дискусії — це, звісно, наше існування в Російській Федерації.

— Як ви самі оцінюєте становище українців у РФ?

— Те, що зроблено за минулі 10 років, може, на перший погляд, здатися небаченим прогресом. Після горбачовської відлиги у Росії почали з'являтися перші українські громадські організації. Нині їх у російських регіонах близько 50. Найбільші — у Санкт-Петербурзі, Тюмені, Сургуті, Республіці Комі, в Приморському, Хабаровському краях. Треба мати на увазі кілька хвиль розселення українців по російській території. Наприкінці XIX — початку XX століть галицькі селяни через безземелля вирушили до Канади і Штатів, а подніпровські українці з тієї ж причини — до Сибіру та на Далекий Схід. У роки сталінського терору в Магадані вони становили 52 відсотки населення. Якщо і є зрушення у розв'язанні українських проблем, то тільки в регіонах. Казати про кардинальне їх розв'язання на федеральному рівні поки що не доводиться.

Наприклад, непогана ситуація в Башкортостані. Тут, де великі українські поселення зберегли свою національну приналежність, є, приміром, класи, в яких дітей долучають до вивчення української мови і культури. Проте системи української освіти як такої немає. Деякою мірою розв'язати проблему допомагають недільні школи, хоча в них чимало своїх труднощів. У Москві є одна така школа. Нині в МДУ група студентів займається україністикою. До речі, подібні програми почали з'являтися і в інших російських університетах. Такий досвід потребує свого вивчення. Водночас немає жодної федеральної радіо- чи телепрограми. Ця проблема досі ніяк не вирішується.

Ми разом з Міністерством національностей намагалися запустити федеральну програму державної підтримки української культури в Росії. Але коли мова зайшла про фінансування цього проекту, Мінекономіки сказало рішуче «ні», пояснивши, що українцям не можна давати програму, бо тоді доведеться давати її грекам, полякам, євреям. Тобто краще вже не давати її нікому! Влітку минулого року Державна Дума ухвалила дивну постанову про становище російської мови в Україні. У ній — уже набридла демагогія про те, що, мовляв, в українців у Росії є культурні центри, університети, телебачення, газети, журнали і немає жодних проблем, а у росіян в Україні — все навпаки. На жаль, така дезінформація громадської думки нерідко позначається на формуванні державної національної політики.

— А чи є в Росії така взагалі?

— Чітко сформульованої національної політики ми поки що не відчуваємо. Це особливо прикро в країні, де сьогодні проживають представники 176 національностей. Не можна побудувати демократичну державу без вирішення національного питання. Ми хочемо тільки одного: розв'язувати свої проблеми на основі чинних у Росії законів.

— Які законодавчі акти у РФ регламентують стосунки нацменшин з владою, в тому числі фінансові?

— У 1996 році було прийнято Федеральний закон «Про національно-культурну автономію». Того самого року президент Єльцин підписав серйозний документ — Державну концепцію національної політики. Але обидва ці важливі державні акти досі реалізуються вкрай погано. В минулому складі Держдуми Комітет у справах національностей ініціював внесення до держбюджету РФ спеціального ряда витрат на реалізацію Державної концепції національної політики. Два роки російський Мінфін не виділяв ані копійки, а наступний склад парламенту ліквідував цю статтю взагалі. Державна політика за відсутності її фінансування — порожні балачки.

— З якими російськими громадсько-політичними організаціями контактують українці в Росії?

— Вирішення національного питання лежить виняткова в руслі демократизації суспільства, і ми об'єктивно тяжіємо до політичних організацій та осіб у правій частині політичного спектру й, можливо, в центрі. Нині створюється громадська рада російсько-українського співробітництва. Ініціатором цього проекту (а, з чуток, його підтримують адміністрація президента і кабмін РФ) виступив один із лідерів «Яблока», заступник голови Комітету Держдуми у справах СНД В'ячеслав Ігрунов. До ради мають увійти відомі політики, так чи так пов'язані з Україною — наприклад, космонавт Павло Попович, маршал Ігор Сергеєв. Крім того, активний інтерес до цієї ініціативи виявила віце-прем'єр РФ Валентина Матвієнко. Основна ідея ради — сприяти встановленню нормальних партнерських відносин між Росією та Україною у всіх сферах життя. Наша діаспора сподівається, що рада, зокрема, допоможе реалізувати ідею створення україномовної передачі на російських федеральних радіо- і телевізійних каналах, а також у виданні нового журналу нашої організації «Український огляд», який ми хочемо зробити тижневиком.

Інтерв'ю взяла **Світлана ФІЛІМОНОВА.**

Москва.

У Римі після багатовікової перерви відкрито справжню школу гладіаторів. Охочих освоїти таку древню професію навчають навичок володіння стародавньою зброєю, а також історії, теорії та практики ведення поєдинків. Щоправда, сучасне навчання відбувається на добровільній основі. Мало того, «студентам» доводиться заплатити суму, еквівалентну 100 американським доларам. Після двомісячних занять новоспечені гладіатори, серед яких багато іноземців, дістануть право провести десятихвилинний показовий бій на арені легендарного Колізею.

Фото АП.

Більшу вагу маєш — розумніший будеш

Американські медики встановили: що вища вага немовляти, то вищий його коефіцієнт розумового розвитку, **повідомив Британський медичний журнал.** Дослідження, які охопили більш як 3 тисячі дітей із 1,5 тисячі родин, було проведено з максимальною науковою точністю. Щоб різниця в рівні доходів і освіти батьків не вплинула на результати експерименту, науковці порівнювали між собою тільки дітей, народжених в одній і тій самій сім'ї, до того ж обов'язково однієї статі. Вага при народженні у них була в межах нормальної — від 2,5 до 3,9 кг. З'ясувалося, що коефіцієнт розумового розвитку стабільно зростає зі збільшенням ваги при народженні. Що цікаво: на відміну від дівчаток на інтелекті хлопчиків різниця у вазі позначалася сильніше.

Друга спроба Беккера

Усавлений німецький тенісист Борис Беккер зібрався одружитися. А обраницею його стала його ж таки колишня дружина Барбара Фелтус, недавнє розлучення з якою коштувало тенісистові 14,5 млн. доларів.

Чутки про можливе весілля ідуть від адвоката тенісиста Самуеля Берстіна, який брав щонайактивнішу участь у процесі розлучення знаменитостей. В інтерв'ю **німецькій газеті «Берлінер цайтунг»** він заявив: «Колишнє подружжя зробило перший крок до нових відносин, і їхній шлюб цілком можливий». Повідомляють, що велику роль у примиренні Беккерів відіграли їхні діти — семирічний Ноа Габріель і однорічний Еліас Бальтазар. За умовами розлучення Борис і Барбара отримали право спільної опіки над синами, завдяки чому продовжували постійно зустрічатися. І невдовзі, мабуть, зрозуміли, що свого часу трошки погарячкували.

Валіза— «собака»

У Великій Британії зроблено справді «доленосний» крок до розв'язання проблеми загубленого багажу. Винахідник Сартип Кадер створив валізу, що сама рухається і спроможна, як собака, повсюдно пересуватися слідом за своїм господарем. Валізу Кадера оснащено невеликим акумулятором і моторчиком. Попереду в нього вмонтовано інфрачервоний сенсор, який чітко примушує поклажу рухатися за мініатюрним передавачем у руках господаря.

Місцеві жартівники, щоправда, уже позмагалися в дотепності щодо цього. Адже забудькуваті люди можуть з таким само успіхом залишити вдома і передавач, заявили одні. Який тоді зиск від цього винаходу? Інші не без іронії радять модернізувати дистанційне керування таким чином, щоб диво-валіза могла виконувати різні команди: «відкритися», «закритися» «чекати, поки господар вийде з туалету», «принести гарячу каву з булочкою» або «подати голос під час спроби викрадення»...

Контрабандисти на підводному човні?

У Фінляндії днями полювали на невідомий підводний човен, що, як вирішила берегова охорона, проник у територіальні води країни. Комодор (капітан першого рангу) штабу ВМС Суомі Яакко Савісаарі припускає, що субмарина-порушниця нелегально провозила наркотики або інші контрабандні товари.

Сигнал тривоги надійшов з одного із приватних суден, екіпаж якого повідомив про дивну поведінку бортового ехолота. Прилад замість належних 38-ми показав глибину лише... 2 метри. Що б це означало?

— Ми намагалися знайти розгадку. Можливо, причина у великому косяку риби або в якихось інших електричних імпульсах, що виникли через несправність обладнання, але прилад міг засікти якусь підводну активність, — розповів представник берегової охорони Генрік Вернх'єлм.

Ясно, що підводною ціллю могла бути субмарина. На місце пригоди прибули два патрульні катери і корабель берегової охорони Фінляндії «Марікарху». Шість годин вони «утюжили» прибережні води, намагаючися знайти порушників.

— Ми ретельно обстежили дно затоки з допомогою горизонтальних ехолотів, проте нічого підозрілого не виявили, тому пошуки припинили, — визнав Вернх'єлм.

Дивовижність цієї історії у тім, що останнім часом у затоці відбуваються загадкові речі. Лише тиждень тому тут бачили предмет, схожий на перископ підводного човна, а іншого разу помітили буй, що плив по самій поверхні води зі швидкістю 4 вузли. Подолавши відстань у 300 метрів, він зник. Буксирувати його могла тільки підводна ціль. В обох випадках розслідування результатів не дали.

Можна припустити: хтось хоче доставити вантаж до берега або щось шукає. Що саме? Газета «Ілталехті» навела міркування інженера Пеккі Ахола з Вищої технічної школи: у Фінську затоку, мабуть, упав важливий об'єкт з космосу, і агенти однієї із космічних держав ведуть пошук, у тому числі й на морському дні...

Що ж, можливий і такий варіант. Проте версія комодора Савісаарі також небезпідставна. Адже наркобаронам, які орудують мільярдами доларів, цілком під силу завести власний підводний флот.

Марат ЗУБКО.

Гельсінкі.

Бий своїх, щоб чужі раділи

Попурі з казок нашого дитинства і казки-реальності сьогодення

Журналістське розслідування

Багато реалій нашого життя чимось нагадують казку. У всякому разі при бажанні завжди можна простежити аналогію між казковими й реальними різновидами Добра і Зла, ставленням до праці з наступними наслідками («хто не робить, той не їсть!»), боротьби Правди з Кривдою тощо.

Навіть якщо йдеться про пригоди чотириногих і пернатих персонажів, така казка, за влучним висловом Івана Франка, все одно «підморгує на людей». У казці ніби акумулюється, збирається все варте уваги нащадків, це — своєрідний сплав життєвого досвіду і мрії, реальності і вимислу.

Є тільки одна відмінність між казками з нашої колиски і реальною «казкою», яку в дорослому віці підносить нам життя. У казках дитинства завжди торжествувала справедливість, Правда залишалася жити, творити добро, а Кривда — каралася, гинула. У «казках» із сьогоднішніх реалій такі фінали, на жаль, присутні далеко не завжди. Тому й назвемо цей жанр казкою-реальністю.

А почнемо, як завжди.

Жив-був завод...

Від двозмінки — до дводенки

Ні, краще так. У стольному граді Києві, у той місяць і рік, коли закінчилася війна з Німеччиною, заснували завод. І визначили йому основне завдання: відновлювати обладнання для аеропортів. Минув час, і дослідно-експериментальний завод № 20 цивільної авіації став відомим не тільки на теренах СРСР, а й у найвіддаленіших куточках світу, де експлуатували літаки союзного виробництва. Він став одним із провідних у цивільній авіації, спеціалізуючись на виготовленні обладнання для аеропортів, ремонті внутрішньої начинки повітряних лайнерів, виготовленні тренажерів для пілотів та диспетчерів, стендового обладнання тощо. До речі, це був єдиний завод цивільної авіації в СРСР, де виготовляли тренажери для диспетчерів — керівників повітряного руху. Пік розквіту заводу припав на 1982—85 роки. Колектив працював у дві зміни, обсяги виробництва —за 14 млн. радянських карбованців, кількість працюючих —1180, з них третина — молодь віком до 30 років.

Все було, як у казці «Дідова дочка і бабина дочка», де за добре серце, умілі руки дідова дочка винагороджується, бо не цурається ніякої роботи — і яблуньку обчистити, і піч помазати, і собаку від реп'яхів обібрати, і вужів нагодувати...

Потім прийшла перебудова, вибори керівників. Замовлення, які йшли через Москву, обрубали, завод пустили в автономне плавання. Аж тут підоспіли корпоратизація, акціонування. У 1995 році, коли завод став ВАТ «Дослідно-експериментальний завод № 20 цивільної авіації», колектив опустився від двозмінного робочого режиму до дводенного (на тиждень, зрозуміло)...

Ще через два роки завод опинився на межі банкрутства: восьмимісячний борг у зарплаті, 660 тисяч гривень боргу за енергоносії, 480 тисяч — перед бюджетом і 280 тисяч — перед кредиторами. На 1 січня 1997 року було укладено 4 договори, що завантажувало заводські потужності лише на 10 відсотків. І то два з цих договорів уклали з кооперативами, які діяли при заводі. 80% колективу перебувало у відпустках за власний рахунок.

Завод тріщав, як ота рукавичка з однойменної казки. Але в казці, як пам'ятаємо, дідусь оглядівся й повернувся із собачкою по рукавичку. Всі порозбігалися, і рукавичка залишилася цілою. Отож дід її і забрав. Головне — своєчасно зорієнтуватися і зробити правильний крок.

Хто стукає, тому відчиняють

На початку 1997 року директором заводу призначили Олександра Мезенцева, випускника Київського інституту інженерів цивільної авіації, який за направленням працював на підприємстві з 1982 року і пройшов майже всі керівні щаблі в заводській ієрархії.

Одне з перших рішень нового директора перетворило завод на... великогабаритний холодильник. Два сезони заводські приміщення не опалювалися. Колектив, незважаючи на заборгованість у зарплаті, свідомо пішов на цей крок. На гроші, які мали б заплатити за тепло, вирішили збудувати свою котельню. Вирішено — зроблено. Борг у зарплаті зріс із восьми місяців до 18.

Два роки колектив, як ті солдати, співав пісню «Через дві, через дві зими, через дві, через дві весни...». Котельня окупається саме за такий період. Перша її черга запущена торік.

Директор і команда моталися по країнах СНД, стукали у різні двері, поновлювали старі зв'язки, заводили нові. Як кажуть, хто стукає, тому відчиняють. Завод освоїв кілька видів нової техніки, налагодив ремонт виробів для Держкомкордону України. На підприємстві з'явився перший інвестор — ДП «Украерорух», який приніс не гроші, а роботу.

На 1 лютого 1999 року, через два роки після приходу нового директора, ВАТ повністю розрахувалося з бюджетом, віддало борги за воду й електроенергію. Колектив почав укладати кошти в капітальний ремонт, бо 15 років на це ні копійки не давали.

А далі...

А далі все було дійсно як у казці. У 2001 році завод виграє міжнародний тендер на поставку Туркменистанові спецтехніки для охорони кордону. Вартість такого комплексу — 700 тисяч доларів для 20 кілометрів кордону. Усього Туркменистан має намір закрити на український замок 1200 кілометрів. Уявляєте перспективу і суми?! Роботи років на десять.

У тендері брали участь Росія і Вірменія. Але Росія запросила 770 тисяч доларів і живими грошима, а ми — 700 тисяч і в залік взаєморозрахунку між обома країнами.

Наслідки перемоги в тендері не забарилися: зростання виробництва в першому півріччі цього року, порівняно з аналогічним періодом минулого, — 230%. Дохід — більш як 200%. Середня зарплата збільшилась на 214 гривень і досягла 463 гривень. Заборгованість у зарплаті скоротилася з 18 до одного місяця. Різниця між дебіторами і кредиторами — більш як мільйон гривень. Відрахування у бюджет зросли на 260%.

Почалося відродження заводу.

Але разом з відродженням не забарилися і проблеми — схоже, напряму пов'язані з перемогою в тендері...

Далі казка про завод вписується у сюжет казки «Півник і двоє мишенят». Це коли працьовитий півник Голосисте Горлечко знайшов пшеничний колосок і напік з нього пиріжків. А мишенята Круть і Верть тільки й знали, що танцювали та співали. Зате коли пиріжки смачно запахли на столі, їх і гукати не довелося. Вони — тут як тут.

Народна ваучеризація

У нашій країні окрему казку (скоріше багатотомне зібрання) можна написати про «ваучерну приватизацію», коли, образно кажучи, за копійки можна було запопасти в особисте користування солідні пакети акцій великих підприємств, не кажучи вже про середні, а тим паче дрібні. Основні затрати йшли на отримання ліцензій, роботу з приватизаційними майновими сертифікатами, друк своїх цінних паперів. Далі ці папери обмінювались на ваучери. Наступний крок — участь в аукціоні. Після отримання акцій конкретних підприємств, у кращому разі, наставало перейменування фірми, щоб сховати кінці в воду, з наступним продажем пакетів акцій за живі, й іноді дуже великі, гроші. Аналогічно з українською казкою, цю ваучерну приватизацію назвали також народною.

Як уже було сказано, 1995 року відбулося акціонування підприємства. У листі до Президента України більш як 200 заводчан пишуть, що умовами приватизації було передбачено придбання працівниками заводу та членами їхніх родин 28% акцій. Проте цю умову не виконано — працівники заводу отримали тільки 14%. За ваучери 55% акцій київського ВАТ «Дослідно-експериментальний завод № 20 цивільної авіації» придбали фінансові посередники з Кременчука «Київська Русь-МДС» і «МДС-Інвест» (юридична адреса вул. Красіна, 71/73).

В період облому керівництво заводу неодноразово зверталося до основних тримачів акцій по допомогу, просило продати акції одному з підприємств-суміжників, яке добре трималося на плаву і висловило бажання купити акції київського заводу. Тоді їх вартість була мізерна. У відповідь з Кременчука просили «заздалегідь повідомити про виплату дивідендів»... І це тоді, коли завод був на порозі зупинки, банкрутства.

Заводчани вважають, і пишуть про це Л. Кучмі, що, починаючи з 1995 року, дії «фінансових посередників «МДС-Інвест» та «ІФ Київська Русь-МДС» не сприяли залученню коштів на розвиток виробництва, а були спрямовані на якнайшвидший розпродаж основних фондів ВАТ «ДЕЗ-20 ЦА».

Спочатку закритому акціонерному товариству «Київщина —цінні папери» (гендиректор Сободар) продали за 34 тисячі гривень заводську базу відпочинку в с. Рудики на Київщині. Прокурор Києва звернувся до суду з позовом про визнання недійсним договору про купівлю-продаж. Майже рік тривала судова тяганина, і врешті-решт договір визнано - таки дійсним. Наступним кроком основних власників акцій стала передача заводських корпусів у статутний фонд Київського ЗАТ «КР-Трейдер» (вул. Голосіївська, 7).

Тільки особисте втручання народного депутата України М. Бродського і прокурора Києва завадило цій оборудці. Як ви гадаєте, чи порадувало це основних акціонерів? До речі, наприкінці 2000 року акції підприємства зросли в ціні від 50 копійок до 50 гривень. А в жовтні 2000-го Фонд держмайна продав на КС-аукціоні свої останні 17% акцій. Дії основних власників викликали протидію трудового колективу заводу, і він вирішив купити блокуючий пакет акцій, доручивши це директору О. Мезенцеву, з приходом якого на цю посаду підприємство ожило.

18 жовтня 2000 року О. Мезенцев за живі гроші купив 14% акцій у ТОВ «Кременчуцька трикотажна фабрика», що й було завірено нотаріально.

Коли врахувати всіх акціонерів, хто стояв за цілісність і збереження заводу, набирався блокуючий пакет акцій — 42%. Колектив розправив плечі, тим більше що на близькому горизонті з'явилося туркменське багатомільйонне і багаторічне замовлення.

Та не для пса ковбаса! У кого совісті нема — нема й сорому. Спеціалізований реєстратор ЗАТ «Слов'янський дім» (Київ, Голосіївська, 7) повідомив Мезенцева, що «здійснити перереєстрацію неможливо, через відсутність зазначених акцій на особовому рахунку продавця». Отакої!..

А ТОВ «Кременчуцька трикотажна фабрика» звернулося з позовною заявою до Автозаводського районного суду Кременчука про визнання недійсним договору купівлі-продажу акцій. Напевне, тому, що «зазначених акцій не було на особовому рахунку продавця»? Ні, тому, що договір був підписаний заступником директора, а не директором. Так мали чи не мали акції ВАТ «ДЕЗ-20 ЦА» кременчуцькі трикотажники? Хто гендлює: трикотажники чи «Слов'янський дім»?

17 січня 2001 року Московський районний суд Києва наклав арешт на акції ВАТ "ДЕЗ-20 ЦА", які належали кременчуцьким трикотажникам, були продані О. Мезенцеву і які, за інформацією позивача, обліковуються на момент засідання вже Київського міського суду (куди зі скаргами звернулися ЗАТ «Київщина — цінні папери» і ЗАТ «Слов'янський дім») на особовому рахунку «Київщини — цінних паперів». Ці два скаржники просять скасувати ухвалу районного суду, бо акції 26.12 2000 року «Київщиною — цінними паперами» продані... іншій юридичній особі. Як згодом з'ясувалося, — ТОВ «Укрексімпром» (Київ, Голосіївська, 7). Ви щось зрозуміли? Це вже схоже на казку про футбол. Точніше — відфутболювання, але в межах свого штрафного майданчика.

Хоч у жовтні 2000 року О. Мезенцев відзвітував на спостережній раді про свою роботу, у грудні виноситься питання про його перебування на цій посаді. До перемоги в міжнародному тендері, де Україна обійшла Росію та Вірменію, часу залишалося зовсім мало. Засідання спостережної ради закінчилося з рахунком 3:2 на користь О. Мезенцева. Зазнавши поразки на спостережній раді, основні акціонери вирішили зняти його на загальних зборах, бо ж «блукаючий» пакет із 14% акцій міг зіграти за їх команду.

Але 21 березня 2001 року Московський районний суд ухвалив заборонити будь-яке відчуження відомого пакета акцій, яке належить ТОВ «Укрексімпром». Цей пакет акцій (мається на увазі його власник) не може брати участі в загальних зборах акціонерів.

Проте ЗАТ «Слов'янський дім» у касаційній скарзі до Київського міського суду повідомило, що рішення це не може бути виконане, бо за два дні до суду акції вибули з володіння ТОВ «Укрексімпром» на користь... іншої юридичної особи. Тож, мовляв, просимо скасувати рішення районного суду.

Неінтелігентна людина у таких випадках, як правило, матюкається. Вихована на казках пригадує:

— Я по коробу метений,
На яйцях спечений, —
Як од баби та од діда втік,
Так і од тебе втечу!
(«Колобок»)

Тримайте «блукаючого форварда»

22 травня 2001 року Автозаводський суд Кременчука став на бік О. Мезенцева у справі купівлі пакета акцій у місцевих трикотажників.

Здавалося б, і в нашій казці-реальності сьогоднішніх днів Правда перемагає Кривду. Та так-то воно й так, тільки трошечки не так.

Основні акціонери поклалися на збори, роблячи ставку на «блукаючого форварда». Але кілька разів збори зривалися. Останні за ліком були призначені на 20 липня. 17 липня Московський районний суд заборонив проведення загальних зборів до остаточного вирішення в суді справи стосовно спірного пакета акцій. А вже 19-го... з'явилися сумніви, щодо такого рішення. На ранок 20-го директора телеграмою викликали до суду. На цей раз здоровий глузд взяв верх. А далі: хто диктуватиме політику — здоровий глузд, законність чи інші чинники? Де тримати «блукаючого» форварда? Знову у межах «штрафного майданчика» Голосіївська,7...

Леонід БРОВЧЕНКО.
Фото Віктора ПОПОВА.

АВТОРСЬКА РЕМАРКА. Аналіз подій довкола ВАТ "Дослідно-експериментальний завод № 20 цивільної авіації" показує, що тиск на колектив відчутно зріс тоді, коли кияни засвітилися як фаворити міжнародного тендеру. Пік подій у часі чомусь збігся з першими поставками комплексу до Туркменистану. Схоже, що комусь дуже не вигідно те, що вигідно двом країнам — Україні та Туркменистану, що вигідно колективу київських приладобудівників і їхнім суміжникам, які лише на цьому контракті матимуть роботу на добрий десяток років. Сьогодні інтерес до комплексу виявляють Узбекистан і Міноборони України (потреба —86 комплексів різної довжини для охорони об'єктів). Не хочеться вірити, що руками наших же співвітчизників нас прибирають з міжнародного ринку.

У казках нашого дитинства богатирі, силачі завжди ставали на захист Добра, Правди. Хто сьогодні виступить гарантом Добра і Правди?

Кіносценарії можливого майбутнього

Орфеї і корифеї

Хоч в Україні формула «Кіна нема!» звучить майже незаперечно, дещо втішне у нас таки є. Приміром, на кінофакультеті Київського театрального інституту вже рік навчаються студенти-кінодраматурги. Такого, здається, у нас не було навіть за тих щасливих часів, коли кіно вважалося найважливішим із мистецтв. Сьогодні наша бесіда — з керівником сценарного відділення кінофакультету Богданом ЖОЛДАКОМ.

— Уточнимо щодо першості. Кіносценарне відділення запрограмував Юрій Іллєнко ще три роки тому. Це саме він до слів «кафедра кінорежисури» додав «та кінодраматургії». Навіть випустили курс кінорежисерів з додатковою кваліфікацією сценаристів. Але «чистих» кінодраматургів уперше набрали лише рік тому. Ми довго пишалися своєю першістю, аж поки не дізнались, що перший кіноінститут в Україні створено наприкінці 20-х. Це був потужний самостійний вуз, де вчили також і сценаристів. Він містився там, де тепер музей Шевченка. Згодом його ліквідували, кадри передали до московського ВДІКу, хто туди не поїхав, тих репресували, а всю пам'ять стерли. Отже, традиція існувала, була перервана, і ми тепер заново створюємо базу для кінодраматургії.

— З чого ви починали?

— Позаяк готових програм в Україні не було, мусили усе вигадувати. Я ввів до навчальної програми кінодраматургічні жанри, керуючись власним досвідом, бо сам свого часу писав сценарії хронікальні, науково-популярні, рекламні, мультиплікаційні, художні, музичні. Звісно, є класичні програми (у ВДІКу чи лос-анджелеській кіношколі), але це не так творчість, як ремісниче конструювання — для тих, хто вже трохи десь набив руку. До нас вступали і шістнадцятирічні! А комусь довелося терміново виписувати паспорт. Але ж це покоління практично не знає кіно — кінотеатри зачинені. Де, навіть у Києві, побачиш фільми Довженка? А в селі тим паче. Поспілкувавшись з майбутніми студентами, я побачив: все, що їм відомо про світове кіно, — це реклама і відеокліпи! Там, звісно, теж є зразки справжнього кінематографічного мислення. Отже, ми будуємо навчальну програму так: починаємо з хороших зразків реклами й кліпів, а тим часом показуємо фільми високої естетики і так підходимо до класичної програми.

— Але що вони роблять на вступних іспитах? Розказують про свій улюблений кліп?

— Зовсім ні. У нас аж три письмові творчі іспити: сценарій на задану тему, сценарій за якимось твором із шкільної програми і сценарій за запропонованим короткометражним фільмом. Це досить складно, своєрідна мозкова атака на абітурієнта. Проте дозволяє більш-менш об'єктивно зробити відбір. Ми пішли за принципом — якщо людина якось уявляє собі кіно, то вона й без особливої підготовки зуміє показати це. Ми не помилилися — кажу вже після року навчання.

— Окрім сценарної справи ви даєте їм інші спеціальні дисципліни: акторська майстерність, історія світового й українського кіно, теорія й практика кіномонтажу. Чудово. Але в нашому кіно є одна традиційно-непереборна біда: мертва, штучна мова персонажів, мова, якою тільки в кіно й розмовляють, більш ніде. Ваші сценаристи теж так писатимуть?

— Це не лише кіношна біда. У переважної більшості наших співвітчизників синтаксис російський, а слова нібито українські. Намагаємося це долати. Ввели нову дисципліну — «стилістика української мови і редагування». Викладає Чукіна Віталія Федорівна — дуже досвідчений викладач, автор трьох підручників з вивчення української мови ігровим способом. Отже, вимоги до стилістики найсерйозніші.

На наступний рік запланували навчальний курс, якого ще не було, — «українська кінопроза». Тобто вибрали усіх, хто писав динамічно, по суті кінематографічно: Косинка, Підмогильний, Винниченко. Це не зовсім збігається зі шкільною програмою. Скажімо, роман Яновського «Чотири шаблі» увійшов у світову кінолітературу як неперевершений зразок мілітарного жанру. Хто про це знає?

— Усе-таки, де ви взяли молодь, котра щось «знає» або хоч «здогадується»?

— Ще до початку набору я попросив керівника кінофакультету, відомого режисера Михайла Іллєнка, аби він у межах свого кінофестивалю «Відкрита ніч на Андріївському узвозі» зробив конкурс неекранізованих кіносценаріїв. Зібралося багато, і одна з переможниць конкурсу — Оля Дегтяр стала потім нашою студенткою. А цього року на фестивалі «Пролог» наша студентка Женя Христофорова теж посіла друге місце.

— Хто ваші перші студенти? Діти кіношних батьків?

— Ні, діти всі самі по собі. Всі потрапили до мене випадково, бо реклами перед вступом практично не було. Діти досить уперті, усі з дуже сильним характером. З великою фантазією, доволі крученою, що, може, в цій справі трохи й заважає. Бо є речі, які не можна увібгати в сценарій, для таких речей ще не створена кіномова. Але наші діти і таке роблять! Намагаються, в кожнім разі.

На курсі вісім осіб. Але часто приходять ще з києво-могилянки, або школярі, або й дорослі, і я з ними охоче спілкуюся, бо розумію, що оті мої вісім — це дуже мало для України.

— Господи! Тут і восьмеро забагато. Бо «кіна нема»...

— Справді, кіно в нас убите. Нема нормального закону про кіновиробництво. І я розумію — чому. Колись кіно було другим за прибутковістю продуктом, після горілки. Горілку, бач, залишили, хай затуманює свідомість. А кіно, яке здатне прояснювати свідомість, невигідне комусь у теперішній ситуації. Та все одно вісім сценаристів — мало! Мало навіть для нашого часу. Я гадаю, навіть якщо кіно не відродиться, наші діти потрібні будуть на телебаченні, у нас є й такий напрям навчання. У будь-якому разі треба виховувати сценаристів — буде кіно чи не буде. Як у тому анекдоті: повинь повінню, куме, а сіяти треба! Нам справді доводиться «сіяти під водою». Ну якщо пшениця не виросте, то виросте рис!

Я похвалюсь: якщо всі світові програми сценарної школи закінчуються тим, що студент 5-го курсу пише сценарій ігрового повнометражного фільму, дехто з наших студентів написав такі сценарії вже на першому курсі! Навіть по кілька. Мало того, ми колективно зробили сценарії двох телесеріалів. Один семисерійний, про кохання, другий про студентське життя — 19 серій.

— Куди поспішаєте?

— Життя таке: я навіть боюся, що не всі довчаться — не через неуспішність, а просто прохарчуватися неможливо на стипендію 23 гривні. І тому я провокував їх, щоб вони п'ятирічну програму пройшли за рік, форсовано, щоб заявили про себе, а вже потім деталі розбиратимемо.

— Ось жорстоке запитання: а чи не погубить ваших студентів-ідеалістів наше убоге кіно? Якщо воно взагалі ними зацікавиться...

— По-перше, воно ними вже цікавиться. Кіновиробники часто бувають у нас, навіть якісь авантюристи звертаються — у них завжди є нюх на перспективний товар!

По-друге, наші студенти зовсім не ідеалісти. Це ми ідеалісти, порівняно з ними. Наші студенти самі створили в Інтернеті сайт http//filmmaker. iatp. org. ua. Тобто, поки ми, старі шкарбуни, скаржимося на долю, вони собі створюють імідж, роблять промоушен, маркетинг і таке інше. До речі, в Інтернеті нема жодного сайту старших українських прозаїків, бо не всі вони, дорослі люди, знають, що то таке. А молодь знає — як створити сайт, де знайти зарубіжні гранти. Гадаю, ми, старі письменники, ще повчимось у них, як запровадити себе у всесвітню інтелектуальну мережу.

Практично всі мої студенти пишуть зараз сценарії поза програмою: для курсових і дипломних робіт студентів-режисерів нашого кінофакультету і навіть для інституту культури. Вони беруть участь у конкурсах «Коронація слова», видавництва «Смолоскип», друкуються в журналах. Ці діти працюють набагато більше, ніж вимагає програма, вони запрягають себе сильніше, ніж я їх запрягаю, хоч я й намагаюся це робити, як кожен педагог.

Звичайно, кіноосвіта нині в ганебному стані. Кінофакультет взагалі п'ять років не фінансувався, але цього року вже виділено кошти і студенти зможуть нормально реалізувати свої задуми.

Творчість, якщо вона є, то вона безмежна, і вони це доводять. Я знову скажу: навіть якщо кінематограф буде вбитий, все одно вони стануть письменниками. Здатність до творчості у них є, і це будуть високоінтелігентні, високотворчі особистості. Навіть якщо такими стануть лише оці восьмеро — я сподіваюсь, що мене вже пустять в рай! Раптом їх буде більше? Між іншим, цього року на кіносценарне відділення студентів набирає Валерій Сивак. Машина зрушила з місця! В Україні з'явилася нова вища освіта, чи не нова, а просто колись викреслена з пам'яті. Та навіть вже те, що в наших непевних умовах це сталося — позитивний чинник, здатний впливати на кошмарну дійсність. Отже, як той казав, падаючи з даху між сьомим і шостим поверхом, — поки що все йде гаразд!

Бесіду вів Віталій ЖЕЖЕРА.

Досьє ГУ: *Богдан Жолдак народився в Києві 1949 року. Закінчив філологічний факультет столичного університету. Людина широких зацікавлень — від археології до фотографії. Колись брався створити в Києві театр анекдоту. Автор кількох книг прози («Спокуси», «Бог буває» та ін.), кількох п'єс для театру і багатьох кіносценаріїв. Веде авторську програму «Брехи» на радіо.*

Ми заново створюємо базу для кінодраматургії

Портрет

Знайомтеся: лауреат конкурсу «Голос України»

Головне в житті — жити...

Спочатку вона взагалі не хотіла співати. Мало того, коли її мама відвела за руку до музичної школи, бідолашна дівчинка опиралася і нидіала від того, що її там примушували робити. Але мати наполягала на своєму. Адже Оленка була з музичної родини. Батько працював в оркестрі філармонії, мати хотіла вступати на вокальний відділ консерваторії, але шлюб та народження дитини стали на перешкоді задуму. Мрія мала своє продовження в дочці, і мама домоглася, щоб Олена здобула музичну освіту. Непомітно для себе вона захопилася співом, і вже в старших класах школи від цього заняття отримувала, як вона каже, дедалі більше задоволення. Після закінчення школи питання ким бути не поставало, Олена твердо знала — співачкою. Але для досягнення цієї мети дівчині треба було пройти через терни до зірок, і спочатку на неї чекало розчарування. Харків'янку з родини музикантів до рідної консерваторії не прийняли. Попри це, цілеспрямована дівчина не здавалася і, поїхавши до Петрозаводська, стала студенткою першого курсу філії Ленінградської консерваторії. Але любов до рідного міста, відданість своєму викладачеві перемогли, і вона незабаром переводиться до Харківської консерваторії.

Невідомо, як склалась би її подальша доля, коли б розумний, терплячий і вимогливий педагог Маргарита Іванівна Червонюк не вивела Олену на дорогу великого мистецтва.

Уже близько трьох років вона — провідна солістка Харківського оперного театру. Але й тут не все було гаразд. Після закінчення консерваторії молода співачка хотіла поїхати до Мінська, бо в лірико-колоратурному сопрано, так називається голос, який має Олена, у рідному місті потреби не було. Врятувала нова постановка опери Моцарта, в яку її запросили. Дуже складну партію було блискуче виконано. Так Олена залишилася в Харкові. На сьогодні в її репертуарі провідні жіночі партії з таких опер, як «Травіата», «Ріголетто», «Севільський цирульник» та багатьох інших. Чимало гастролює за кордоном. Нещодавно була з Донецьким театром в Іспанії.

Про що мріє молода співачка? Про те, щоб бути корисною своїй країні і довести всьому світові, що рідна Україна багата на таланти. Вона хотіла б жити в Харкові, співати для України і виступати на кращих оперних сценах світу. Олені (порушимо всі традиції) нема й тридцяти — все артистичне життя попереду. Вона досягла чималих вершин, але далека від думки вважати себе примою. Переконана, що коли людина, досягнувши визнання свого таланту, починає підносити себе в своїх очах, то це крок до прірви, початок падіння. Працювати, працювати і ще раз працювати. Співак, як і спортсмен, завжди має бути в формі, жодного дня без занять вокалом. Тільки так можна чогось досягти і принести користь суспільству, в якому ти живеш.

На сцені вона вже примадонна, але в звичайному житті — проста, незарозуміла і життєрадісна людина. Весь вільний час, хоча його й не так багато, Олена проводить з друзями, серед яких і шкільні подруги, і нові знайомі. Головне — жити красиво, яскраво, незабутньо.

Роман МАХОВЕЦЬКИЙ.

Харків.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ІНФОРМАЦІЯ
про емісію акцій Відкритого акціонерного товариства "Торговий Дім ВОРОНІН-УКРАЇНА"

I. Характеристика емітента.

1.1.Повне найменування майбутнього Акціонерного Товариства: Відкрите акціонерне товариство "Торговий Дім "ВОРОНІН-УКРАЇНА" (далі - Товариство).

1.2.Відомості щодо засновників, уповноважених проводити дії щодо підписки.

Співзасновник: резидент України - Карнаухов Вадим Вадимович,

Який мешкає: м.Київ, вул. Жилянська, буд. 54, кв. 25, тел. 220-56-22 (з 9.00 год. до 17.00 год., за винятком святкових та вихідних днів).

Співзасновник: резидент України - Кочергіна Ольга Романівна

Яка мешкає: м.Київ, пр-т Героїв Сталінграда, буд. 7-а, кв. 81, тел. 2271250 (з 9.00 год. до 17.00 год., за винятком святкових та вихідних днів).

1.3.Місцезнаходження Товариства, номери телефону та телефаксу: 01033 м. Київ, вул. Жилянська, 54, тел.248-74-86, 220-61-59, 220-60-19.

Тимчасовий рахунок та банківські реквізити Товариства для перерахування коштів за акції: ОПЕРУ АКБ "Укрсоцбанк" м.Київ №26005001001721 МФО 300023.

1.4.Предмет та ціль діяльності.

Основним предметом діяльності Товариства є:

Виготовлення, реалізація швейних виробів, одягу з Товарним Знаком "Михаїл ВОРОНІН", створення фірмової мережі магазинів, забезпечення потреб населення України високоякісними товарами вітчизняного товаровиробника.

Ціль діяльності Товариства.

Ціль діяльності Товариства - надійність та прибутковість. Основною метою діяльності Товариства є об'єднання фінансових, інтелектуальних, фізичних ресурсів акціонерів для проведення виробничої, комерційної та фінансової діяльності для розвитку економіки України, одержання високого прибутку акціонерів та забезпечення добробуту працівників ВАТ; сприяння розвитку торгівельного обслуговування населення шляхом розвитку високоякісного сервісу в фірмовій мережі магазинів, розширення спектру фірмових вітчизняних товарів та послуг, що пропонуються для населення України, цінової політики їх продажу.

1.5.Дата проведення Установчіх зборів Товариства: 30 листопада 2001 року о 17.00 год.

1.6.Розмір статутного фонду, що передбачається:

Статутний фонд Товариства становить 8 500 000 (вісім мільйонів п'ятьсот тисяч) гривень, поділений на 8 500 000 (вісім мільйонів п'ятьсот тисяч) простих імених акцій номінальною вартістю 1 (одна) грн. кожна.

1.7. Внески Засновників до Статутного фонду та форма здійснення внесків.

Воронін Михайло Львович: право використання Товарного Знаку "Михаїл ВОРОНІН" (свідоцтво № 13474) у вигляді невиключної Ліцензії, відповідно до компетентного висновку про експертну вартість зазначеного товарного знаку) експерти - оцінщики: Маркус Я.І. (свідоцтво експерта № 3 від 17.12.1999 р., свідоцтво оцінщика № 8 від 11.04.1999 р.), Крилов В.В. (сертифікат оцінщика № 1475 від 21.11.1999 р.). Вартість внеску складає: 6 205 000 (шість мільйонів двісті п"ять тисяч) гривень. Засновники погоджуються з зазначеною вартістю вказаного внеску до Статутного фонду.

Клименко Дмитро Вадимович - 110 000 (сто десять тисяч) грн.

Ляшко Лариса Іванівна - 10 000 (десять тисяч) грн.

Власов Станіслав Михайлович - 85 000 (вісімдесят п"ять тисяч) грн.

Карнаухов Вадим Вадимович - 1 000 (одна тисяча) грн.

Кочергіна Ольга Романівна - 1 000 (одна тисяча) грн.

Всі Засновники вносять внески в порядку передбаченому законодавством та Установчим договором.

1.8.Тимчасовий рахунок та банківські реквізити Товариства для перерахування коштів за акції: ОПЕРУ АКБ "Укрсоцбанк" м.Київ №26005001001721 МФО 300023.

II. Дані про емісію ціних паперів:

2.1. Дата і номер рішення (протоколу) про емісію акцій:

Протокол № 1 від 27 червня 2001 року зборів Засновників Товариства.

2.2. Найменування органу, який прийняв рішення:

Рішення щодо заснування Товариства та емісії акцій прийняте зборами Засновників:

Протокол № 1 від 27.06.2001 р.

2.3. Загальна номінальна вартість акцій, на які планується здійснити підписку:

Загальна номінальна вартість акцій, на які планується здійснити підписку: 8 500 000 (вісім мільйонів п'ятьсот тисяч, 00) грн.

2.4. Мета використання фінансових ресурсів, залучених від емісії:

Фінансові ресурси, залучені від емісії в повному обсязі спрямовуються на підвищення якості продукції, розширення асортименту швейних виробів та одягу з Товарним знаком "Михаїл ВОРОНІН", впровадження нових ліній сучасного чоловічого та жіночого одягу, у т.ч. спортивної лінії. 8 500 000 (вісім мільйонів п"ятьсот тисяч) грн. планується направити на закупівлю та впровадження нової спортивної лінії "VORONIN sport".

2.5. Кількість акцій по типах та категоріях:

Кількість акцій по типах:

Іменні акції: 8 500 000 (вісім мільйонів п"ятьсот тисяч) штук іменних акцій.

Акції на пред'явника: не випускаються.

Прості акції: 8 500 000 (вісім мільйонів п"ятьсот тисяч) штук.

Привілейовані акції: не випускаються.

2.6. Форма випуску:

Акції випускаються в документарній формі без встановленого терміну обігу.

2.7. Перелік засновників із зазначенням кількості, типу і категорії акцій, якими вони володіють:

Засновниками Товариства є фізичні особи:

Воронін Михайло Львович - 6 205 000 (шість мільйонів двісті п'ять тисяч) шт. простих іменних акцій.

Клименко Дмитро Вадимович - 110 000 (сто десять тисяч) шт. простих іменних акцій.

Ляшко Лариса Іванівна - 10 000 (десять тисяч) шт. простих іменних акцій.

Власов Станіслав Михайлович - 85 000 (вісімдесят п'ять тисяч) шт. простих іменних акцій.

Карнаухов Вадим Вадимович - 1 000 (одна тисяча) шт. простих іменних акцій.

Кочергіна Ольга Романівна - 1 000 (одна тисяча) шт. простих іменних акцій.

Акціонери - власники простих іменних акцій Товариства мають і здійснюють права володіння, користування і розпорядження акціями, що їм належать, та всі інші права акціонерів, відповідно до законів України "Про цінні папери і фондову біржу", "Про господарські товариства", "Про підприємства", інших законодвічих актів Товариства, Статуту Товариства.

2.8. Права, що надаються власникам акцій:

Акціонери Товариства мають право:

а) брати участь в управлінні справами Товариства в порядку, визначеному Статутом;

б) брати участь у розподілі прибутку Товариства та одержувати його частку (дивіденди), пропорційно їх частці у Статутному фонді, якщо вони є такими на момент виплати дивідендів;

в) вийти в установленому порядку з Товариства;

г) одержувати інформацію про діяльність Товариства. На вимогу Акціонера ВАТ зобов"язане надавати йому для ознайомлення річні баланси, звіти Товариства про його діяльність, протоколи зборів;

д) Акціонери можуть мати також інші права, передбачені законодавством і установчими документами Товариства.

є) Акціонери мають право оплачувати акції майновими і немайновими правами, майном, грошима, нематеріальними внесками (при наявності експертної оцінки). Протягом року з дати державної реєстрації Товариства кожен Акціонер мусить сплатити залишкову суму по оплаті тих акцій, держателем яких він є. Будь-який з Акціонерів або всі Акціонери мають також право повністю сплатити свої акції до моменту державної реєстрації Товариства.

А також мати інші права, що не суперечать законодавству України.

2.9. Номінальна вартість акцій:

Номінальна вартість однієї акції становить: 1 (одна) грн.

2.10. Серії та порядкові номери акцій:

Акції випускаються однієї серії А за №№ 1 до 8 500 000.

Акціонерам видається сертифікат акцій на загальну суму акцій.

2.11. Адреса місця підписки на акції, дати початку та припинення підписки на акції:

Підписка на акції буде здійснюватись за місцезнаходженням Товариства: 01033 м. Київ, вул. Жилянська, 54, тел. 248-74-86, 220-61-59, 220-60-19.

Підписка починається 3 вересня 2001 року о 9.00 та закінчується 14 листопада 2001 року о 17.00.

2.12. Запланований курс продажу акцій:

Запланований курс продажу акцій: продаж за номінальною вартістю - 1 (одна) грн. кожна акція

2.13. Відомості щодо ринкової вартості акцій на біржах та позабіржових торговельно-інформаційних системах:

Відомостей щодо ринкової вартості акцій не має. На біржах та позабіржових торговельно-інформаційних системах акції Товариства не котуються.

2.14. Докладний опис порядку підписки на акції та їх оплати:

Акції пропонуються до підписки пакетами.

Мінімальний пакет акцій, що пропонується до продажу складає:

50 акцій, загальною вартістю 50 гривень.

Особи, які бажають підписатися на акції, подають Організаційному комітету, створеному Засновниками ВАТ, заявки в довільній формі з зазначенням: кількості акцій, на яку вони бажають підписатися, загальної вартості придбання пакета акцій, визначеної шляхом множення кількості заявлених акцій на придбання на курс продажу акцій відповідно до цієї інформації, повне найменування, код ЄДРПОУ, банківські та інші реквізити (для юридичних осіб) або прізвище, ім'я та по батькові, паспортні дані (для фізичних осіб), адреси, номери телефонів, інших засобів зв'язку.

Заявка фізичних осіб засвідчується їх підписом. Заявка юридичних осіб підписом уповноваженої на це особи та печаткою юридичної особи. Заявки на придбання акцій подаються особисто заявником або уповноваженою ним особою. При поданні заявки від імені юридичної особи, його уповноважений представник повинен підтвердити свої повноваження згідно законодавства України та надати документ, який посвідчує особу. Фізична особа повинна подати документ, який посвідчує особу, уповноважена особа - довіреність. Передача повноважень щодо підписки на акції та їх оплати здійснюється відповідно до діючого законодавства України. Особи з обмеженою дієздатністю діють через своїх представників (піклувальників, опікунів) відповідно до діючого законодавства.

Заявки реєструються у Журналі обліку розміщення акцій відповідно до дати та часу отримання цього документа Організаційним комітетом. Організаційний комітет веде облік осіб, які бажають підписатися на акції.

Місцерозташування Організаційного комітету за місцезнаходженням Товариства:

вул. Жилянська, 54, тел. 248-74-86, 220-61-59, 220-60-19.

Тимчасовий рахунок та банківські реквізити Товариства для перерахування коштів за акції:

ОПЕРУ АКБ "Укрсоцбанк" м.Київ №26005001001721 МФО 300023.

Час роботи Організаційного комітету по прийому заявок:

Пн-Пт з 9-00 до 16-00.

СБ, НД, Святкові дні заявки не приймаються.

Всі питання, пов'язані з прийняттям заявок на підписку акцій, перевіркою їх відповідності цьому рішенню, реєстрацією їх в Журналі обліку розміщення акцій, укладенням договорів підписки вирішуються організаційним комітетом.

Організаційний комітет зобов"язаний надавати інформацію про стан підписки на акції Засновникам та їх уповноваженій особі, а по закінченню строку підписки передати всі наявні матеріали Засновникам.

Особи, які подали заявку, на протязі терміну підписки укладають договір купівлі-продажу акцій в процесі підписки (договір підписки на акції), в якому зазначається повне найменування, код ЄДРПОУ, банківські та інші реквізити (для юридичних осіб) або прізвище, ім"я, по батькові, паспортні дані, ідентифікаційний код платника податків (для фізичних осіб), адреса, номери телефонів, факсів, кількість, номінальна вартість, вартість продажу акції та загальна вартість акцій, які планується придбати, порядок оплати акцій, відповідальність акціонера в разі несплати акцій, інші необхідні реквізити, а також сплачують відповідну суму грошових коштів згідно з договором та цією інформацію.

Загальний розмір суми оплати визначається шляхом множення кількості заявлених на придбання акцій на курс продажу акцій, який складає 1 (одну) грн. за одну акцію.

Передплата акцій ВАТ "Торговий Дім "ВОРОНІН-УКРАЇНА" здійснюється наступним чином:

- протягом п"яти банківських днів після подання заявки на підписку особи, що підписались повинні внести грошові кошти, або майно на суму не менше 10% (авансовий внесок) вартості акцій;
- 30 % суми вартості підписаних акцій, з урахуванням попереднього внеску сплачується до дати проведення Установчих зборів Товариства, які будуть затверджувати підписку;
- повна сума вартості акцій сплачується на протязі року після дати державної реєстрації Товариства.

Для інвесторів - фізичних та юридичних осіб документами, що підтверджують своєчасне здійснення авансового внеску та/або остаточного розрахунку за підписані акції, є відомості з Тимчасового рахунку Товариства.

При виникненні пропозицій про оплату акцій за рахунок передачі Товариству будинків,споруд, обладнання, майнових прав, Засновники Товариства, або Уповноважена особа Засновників розглядає ці пропозиції, визначає вартість майна, яке пропонується передати у якості оплати за акції, в разі необхідності - з залученням експертів, відповідно до вимог діючого законодавства України, і приймає відповідне рішення. У цьому випадку передача майна оформлюється відповідним договором та актом передачі майна між особою, що підписалася на акції, та Товариством. Вартість майна підтверджується відповідними документами або свідченням незалежного експерта. Будь в якому випадку вклад буде оцінюватися в гривнях.

Після оплати 10% загальної вартості акцій у встановлені строки, Товариство видає передплатнику письмове зобов'язання про продаж відповідної кількості акцій та укладає з ним договір.

Подача заявки на підписку, укладання договору купівлі-продажу акцій, передплата 10% акцій на яких було здійснено підписку вважається підтвердженням підписки на акції.

До дати проведення Установчіх зборів Товариства, особи, що підписались повинні внести не менш 30% відсотків суми на яку підписались. На підтвердження внеску Товариство видає їм тимчасові свідоцтва.

Несплата (несвоєчасна сплата) особою, яка подала заявку, вищеобумовлених коштів, вважається відмовою від підписки на акції Товариства.

Порушення строків оплати акцій викликає наслідки, передбачені рішенням Засновників та умовами договору підписки на акції.

В разі часткової несплати повної вартості заявлених акцій в обумовлені цим рішенням строки передплатник набуває права власності тільки на кількість акцій в межах сплаченої суми. Залишком акцій розпоряджається Товариство відповідно до умов чинного законодавства.

Акціонер у строки, встановлені установчими зборами, але не пізніше року після реєстрації акціонерного товариства, зобов'язаний оплатити повну вартість акцій.

У разі несплати у встановлений строк акціонер, якщо інше не передбачено статутом товариства, сплачує за час прострочки 10 відсотків річних від суми простроченого платежу.

При несплаті протягом 3 місяців після встановленого строку платежу акціонерне товариство має право реалізувати ці акції в порядку, встановленому статутом товариства.

Сертифікати акцій видаються акціонерам відповідно до вимог чинного законодавства України: не пізніше як 6 місяців після реєстрації випуску акцій, Товариство видає особам, що підписалися на акції, сертифікат на відповідну кількість акцій за умови повної оплати їх вартості. Право власності на підписані та сплачені акції згідно з договором підписки на акції переходить до передплатника з моменту внесення відповідної інформації до системи реєстру власників іменних цінних паперів.

У випадках затримки публікації інформації про емісію акцій з причин, що не залежать від Товариства, термін підписки на акції може бути перенесений. Товариство доручає Уповноваженій особі перенести дати початку і закінчення підписки на акції.

Рішення про затвердження результатів відкритої підписки на акції затверджується Установчими зборами акціонерів, відповідно до вимог чинного законодавства.

Після закінчення вказаного у повідомленні строку підписка припиняється. Якщо до того часу не вдалося покрити підпискою 60 відсотків акцій, акціонерне товариство вважається незаснованим. Особам, які підписалися на акції, повертаються внесені ними суми або інше майно не пізніш як через 30 днів. За невиконання цього зобов'язання засновники несуть солідарну відповідальність.

При перевищенні заявленого рівня підписки Установчі збори приймають рішення про прийняття зайвої підписки, або про відхилення чи часткове відхилення зайвої підписки.

В разі часткового або повного відхилення зайвої підписки, вона спочатку відхиляється з кінця списку осіб, що підписалися на акції.

2.15. Найменування торговця цінними паперами:

Послугами торговця цінними паперами Товариство не користується.

2.16. Відомості щодо умов договору з торговцем цінними паперами:

Послугами торговця цинними паперами Товариство не користується.

2.17. Дії, що проводяться в разі перевищення (недосягнення) рівня запланованої підписки на акції:

Дострокового завершення підписки на акції не передбачається.

У разі недосягнення рівня запланованої підписки на акції, рішення щодо затвердження результатів підписки приймається Загальними зборами акціонерів.

У разі, якщо встановлений термін не вдалося покрити підпискою 100% відсотків запланованого рівня підписки, вважається, що підписка відбулася на рівні, що фактично склався.

Рішення про затвердження результатів відкритої підписки ухвалюється Установчими зборами акціонерів відповідно до вимог чиного законодавства. При недосягненні запланованого рівня підписки акцій Установчі збори затверджують результати на рівні який фактично склався.

При перевищенні заявленого рівня підписки Установчі збори приймають рішення про прийнятті зайвої підписки, або про відхилення чи часткове відхилення зайвої підписки.

При відмові від випуску акцій, або відмові від підписки, в разі відхилення зайвої підписки, внесені кошти повертаються на протязі 30 днів з моменту прийняття відповідного рішення Установчими зборами акціонерів, на рахунки, які вказані підписавшимися на акції особами в заяві на підписку.

2.18. Терміни, порядок та адреси місць виплати дивідентів за підсумками року, здійснення операцій і депонування:

Порядок розподілу чистого прибутку і покриття збитків визначається у відповідності з чинним законодавством, Статутом та внутрішніми нормативними актами Товариства і затверджується Загальними зборами Товариства.

Право на отримання частки прибутку (дивідентів) пропорційно частці кожного з учасників мають особи, які є акціонерами Товариства на початок строку виплати дивідентів.

Дивіденти по акціях виплачуються акціонерам за підсумками календарного року один раз в рік, пропорційно кількості акцій, що їм належать. Дивіденти сплачуються як готівкою через касу Товариства, так і безготівковим перерахуванням коштів на особливий рахунок акціонера.

Виплата дивідендів акціонерам здійснюється за рішенням Загальних зборів протягом поточного року з моменту строку початку виплати, який визначається Загальними зборами акціонерів. Дивіденти виплачуються за адресою: м.Київ, вул. Жилянська, 54, ВАТ "Торговий Дім "ВОРОНІН - УКРАЇНА". Не отримані акціонерами дивіденти депонуються у банку на рахунку Товариства. По неотриманим дивідендам проценти не нараховуються.

2.19. Установчі збори Товариства відбудуться о 17.00 год. 30 листопада 2001 року за адресою: м.Київ, вул.Жилянська, 43, актовий зал Відкритого Акціонерного Товариства "Київська швейна фабрика "Желань".

Установчі збори Товариства:

- приймають рішення про створення Товариства;
- приймають або відхиляють пропозицію про підписку на акції, що перевищує кількість акцій на які було оголошено підписку, (у разі прийняття рішення про підписку, що перевищує розмір, на який було оголошено підписку, відповідно збільшується Статутний фонд);
- зменшують розмір Статутного фонду у випадках, коли у встановлений строк підпискою на акції покрита не вся необхідна сума, вказана в повідомленні;
- обирають Раду Товариства (спостережчу раду), виконавчій та контролюючій орган Товариства;
- вирішують питання про схвалення угод, укладених засновниками до створення Товариства;
- визначають пільги, що надаються засновникам;
- затверджують оцінку вкладів, внесених у натуральній формі;
- вирішують інші питання відповідно до вимог законодавства у т.ч. щодо користування послугами та обрання реєстратора Товариства.

III. Дані про відповідальних за інформацію про емісію цінних паперів осіб:

Співзасновник: резидент України - Карнаухов Вадим Вадимович,

Який мешкає: м.Київ, вул. Жилянська, буд. 54, кв. 25, тел. 220-56-22 (з 9.00 год. до 17.00 год., за винятком святкових та вихідних днів).

Співзасновник: резидент України - Кочергіна Ольга Романівна

Яка мешкає: м.Київ, пр-т Героїв Сталінграда, буд. 7-а, кв. 81, тел. (з 9.00 год. до 17.00 год., за винятком святкових та вихідних днів)

IV. Дані про юридичних осіб, що гарантують надходження коштів емітенту від розміщення акцій:Юридичних осіб, що гарантують емітенту надходження коштів немає.

V. Відомості щодо контролюючого органу (аудиторської фірми):

Товариство з обмеженою відповідальністю "Аудиторська фірма "Лідер-Аудит", код ЄДРПОУ 23381944.

Ліцензія: 000839 від 27.05.1999 р.; Свідоцтво про внесення в Реєстр суб"єктів аудиторської діяльності № 0839, видане за рішенням Аудиторської палати України від 23.02.2001 р. за № 99.

Місцезнаходження: 01004 м. Київ, бульвар Шевченка, 4.

Тел.: 229-78-07.

Директор: Височанська Тамара Іванівна.

Сертифікат: серія А № 001052, виданий Аудиторською палатою України від 26.03.98р. за № 64.

VI. Заяви осіб, що засвідчили своїми підписами інформацію про емісію акцій щодо достовірності відомостей, які в ній містяться:

"Я, Карнаухов Вадим Вадимович, своїм підписом підтверджую достовірність відомостей, що наведені в інформації про емісію акцій відкритого акціонерного товариства "Торговий Дім "ВОРОНІН-УКРАЇНА"

"Я, Кочергіна Ольга Романівна, своїм підписом підтверджую достовірність відомостей, що наведені в інформації про емісію акцій відкритого акціонерного товариства "Торговий Дім "ВОРОНІН-УКРАЇНА".

"Я, Височанська Тамара Іванівна, своїм підписом та печаткою, підтверджую достовірність відомостей, що наведені в інформації про першу емісію акцій відкритого акціонерного товариства "Торговий Дім "ВОРОНІН-УКРАЇНА".

«БИОМ-Волна» як альтернатива традиційним методам відновлення здоров'я

 Спонсор «ГУ»

1974 року під час експериментів та випробувань вченими-біомеханіками було встановлено, що нервово-м'язова система людини функціонує в певному діапазоні частот. Це явище отримало назву біомеханічного резонансу, суть якого полягає у зростанні нервово-м'язової активності у відповідь на зовнішнє пружнохвильове навантаження у заданому діапазоні частот.

Діапазон частот біомеханічного резонансу здорової людини становить у середньому від 5 до 20 Гц. У хворої чи слабкозбуджуваної людини головний спектр — у межах 1—7 Гц. В тому самому діапазоні повільних частот діє більшість традиційних фізіотерапевтичних та реабілітаційних засобів, що стримує терапевтичний ефект від процедур. Для створення оптимальних умов відновлення нервово-м'язової системи потрібна для саме в біомеханічному діапазоні частот здорової людини, чого досягають під час застосування лікувально-реабілітаційного комплексу «БИОМ-Волна».

Скелетні м'язи є своєрідними «фізіологічними вібраторами», самостійними присмоктувально-нагнічувальними «вібраційними насосами». Мікронасосну властивість скелетних м'язів встановлено з першого дня життя дитини. Найбільшого розвитку й ефективності вона досягає у зрілому віці і згасає до старості.

В умовах дії комплексу «БИОМ-Волна» за допомогою хвильового масажу ми максимально задіюємо насосну функцію м'язів, інтенсивно стимулюючи периферійний венозний та артеріальний кровотоки. У такий спосіб поліпшується кровообіг на капілярному рівні, відбувається «очищення» судин зсередини.

Комплекс пройшов випробування в Центрі підготовки космонавтів у Зоряному містечку, в центрі спинномозкової травми НДІ нейрохірургії імені М. Бурденка, в Міжнародному центрі інвалідів Дикуля (м. Москва), в Київському НДІ ортопедії і травматології. Ось лише незначна частина медичних установ, де було підтверджено позитивну дію явища біомеханічного резонансу на організм людини.

Розглянемо принцип роботи автоматизованого лікувально-реабілітаційного комплексу «БИОМ-Волна». Еластичні трубки, вбудовані в спеціальні манжети, по черзі наповнюючись стиснутим повітрям, створюють ефект «хвилі, що біжить». Усю процедуру задає комп'ютер, у програмі якого закладено методики хвильового масажу. Спеціальні манжети дозволяють здійснювати високоефективний кільцевий масаж рук, ніг, спини і навіть живота.

Поліпшується еластичність м'язів і рухомість судин, сходять набряки і минають застійні явища, зникає втома, відновлюється працездатність. Жодного електромагнітного випромінювання, тим паче неприємних м'язових відчуттів! Отже, хвильовий масаж під час роботи комплексу «БИОМ-Волна» є принципово новим підходом у лікуванні та профілактиці низки захворювань опорно-рухового апарата, нервової і серцево-судинної системи.

Київський медичний центр ТОВ «ІТОМед-Сервіс» — один з провідних центрів в Україні із застосування новітніх розробок українських і російських науковців в галузі хвильового масажу для лікування багатьох захворювань, пов'язаних із порушеннями крово- та лімфообігів. Метод комп'ютерної хвильової пневмо- і вакуумтерапії давно зарекомендував себе як ефективний безмедикаментозний метод лікування таких захворювань, як облітеруючий атеросклероз, лімфастаз, варикозне розширення вен нижніх кінцівок, діабетична ангіопатія (судинне ускладнення цукрового діабету) тощо.

А з появою в центрі автоматизованого комплексу «БИОМ-Волна»

діапазон лікувальної дії на організм людини значно розширився. Використовуючи явище біомеханічного резонансу, він дає змогу не лише успішно лікувати цілу низку захворювань, а й використовувати його для реабілітації організму після стресів, фізичного та розумового перенавантаження. АК «БИОМ-Волна» можна застосовувати в медицині й спорті, в авіації й космонавтиці, а також для підводників, полярників і водіїв транспорту, дуже цікавий «чарівній половині» людства, бо допомагає підтримувати фігуру в потрібній формі.

Застосування комплексу «БИОМ-Волна» схвалено і рекомендовано МОЗ України (посвідчення про державну реєстрацію № 227/2001 від 20.06.01 р.). Ліцензія МОЗ України № 26855-ЮР від 30.03.99 р.

Світлана ПЕРЕСТЮК,
директор медичного центру ТОВ «ІТОМед-Сервіс».

Для придбання комплексу «БИОМ-Волна» звертайтеся по тел. (044) 251-24-34, 251-24-35.

 Спорт

Футбол

Висока готовність — перепустка до складу...

Одразу після поєдинку Латвія—Україна в Ризі тренери нашої команди Володимир ВЕРЕМЄЄВ і Леонід БУРЯК (Валерія ЛОБАНОВСЬКОГО у столиці Латвії з поважних причин не було) відповіли на запитання журналістів.

В. В. — Нам украй потрібна була ця контрольна зустріч перед дуже важливими матчами відбіркового циклу проти Білорусі в Мінську (1 вересня) і Вірменії у Львові (5 вересня). Результатом ми задоволені. Адже перемога в гостях особливо приємна. Ми мали можливість перевірити групу кандидатів. Шкода, звичайно, що не всі найсильніші гравці прибули на цей збір. Діями тих, хто вийшов на поле стадіону «Сконто», ми частково задоволені. Однак є над чим працювати. На щастя, маємо час для підготовки. Попереду матчі чемпіонатів України та Росії, Ліги чемпіонів, у яких братимуть участь збірники. Дуже сподіваємося, що до вересневих випробувань наші підопічні підійдуть в оптимальній формі.

Л. Б. — Гадаю, що саме такий результат був нам потрібніший, ніж суперникові. Адже утворився сприятливий фон, хороший настрій у футболістів. І це особливо важливо напередодні вирішальних подій, про які вже згадав Володимир Григорович. Важливо, що латиші протягом усієї зустрічі були непоступливі. Не сумнівайтеся, таке чекає на нас і в Білорусі. Але, здобувши цю перемогу, ні в якому разі не можна заспокоюватися. Товариські зустрічі і турнірні — то, як кажуть у моїй рідній Одесі, величезна різниця.

— Що було б кориснiше для нас: щоб у складі грали Шевченко та інші лідери чи оця перевірка новачків?

Л. Б. — Добре було б зіграти оптимальним складом. Але не судилося. На заваді стали серйозні обставини. У Шевченка захворів батько. Лужний з Ребровим готуються до старту в чемпіонаті англійської Прем'єр-ліги. Немає сумнівів, що вони посилять збірну. Але, погодьтеся, є позитивне і в тому, що з'явився шанс у Шищенка, Задорожного, Перхуна та інших.

В. В. — Я не назвав би цей склад експериментальним. Адже всіх гравців, за винятком хіба що воротаря Перхуна, запрошували до збірної на різних етапах. Ми пильно стежимо за кожним, контролюємо. Це наш «золотий» фонд.

— Яка ваша оцінка гри воротарів?

Л. Б. — Це кваліфіковані виконавці, і зіграли вони на добротному рівні. Ми розраховуємо на обох і в майбутньому.

— Коли буде оголошено список кандидатів на матчі з білорусами та вірменами?

Л. Б. — Збір почнеться 26 серпня. А напередодні відбудеться тур чемпіонату. Можливо, і він якоюсь мірою вплине на той реєстр.

— Якою вам видалася гра Мелащенка? Шевченко і Ребров ніби й поза конкуренцією. Та водночас з'явився конкурент, який у кожному матчі доводить своє вміння.

В. В. — Це просто чудово, що намагається заявити про себе ще один здібний форвард. Певний час мали тільки Шевченка з Ребровим. Потім з'явився Воробей. Тепер Мелащенко привертає до себе увагу. Хто вийде у стартовому складі? Лише той, у кого форма буде ліпша. Минулі заслуги не гарантують місця в ансамблі. Це відомий принцип Валерія Васильовича Лобановського.

Л. Б. — Мелащенкові поки що бракує належної виконавської майстерності. До речі, як і багатьом нашим гравцям. Порівнювати його з Шевченком ще зарано. Треба працювати і працювати, вдосконалюватися. Тоді буде справжній результат. Хоча вже тепер відзначив би його велике старання. Виступи у збірній та Лізі чемпіонів для нього не минули марно. Головне, щоб цей здібний юнак не зупинився у зростанні.

— На жаль, у збірній України чимало травмованих. Але є ще час для відновлення. Чи зможе хтось із них посилити команду найближчим часом?

Л. Б. — Сподіваємося, що відновляться до вересневих подій Дмитрулін і Гусін. Вони вже працюють у загальній групі. Яшкін також одужує. Але, повторюю, лише високі кондиції будуть критерієм для всіх...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Рига—Київ.

***На знімку:* Володимир Веремєєв і Леонід Буряк.**

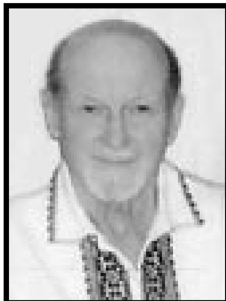

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

 Слово про друга

Пам'ятає Київ, поминають Заліщики...

Раптово скінчилася життєва дорога Мирослава Гнатюка. Серце вихідця з Тернопілля спинилося за океаном, у маленькому містечку Лівонія, неподалік Детройта.

Багато хто знав Мирослава в Україні, його ім'я цілком доречно пов'язують з Українською капелою бандуристів імені Тараса Шевченка (створена у 1918 році в Києві, пройшла через нацистські табори в Німеччині і опинилася у США), головою Управи якої тривалий час він був. Саме Мирослав Гнатюк разом зі своїми однодумцями ще до проголошення України незалежною прийняв рішення виступити на рідній землі на запрошення тодішнього Товариства «Україна». Перший концерт уславленого північноамериканського колективу, що об'їздив майже увесь світ, відбувся на сцені Київської опери. Зі словом вітання звернувся до киян провідник капелян. Без його соковитого басу важко було уявити співочий склад ансамблю.

У дні святкування 10-ї річниці незалежності України капела виступає в Києві, але вже без Мирослава Гнатюка. Не здійснилися його плани побувати на III Всесвітньому форумі українців, адже разом з дружиною Анною він упродовж останнього десятиліття щоліта відвідував Україну — Київ, Львів і, звичайно, Заліщики, де свого часу вчився в місцевій гімназії.

Мирослав Гнатюк — американський лікар, член асоціації хірургів та психоневрологів США, причетний і до проведення в Києві понад десять років тому першого конгресу Світової федерації українських лікарських товариств, що започаткував тісне співробітництво медиків нашої держави зі своїми колегами в США, Канаді, Південній Америці, Австралії, країнах Західної Європи — вихідцями з України та їхніми нащадками.

У далекій Лівонії справу Мирослава Гнатюка продовжують його сини — лікарі Богдан та Юрій, бізнесмен Андрій, котрий не розлучається з бандурою, українською піснею. Їхня мати — Анна стала хранителькою добре відомого в тамтешній окрузі домашнього художнього музею, великої збірки творів національного народно-прикладного мистецтва, яку родина колекціонувала протягом сорока років. Ще за життя М. Гнатюк заповідав її Батьківщині.

Станіслав ЛАЗЕБНИК.

Справу Мирослава Гнатюка продовжують його сини

 Оголошення

Арбітражний суд м. Києва (01030, м. Київ-30, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) порушив справу № 24/447-б про банкрутство ТОВ «Нафта-Мост» (код ЄДРПОУ 25401237), м. Київ, вул. Зрошувальна, 15, р/р 26007300013001 в Київському філіалі АБ «Еліта»). Арбітражним керуючим призначено Цуканову Ларису Василівну (ліцензія № 193, м. Київ, тел. 570-78-18).

Претензії кредиторів та пропозиції санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Повідомлення
Філія «Київська ресурсна палата «Товарної біржі «Західно-Українська Біржа Нерухомості»

у відповідності до укладених угод проводить торги з продажу на конкурсних засадах майна підприємства-банкрута (радгосп «Вишеньківський»).

1. Будівля магазину загальною площею 307 кв. м початковою вартістю 30 000 грн. з ПДВ.

Продавець — Ліквідаційна комісія радгоспу «Вишеньківський».

Час проведення торгів — щочетверга о 14-00.

Гарантійний внесок — 5%.

Місце проведення торгів: м. Київ, Музейний пров., 10, тел. (044) 293-82-68, 293-13-25.

Товариство з обмеженою відповідальністю — фірма «**ПІРУЕТ**», зареєстроване Шевченківською районною державною адміністрацією м. Києва за № 19261602, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за адресою: м. Київ, вул. Білоруська, 24.

Фото з конверта

Чекаю клієнтів...

Фото Михайла КИРИЧЕНКА.

Ромни
Сумської області.

Це цікаво

На все життя, що залишилося

Час від часу молодь повертається до такого «жанру» мистецтва, як татуювання. Багато хто з батьків не поділяє цього захоплення, що, до речі, з'явилося майже 10 тисяч років тому. До Європи його завезли моряки з Полінезії усього кілька століть тому. А взагалі татуювання полюбляли ще в Стародавньому Римі. В царській Росії теж робили татуювання, котрі згодом стали вважати символом належності до кримінального світу. Те, що сьогодні знову повернулася мода на татуювання, багато хто пов'язує з впливом кумирів. Єдина незручність такого поклоніння в тому, що мода минає, а знищити татуювання важко. Тож добре поміркуйте, чи варто «таврувати» себе.

Марина КЛЕМЕШЕВА.

Харків.

Баклажан — це не тільки овоч

Усі знають, що баклажан — це чудовий овоч для приготування безлічі пікантних страв. І жодному, напевно, й на думку не спаде, що його можна застосовувати і в... косметології для відбілювання пігментних плям і ластовиння. Поділюся досвідом. Кашку зі свіжих баклажанів або серветку, змочену соком, накладіть на 20 хвилин на обличчя, через двадцять хвилин змийте водою кімнатної температури. Маски робіть щодня до одержання бажаного ефекту. Результат перевершить очікування.

Вікторія С.

Донецьк.

Народний календар

Як у серпні дбаєш — так узимку маєш

19 серпня — Спас другий (Великий), Преображення Господнє. Одне з найбільших хліборобських свят. Цього дня святять овочі, фрукти, гриби, мед у стільниках, хліб. Прийшов Спас — бери рукавиці про запас. ***21 серпня*** — Ємиляна. За цим днем завбачували січень. ***23 серпня*** — Лаврентія. Якщо на ставках вода тиха, то й осінь буде спокійною, а зима без завірюх.

Прикмети серпня

■ Багато ягід на горобині — осінь буде дощовою; якщо мало — сухою.

■ Хмарного дня ластівки літають високо в небі — цієї доби буде гроза.

■ За добу до дощу на каштановому листі з'являються «сльози» — липкі покрапини соку.

■ Шпаки не відлітають на південь — тривалою і сухою видасться осінь.

■ Зелена дощова жаба стає коричневою — чекай дощу.

Астрологічний прогноз на 20—26 серпня 2001 року

Тиждень напружений, ви відчуєте роздратування від тиску з боку людей і обставин.

ОВЕН. Поїздка, яку ви давно планували, не відбудеться або її буде перенесено. Може статися й навпаки — вас поставлять перед фактом, і ви матимете кудись їхати. Будете надто прямолінійні й нестримані, відстоюючи свою думку серед колег, родичів або сусідів.

ТЕЛЕЦЬ. Якщо ваші любовні стосунки зайшли в безвихідь, необхідно позбутися перешкод, які ви самі створили, і зайвих проблем, що ускладнили або унеможливили близькі стосунки. Імовірно, доведеться вирішувати фінансові питання.

БЛИЗНЮКИ. Вам належить розв`язати цілий комплекс домашніх справ — всі вони вже назріли, відкладання може призвести до серйозних проблем. Можливо, вирішувати їх доведеться самотужки.

РАК. На початку тижня опинитеся в ситуації, коли доведеться приймати рішення під впливом обставин, і ваші дії будуть обмежені або йтимуть урозріз із вашими бажаннями. Вам необхідно бути дуже уважним і зосередженим, що не так легко.

ЛЕВ. Ви муситимете багато працювати задля досягнення однієї мети, одного заповітного бажання. Для цього необхідно виявити наполегливість, щоб отримати хоч якийсь результат. Будьте обережні: цього тижня легко втратити давніх друзів.

ДІВА. Займіться влаштуванням особистого життя, проблемами, пов'язаними з роботою, кар'єрою або початком самостійної діяльності. Можливо, у ваших діях буде багато суперечностей. Постарайтеся не доводити справу до конфлікту з батьками або з керівництвом.

ТЕРЕЗИ. Ваш внутрішній, психологічний стан залежить від того, про що ви нині думаєте, що непокоїть, у чому відчуваєте себе невпевнено, в чому сумніваєтеся і чого боїтеся. Особливо гостро перейматиметеся тими, хто далеко від вас і від кого залежить ваш успіх або становище на роботі.

СКОРПІОН. Тільки завдяки наполегливості й бійцівським якостям зможете відстояти своє становище в колі друзів та однодумців. Цього тижня стосунки з деякими людьми або організаціями набудуть загостреного характеру.

СТРІЛЕЦЬ. Можливо, будете налаштовані агресивно, мимоволі шукатимете суперника і знайдете його. Вас легко буде втягнути в суперечку або ви можете стати призвідником конфлікту. Можливо, доведеться почати якісь позови або судові розгляди.

КОЗЕРІГ. Вам належить бути дуже копітким, працелюбним і методичним, якщо хочете отримати результат і не втратити перспективу. Але не дуже захоплюйтеся — від перенапруження можете відчути загальну фізичну слабкість.

ВОДОЛІЙ. Ви можете абсолютно несвідомо звернути на себе увагу ексцентричною або зухвалою поведінкою. Добре, якщо хтось поруч підкаже, і ви візьмете це до уваги, інакше ризикуєте відштовхнути від себе хороших людей.

РИБИ. Можливо, будете дратівливіші, ніж звичайно, і вам не подобатиметься поведінка вашої другої половини або його чи її родичів, а те, що раніше пробачали, нині виявиться принциповим. Сварка або конфлікт можуть стати перешкодою для подальших довірливих стосунків.

Світлим рядком

Море вражень від «Примор'я»

— Повертатися додому не хотілося. Вісімнадцять днів для відпочинку в міжгосподарському таборі «Примор'я» замало, — розповідає художній керівник дитячого оркестру «Сувенір» Валерій Ужаков.

Колектив — учасник багатьох джазових заходів. У 1999 році на всеукраїнському фестивалі «Азовські вітрила» в Бердянську отримав першу премію. Побував з гастролями в Туреччині, Болгарії, Словаччині, не кажучи вже про різні куточки України. Обдарованість дітей та самовіддачу вчителів музики цінує голова держадміністрації Харківського району Києва Микола Кирилюк. По можливості допомагає фінансово або інструментами. Він і організував юним музикантам оздоровлення на Чорному морі у Рибаківці Миколаївської області.

Мальовничий куточок, лікувальні грязі, чистий піщаний пляж, мілке море — все це приваблює сюди гостей. Окрім того, створені чудові умови для дозвілля: це й містечко атракціонів, і спортивні майданчики, і різноманітні гуртки, й екскурсії. Зовсім поряд — чарівний острів Березань, на якому встановлено пам'ятник лейтенанту П. Шмідту. Багато цікавого можна побачити, проплививши морем до Очакова, Миколаєва або Одеси.

Затишні, зручно обладнані кімнати чотириповерхового будинку ховають від сонця та очікують на відпочивальників, з морем його з'єднують зелені, доглянуті алеї. Тут п'ятиразове харчування, насичене свіжими овочами та екзотичними фруктами.

Скрізь відчувається господарська рука директора Володимира Чечуя. До речі, 22 серпня у нього — день народження. Від імені відпочивальників ми щиро вітаємо Володимира Васильовича і бажаємо міцного здоров'я та подальших успіхів.

Оксана КАЛУГІНА.

Миколаївська область.

Для найменших

Ввічливий котик

Якось я гостювала в Умані у своїх родичів. Одного разу випало мені йти по молоко. Колгоспна машина щодня привозила цей смачний продукт, і бажаючих придбати його завжди було багато. Я зайняла чергу в хвості. Раптом почула:

— Няв...

Оглянувшись, побачила сірого смугастого кота. Я вирішила, що він прийшов з кимось із покупців. Але котик посувався в черзі чітко за мною. Нарешті я купила молоко і стала осторонь, спостерігаючи за тваринкою. Котик підійшов до продавця, потерся об ноги, ніби просячи пригостити його молоком. Продавець взяв мисочку, налив цілющого напою і поставив неподалік. Кіт з апетитом вихлебтав молоко, облизався і вдоволено нявкнув, що, мабуть, означало на його котячій мові: «Дякую!»

— На здоров'я! — сказав продавець, і кіт повагом пішов собі геть, гордо піднявши пухнастого хвоста.

Продавець розповів, що цей розумний котик приходить до машини щодня, сумирно стоїть у черзі і отримує свою порцію молока. Їсти ж бо хочеться всім. А таку розумну і виховану тваринку просто гріх не пригостити.

Ліана ЛЕЩЕНКО.

Курінь
Бахмацького району
Чернігівської області.

Хочеш — вір, хочеш — не вір

■ Немовляті, яке щойно народилося, дати печене яблуко — не буде п'яницею.

■ Якщо трапиться назустріч стара баба з відрами — до благополуччя, з віником — до неприємностей, з козубом — на щастя, з порожніми відрами — не буде шляху.

■ Зустрілася на шляху баба чоловікові — не до добра, а дівчина — до виконання бажання.

■ Попаде крапля дощу за шиворіт — до несподіванки.

■ Сміятися уві сні — до смутку, плакати — до радості.

■ Бачити уві сні виделку, що падає, — відчуєте підступність друзів; якщо підносите її до рота — буде у вас переполох.

Усміхніться!

Папуга, який дозрів

У лісі два диваки побачили двох папуг — червоного і зеленого.

— Полізу та впіймаю їх, — сказав один.

— Бери тільки червоного, — попрохав другий.

— Чому?

— Зелений ще не дозрів!

Мирон ГНІДАШ.

Запоріжжя.

Редактор номера Іван ІЛЛЯШ.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 150000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України».

Зам. 0311148.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Засновник і видавець — Верховна Рада України

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції:
03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 446-91-37, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos